

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**HALI-KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ
ANASANAT DALI**

SİLİFKE MÜZESİNDE BULUNAN ÇUVAL DOKUMALAR

RUKİYE GÖK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANTALYA, 2024

**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**HALI-KİLİM VE ESKİ KUMAŞ DESENLERİ
ANASANAT DALI**

SİLİFKE MÜZESİNDE BULUNAN ÇUVAL DOKUMALAR

RUKİYE GÖK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. MEHMET ALİ EROĞLU

ANTALYA, 2024

KABUL VE ONAY SAYFASI

Rukiye GÖK tarafından hazırlanan “Silifke Müzesinde Bulunan Çuval Dokumalar” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat/ Dalı’nda Yüksek Lisans/ Tezi olarak oybirliği ile kabul edilmiştir.18/04/2024

(Not: Sınav sonucu e-imza ile onaylanması halinde, bu belge yerine e-imzalı çıktılar konulmalıdır.)

Jüri Başkanı	Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU	İmza
Jüri Üyesi (Danışman)	Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU	İmza
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Mehmet SAĞ	İmza
Jüri Üyesi	Prof. Dr. Mustafa GENÇ	İmza

Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili Maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun bulunmuştur.

Doç. Bekir KİRİŞCAN
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne bağlı Silifke Müzesinde yapılan tez araştırması “‘Silifke Müzesinde Bulunan Çuval Dokumalar”’ araştırma konusu olarak alınıştır. Silifke Müzesi envanterine kayıtlı, çuval dokuma örneklerinin, desen, renk, teknik özelliklerinin belirlenmesi, dokuma analizlerinin yapılması ile çuval bilgi tabloları oluşturulmuştur. Bu araştırma, tarihi ve sanat değeri taşıyan, el dokuma çuval örneklerini doğru şekilde kayıt altına almak, gelecek nesillere ve literatüre katkı sağlanmak için gerçekleştirilmiştir. Silifke’de yörük yaşamının hâkim olması sebebi ile kilim cicim, zili, sumak dokuma türleri ile dokunmuş yer yaygısı (çul), seccade, çuval, heybe ve torbalar, yörede oldukça fazladır. Ben de bir yörük çocuğu olarak bu dokumaların arasında büyüdüm. İlme atmayı çul dokumayı daha çocuk yaşında Anneannemden öğrendim. Susama, Cıvcık, Gömük yaylalarında Anneannem ve Dedemle birlikte yörük yaşamını doya doya yaşadım. Çocukluğumda yanımda olduğu gibi şu an da bilge kişiliği ve tecrübesiyle bu araştırmada bana destek olan 93 yaşındaki Anneannem Aliye GÖK, rahmetli Dedem Durhasan GÖK ve rahmetli Babam İsa GÖK’e hitaben şükranlarımı sunarım.

Tez araştırma sürecinde bilgi ve birikimini benden esirgemeyen danışmanım Doç. Mehmet Ali EROĞLU’ hocama, her konuda beni destekleyen Araştırmacı Arkeolog Nazmi SÖYLEMEZ’e, Silifke Müzesi Müdürü Sn. Nilgün YILMAZER’e Araştırma sırasındaki yardımlarından dolayı Arkeolog Sn. Süleyman KAPLAN’a, Sanat Tarihçi Sn. Anıl Can DEMİR’e, teşekkürlerimi sunarım.

Varlıklarıyla huzur ve mutluluk bulduğum, Kızlarım A. Deniz KAPLAN, Aybüke KAPLAN’a, Yeğenim A.Rüzgar SÜZER’e, Annem Sayime GÖK’e , beni her zaman güvende hissettiren Abim İbrahim GÖK’e ve her daim maddi manevi yanımda olan canım Kardeşim Fatma GÖK’e şükranlarımı sunarım. Birlikte mutlu yarınlara, İyi ki varsınız.

Rukiye GÖK Mayıs, 2024

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Öğrencinin	Adı Soyadı	Rukiye GÖK
	Numarası	202253005803
	Anasanat Dalı	Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri
	Danışmanı	Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU
	Tezin Adı	Silifke Müzesinde Bulunan Çuval Dokumalar

ÖZ

Bu araştırma Silifke Müzesi’nde bulunan çuval dokumaların, desen motif ve teknik özelliklerinin incelenerek belirlenmesini içerir. Yapılan araştırmada müze araştırması, literatür taraması, sözlü röportaj modelleri kullanılmıştır. Silifke Müzesi’nin deposunda yer alan kirkitli çuval dokumaların belirlenerek incelenmesi için öncelikle, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünden yazılı izin alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra, müze görevlilerinin eşliğinde mühürlü olan etnografik eserler deposu açılmıştır. Silifke Müzesi deposunda yöreye ait 42 adet dokuma çuval örneği incelenmiştir. Farklı desen, motif ve renk özelliklerinin yer aldığı 33 adet kirkitli düz dokuma tekniği ile dokunmuş kilim, cicim ve sumak çuval dokumalar araştırma kapsamına alınmıştır. Bu dokumaların, desen, renk motif kompozisyon ve teknik özelliklerinin belirlenmesi için yakından inceleme yapılmıştır. Çuval dokumaların dokuma analizleri yapılarak, en – boy oranları ölçülerek fotoğrafları çekilmiştir.

Müzede yer alan yöresel Ala çuval dokumaların teknik, desen ve renk özelliklerini içeren doğru bir değerlendirme yapılabilmesi açısından, dokumaların envanter bilgileri ve araştırma analizi sonuçları karşılaştırılarak çuvalların bilgi form tabloları oluşturulmuştur. Hazırlanan çuval bilgi form tabloları değerlendirilerek çuvalların

renk, motif dağılımları, kullanılan dokuma teknikleri ve çuvalların kullanım alanlarına göre en boy değerlendirme tabloları oluşturulmuştur. Silifke Müzesi Müdürü ile yapılan sözlü röportaj sonucunda edinilen bilgilere göre, Silifke’de dokumacılık önceleri yöre insanları tarafından hanenin kuru baklagilleri (un, buğday, arpa, bulgur vb.) erzaklarını korumak-barındırmak amacıyla dokunmuştur. Günümüzde geçmişe oranla dokuyucuların azalmış olması ve sanayileşme ile hazır polipropilen çuvalların (moloz çuvalları) yaşamımıza girmesi geleneksel yöre dokumacılığını olumsuz yönde etkilemiştir. Yöre halkı evlerinde bulunan dokumalarını müzeye gerek para karşılığında gerekse bağış yolu ile hibe etmeye başlamıştır. Fakat Silifke Müzesinde etnografik eser çeşitliliğinin fazla olması (gümüş aksesuarlar, kemer tokaları, alınlıklar, bakır-gümüş bilezikler, yüzük gibi aksesuarlar ile para keseleri, kolon dokumalar, yün çorap, kilim ve heybeler, tüfek ve tabancalar, barutluk, fişeklik, kılıç, silah vb.) teşhir salonu ihtiyacının yeterince karşılanamaması gibi nedenlerden kaynaklı olarak Ala çuval dokumalar sergilenememektedir. Müzede sergilenemeyen eserler ise Silifke Müzesi’nin deposunda saklı tutulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cicim, Zili, Ala çuval, Düz Dokuma, Silifke Müzesi

T.R.
AKDENİZ UNIVERSITY
INSTITUTE FINE ARTS

Student' s	Name Surname	Rukiye GÖK
	Number	202253005803
	Department	Carpet Rug and Old Fabric Patterns
	Supervisor	Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU
	Thesis Title	SACK WEAVINGS IN SİLİFKE MUSEUM

ABSTRACT

The aim of the research is to examine the sack weavings found in the Silifke Museum in terms of their pattern, motif, and technical characteristics. The study utilized museum research, literature review, and oral interview models. Prior to examining and identifying the sack weavings with carpet comb stored in the Silifke Museum's warehouse, written permission was obtained from the General Directorate of Cultural Assets and Museums. After obtaining the necessary permissions, security measures were taken, and under the supervision of security personnel and museum staff, the sealed ethnographic artifact warehouse was opened. A total of 42 examples of weaving sacks belonging to the region were identified in the Silifke Museum warehouse. 33 sack weavings woven with the flat weaving technique, featuring different patterns, motifs, and color characteristics, including cicim and sumak, have been included in the scope of the research. These weavings have been closely examined to determine their pattern, color, motif composition, and technical characteristics as accurately as possible. Weaving analyses of the sack weavings were conducted, their dimensions were measured, and photographs were taken.

In order to make an accurate evaluation of the technical, pattern, and color characteristics of the regional Ala sack weavings in the museum, inventory information

of the weavings and research analysis results were compared, and information form tables for the sacks were created. According to the information obtained from the oral interview with the Director of the Silifke Museum, weaving in Silifke was initially done by local people to protect and store household dry legumes (flour, wheat, barley, bulgur, etc.). The decrease in weavers compared to the past and the introduction of ready-made polypropylene sacks (rubble sacks) into our lives due to industrialization have adversely affected traditional regional weaving practices. The local people have started to donate their weavings to the museum, either for a fee or by donation. However, due to the extensive variety of ethnographic artifacts in the Silifke Museum (such as silver accessories, belt buckles, headbands, copper-silver bracelets, accessories like rings and purses, kolon weavings, wool socks, kilims and saddlebags, rifles and pistols, powder flasks, cartridge cases, swords, weapons, etc.) and the insufficient capacity of the exhibition hall to adequately accommodate them, Ala sack weavings cannot be displayed. The items not exhibited in the museum are kept in the storage of the Silifke Museum.

Keywords: Cicim, Zili, Ala sack, Plain Weaving, Silifke Museum

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xii
TABLolar DİZİNİ.....	xiii
GÖRSEL DİZİNİ.....	xv
GİRİŞ.....	1
1.SİLİFKE'NİN TARİHİ, COĞRAFİ KONUMU VE SİLİFKE MÜZESİ HAKKINDA BİLGİ.....	3
1.1. Silifke'nin Tarihi.....	3
1.2. Silifke'nin Coğrafi Yapısı.....	5
1.3. Silifke Müzesi.....	8
2. SİLİFKE MÜZESİNDE BULUNAN ÇUVAL DOKUMALARIN KULLANIM ALANLARINA GÖRE SINIFLAMDIRILMASI VE TEKNİK, DESEN,MOTİF ÖZELLİKLERİ.....	16
2.1. Silifke Müzesinde İncelenen Çuval Dokuma Örneklerinin Kullanım Alanlarına Göre Dağılımları.....	16
2.1.1. Un Çuval (Ak Çuval).....	18
2.1.2. Esvap Çuval-Giysi Çuvalı (Ala Çuval-Kızılala Çuval).....	19
2.1.3. Yem Çuval (Kıl Çuval)	20
2.2. Çuval Dokumalarda Kullanılan Ham Madde Özellikleri ve Araç- Gereçler.....	22
2.2.1. Çuval Dokumalarda Kullanılan Hammaddeler.....	23
2.2.1.1 Yün.....	25
2.2.1.2. Kıl.....	25
2.2.1.3. Pamuk.....	26
2.3. Çuval Dokumalarda Kullanılan Araç-Gereçler.....	28

2.3.1. Istar Tezgahı.....	28
2.3.2. Tarak- Kirkit.....	29
2.3.3. Kirman-Eğirtmeç.....	30
2.3.4. Çıkırık.....	32
2.3.5. Kıl-Yün Tarağı.....	32
2.3.6. Kırklık.....	33
2.4. Silifke Yöresi Çuval Dokumalarında Kullanılan Dokuma Teknikleri.....	33
2.4.1. Çuvallarda Kullanılan Dokuma Teknikleri.....	34
2.4.1.1. Kilim Dokumalar.....	34
2.4.1.2. Cicim Dokumalar.....	35
2.4.1.3. Zili Dokumalar.....	36
2.4.1.4. Sumak Dokumalar.....	39
2.4.2. Çuval Dokumaların Desen ve Motif Özellikleri.....	41
2.4.2.1. Silifke Müzesindeki Çuval Dokumalarda Kullanılan Motifler.....	45
2.4.2.1.1. Göz Motifi.....	46
2.4.2.1.2. Pıtrak Motifi.....	47
2.4.2.1.3. Küpe-Ayak Motifi.....	48
2.4.2.1.4. Akrep Motifi.....	48
2.4.2.1.5. El, Parmak-Tarak Motifi.....	49
2.4.2.1.6. Çakmak Motifi.....	50
2.4.2.1.7. Yaryareküstü Motifi.....	51
2.4.2.1.8. Sandık Motifi.....	51
2.4.2.1.9. Elibeline- Ayıcık Motifi.....	52
2.4.2.1.10. Koçboynuzu Motifi.....	53
2.4.2.1.11. Eğrice-Gelinçatlatan Motifi.....	54
2.4.2.1.12. Bıçkı Motifi.....	55
2.4.2.1.13. Bukacağı-Kurtağzı Motifi.....	55
2.4.2.1.14. Çengel Motifi.....	56

2.4.2.1.15. Bereket- Farda Motifi.....	57
2.4.3.1.16. Seymen Motifi.....	57
2.4.3.1.17. Yıldız Motifi.....	58
2.4.3.1.18. Ok Motifi.....	59
2.4.3.1.19. Kırkayak- Cıynak Motifi.....	59
2.4.3.1.20. Sığırsidiği Motifi.....	60
2.4.3.1.21. Akarsu- Suyolu Motifi.....	60
2.4.3.1.22. Çubuk Motifi.....	62

3.SİLİFKE MÜZESİNDE BULUNAN ÇUVAL DOKUMALARIN DESEN ÇİZİMLERİ VE KATOLOGLANMASI.....	63
3.1. Silifke Müzesinde Bulunan 1322 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması	63
3.2. Silifke Müzesi 685 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	65
3.3. Silifke Müzesi 718 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	67
3.4. Silifke Müzesi 724 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	69
3.5. Silifke Müzesi 735 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	71
3.6. Silifke Müzesi 736 Envanter Numaralı Çuval Dokumanın Restitüsyonu ve Kataloglanması (Çuval Bilgi Formu).....	73
3.7. Silifke Müzesi 737 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	75
3.8. Silifke Müzesi 738 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	77
3.9. Silifke Müzesi 755 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	79
3.10. Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	81

3.11. Silifke Müzesi 757 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	83
3.12. Silifke Müzesi 758 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	85
3.13. Silifke Müzesi 759 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	87
3.14. Silifke Müzesi 880 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	89
3.15. Silifke Müzesi 995 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	91
3.16. Silifke Müzesi 996 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	93
3.17. Silifke Müzesi 997 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	95
3.18. Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	97
3.19. Silifke Müzesi 1325 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	99
3.20. Silifke Müzesi 1326 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	102
3.21. Silifke Müzesi 1327 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	104
3.22. Silifke Müzesi 1342 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	106
3.23. Silifke Müzesi 1365 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	108
3.24. Silifke Müzesi 1369 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması	110
3.25. Silifke Müzesi 1370 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	112
3.26. Silifke Müzesi 1371 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	114

3.27. Silifke Müzesi 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	116
3.28. Silifke Müzesi 1377 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması)	118
3.29. Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	120
3.30. Silifke Müzesi 1393 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	122
3.31. Silifke Müzesi 1394 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	124
3.32. Silifke Müzesi 1398 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	126
3.33. Silifke Müzesi 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması.....	128
3.1.1. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Dokuma Teknikleri ve Renk Dağılımları Analizi.....	130
3.1.2. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Motif Dağılımları Analizi.....	132
3.1.3. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinin Boy Oranlarına Göre Dağılımları.....	134
SONUÇ.....	136
KAYNAKÇA.....	139
ÖZGEÇMİŞ.....	143
EK-1: Etik Beyanı.....	144
EK-2: Tez Orijinallik Raporu.....	145
EK-3: Yayımlama ve Fikri Mülkiyet Hakları Beyanı.....	146

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

cm.	Santimetre
m.	Metre
km.	Kilometre
Bkz.	Bakınız.
⁰ C	Santigrat derece
vb.	Ve bununun gibi.
No	Numara
s.	Sayfa
S.	Sayı
Yay.	Yayınları
yy.	Yüzyıl
M.Ö.	Milattan Önce
M.S.	Milattan Sonra
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

TABLolar DİZİNİ

Sıra	Başlık	Sayfa
Tablo 1.	Silifke Müzesi 1322 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	64
Tablo 2.	Silifke Müzesi 685 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	66
Tablo 3.	Silifke Müzesi 718 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	68
Tablo 4.	Silifke Müzesi 724 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	70
Tablo 5.	Silifke Müzesi 735 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	72
Tablo 6.	Silifke Müzesi 736 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	74
Tablo 7.	Silifke Müzesi 737 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	76
Tablo 8.	Silifke Müzesi 738 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	78
Tablo 9.	Silifke Müzesi 755 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	80
Tablo 10.	Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	82
Tablo 11.	Silifke Müzesi 757 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	84
Tablo 12.	Silifke Müzesi 758 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	86
Tablo 13.	Silifke Müzesi 759 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	88
Tablo 14.	Silifke Müzesi 880 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	90
Tablo 15.	Silifke Müzesi 995 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	92
Tablo 16.	Silifke Müzesi 996 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	94
Tablo 17.	Silifke Müzesi 997 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	96
Tablo 18.	Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	98
Tablo 19.	Silifke Müzesi 1325 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	101
Tablo 20.	Silifke Müzesi 1326 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	103

Tablo 21.	Silifke Müzesi 1327 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	105
Tablo 22.	Silifke Müzesi 1342 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	107
Tablo 23.	Silifke Müzesi 1365 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	109
Tablo 24.	Silifke Müzesi 1369 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	111
Tablo 25.	Silifke Müzesi 1370 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	113
Tablo 26.	Silifke Müzesi 1371 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	115
Tablo 27.	Silifke Müzesi 1375 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	117
Tablo 28.	Silifke Müzesi 1377 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	119
Tablo 29.	Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	121
Tablo 30.	Silifke Müzesi 1393 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	123
Tablo 31.	Silifke Müzesi 1394 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	125
Tablo 32.	Silifke Müzesi 1398 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	127
Tablo 33.	Silifke Müzesi 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).	129
Tablo 34.	Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Dokuma Teknikleri ve Renk Dağılımları (Gök, 2024).	131
Tablo 35.	Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Motifler Dağılımları (Gök, 2024).	133
Tablo 36.	Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Boy Oranına Göre Dağılımları (Gök, 2024).	135

GÖRSEL DİZİNİ

Sıra	Tanımlama	Sayfa
Görsel 1.	Silifke İlçesinin Haritası	5
Görsel 2.	Silifke İlçesinin Lokasyon Haritası	5
Görsel 3.	Silifke'nin Kuşbakışı Görüntüsü (Gök, 2023).	7
Görsel 4.	Silifke Müzesi Teşhir Salonunun Dıştan Görüntüsü (R. Gök, 2023).	8
Görsel 5.	Silifke Müzesi Giriş İçten Görünüm (Gök, 2023).	9
Görsel 6.	Silifke Müzesi Taş ve Heykeller Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).	9
Görsel 7.	Silifke Müzesi Taş ve Heykeller Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).	10
Görsel 8.	Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).	10
Görsel 9.	Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).	11
Görsel 10.	Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).	11
Görsel 11.	Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).	12
Görsel 12.	Silifke Müzesi Sikke ve Takılar Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).	12
Görsel 13.	Silifke Müzesi Sikke ve Takılar Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).	12
Görsel 14.	Silifke Müzesi Açık hava Sergi Alanı (Gök, 2023).	13
Görsel 15.	Silifke Müzesi Güvenlik Girişi ve Ziyaretçilerin Müzeye Kabulü (Gök, 2023).	13
Görsel 16.	Silifke Müzesi, Etnografik Eserlerin Sergilenmesi (Gök, 2023).	14
Görsel 17.	Silifke Müzesi, Etnografik Eserlerin Sergilenmesi (Gök, 2023).	14
Görsel 18.	Silifke Müzesi Deposunda Dokumaların Depolanma Şekli (Gök, 2023).	15
Görsel 19.	Silifke Sarıkeçili Yörüklerinden Emine Karadayı ve Çuval Dokuma Örnekleri (Gök, 2017).	18
Görsel 20.	Ak Çuval Ön Yüzey Görünüm	19

Görsel 21.	Ak Çuval Arka Yüzey Görünüm.	19
Görsel 22.	Kızılala Çuval Ön Yüzey Görünüm	20
Görsel 23.	Kızılala Çuval Arka Yüzey Görünüm	20
Görsel 24.	1392 Envanter Numaralı Kıl Çuvalın Silifke Müzesi Envanter Kayıt Bilgisi.	21
Görsel 25.	Kıl Çuvalı Ön Yüzey Görünüm.	22
Görsel 26.	Kıl Çuvalı Arka Yüzey Görünüm.	22
Görsel 27.	Silifke Yöresinde Özeme İşlemi Yapan Yörük Kadını, Aliye Gök (Gök, 2023).	24
Görsel 28.	Silifke Yöresine Ait Yünden Örülmüş Golçak Örneği (Gök, 2023).	24
Görsel 29.	Silifke Sarı keçili Yörüklerinde Kırkım Şenliği (Gök, 2017).	26
Görsel 30.	Yün Çuval Ön Yüzey Görünüm	27
Görsel 31.	Yün Çuval Ön Yüzey Görünüm	27
Görsel 32.	Ishtar Tezgahı (Aydın Uğurlu).	29
Görsel 33.	Ishtar Tezgahı (Aydın Uğurlu).	29
Görsel 34.	Silifke Yöresine Ait Tarak -Kirkıt, (Gök, 2023)	30
Görsel 35.	Silifke Yöresine Ait Kirmen (Gök, 2023)	31
Görsel 36.	Silifke Yöresi Kirmen Eğiren Yörük Kadını, S. Gök (Gök, 2023)	31
Görsel 37.	Silifke Yöresine Ait Çıkırık (Gök, 2023).	32
Görsel 38.	Kıl-Yün Tarağı (Eroğlu, 2013).	32
Görsel 39.	Silifke Yöresine Ait Kırklık	33
Görsel 40.	Silifke Yöresine Ait Kırklık	33
Görsel 41.	Silifke Müzesine Ait 685 Envanter Numaralı Çuval /Kilim Dokuma Örneği -Detay Görüntü (Gök, 2023).	35
Görsel 42.	Silifke Müzesine Ait 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma (Cicim Dokuma) Detay Görünüm, (Gök, 2023).	36

Görsel 43.	Silifke Müzesine Ait 742 Envanter Numaralı Dokuma Örneği Kayıt Bilgisi (Gök, 2023).	38
Görsel 44.	Silifke Müzesine Ait 742 Envanter Numarası ile Çuval Olarak Yanlış Kaydedilmiş Köşe Çaputu, Ön ve Arka Yüzey Görünüm (Gök, 2023).	38
Görsel 45.	Silifke Müzesi Envanter Defterine Çuval Olarak Yanlış Kaydedilmiş 1288 Envanter Numaralı Köşe Çaputu ve Envanter Kayıt Bilgisi (Gök, 2023).	39
Görsel 46.	Silifke Yöresi Halil İbrahim YAGAL Ailesi, Zili Dokuma Yeryaygısı Örneği (GÖK, 2023).	39
Görsel 47.	Silifke Müzesine Ait 738 Envanter Numaralı Sumak Dokuma Çuval Detay Görünüm (Gök, 2023).	40
Görsel 48.	Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Sumak Dokuma Çuval Örneği Ön ve Arka Yüzey Görünümü (Gök, 2024).	41
Görsel 49.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneklerinin İncelenmesi (Gök, 2023).	42
Görsel 50.	Silifke Müzesi Müdürlü Depo Açma-Kapama Kontrol Tutanağı (Gök, 2023).	42
Görsel 51.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).	43
Görsel 52.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).	43
Görsel 53.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).	43
Görsel 54.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).	44
Görsel 55.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).	44
Görsel 56.	Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).	44
Görsel 57.	Göz Motifi Bkz.: 83, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 106, 108, 113, 114, 115 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	46
Görsel 58.	Pıtrak Motifi: 83, 86, 88, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 107, 108, 110, 112 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2024).	47
Görsel 59.	Pıtrak Motifi Bkz. 83, 86, 88, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 107, 108, 110, 112 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	47
Görsel 60.	Küpe-Ayak Motifi Bkz. 86, 87, 89, 92, 96, 99, 100, 107, 109, 115, 113, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	48
Görsel 61.	Akrep Motifi: 83, 86, 87, 88, 92, 96, 94, 99, 100, 107, 109, 112, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	49
Görsel 62.	El, Parmak-Tarak Motifi: Bkz. 91, 92, 101, 102, 114 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	50
Görsel 63.	Çakmak Motifi: Bkz. 97, 99, 108, 109 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	50
Görsel 64.	Yaryareküstü Motifi: Bkz. 108, 109, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	51

Görsel 65.	Sandık Motifi: 91, 96, 101, 107, 114 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	52
Görsel 66.	Elibelinde-Ayıcık Motifi Bkz. 95,85, 84,89 90, 107 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	53
Görsel 67.	Koçboynuzu Motifi: Bkz.95, 90, 101, 102, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	54
Görsel 68.	Eğrice-Gelin Çatlatan: Bkz. 111, 112, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	54
Görsel 69.	Bıçkı Motif: Bkz.103, 104, 107,108,109,110 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	55
Görsel 70.	Bukağı-Kurtağı Motifi: Bkz. 84, 90,117, 105, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	56
Görsel 71.	Çengel Motifi: Bkz. 85, 87, 89, 92, 93, 96, 109, 114, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	56
Görsel 72.	Bereket-Farda Motifi: Bkz.84, 88, 89, 99, 101, 113, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	57
Görsel 73.	Seymen Motifi: 2 Numaralı Çuval Örneği Görsel 84 (Gök, 2023).	58
Görsel 74.	Yıldız Motifi: Bkz. 84, 85, 90, 91, 92, 93, 96 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	59
Görsel 75.	Ok Motifi: Bkz. 104 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	59
Görsel 76.	Kırkayak-Cıynak Motifi: Bkz. 83, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 107, 108, 109 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	60
Görsel 77.	Suyolu- Sığırsıdığı Motifi: Bkz. 83, 86, 98, 106, 112, 119 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	60
Görsel 78.	Akarsu Motifi: Bkz. 90, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 104, 105, 107, 116, 117, 119 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	61
Görsel 79.	Çubuk Motifi: Bkz. 83, 84, 88, 90, 93, 94, 100, 101, 102, 104, 105, 106,107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	62
Görsel 80.	Çubuk Motifi: Bkz. 83, 84, 85, 87, 88, 90, 93, 94, 100, 101, 102, 104, 105, 106,107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).	62
Görsel 81.	Örnek: 1. Silifke Müzesine Ait 1322 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	63
Görsel 82.	Örnek: 2 Silifke Müzesine Ait 685 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	65
Görsel 83.	Örnek: 3 Silifke Müzesine Ait 718 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	67
Görsel 84.	Örnek: 4 Silifke Müzesine Ait 724 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)	69
Görsel 85.	Örnek: 5 Silifke Müzesine Ait 735 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	71
Görsel 86.	Örnek: 6, Silifke Müzesine Ait 736 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	73

Görsel 87.	Örnek: 7, Silifke Müzesine Ait 737 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	75
Görsel 89.	Örnek: 8 Silifke Müzesine Ait Envanter Numaralı 738 Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	77
Görsel 90.	Örnek: 9 Silifke Müzesine Ait 755 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	79
Görsel 91.	Örnek: 10 Silifke Müzesine Ait 756 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2024).	81
Görsel 92.	Örnek: 11 Silifke Müzesine Ait 757 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	83
Görsel 93.	Örnek: 12 Silifke Müzesine Ait 758 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	85
Görsel 94.	Örnek: 13 Silifke Müzesine Ait 759 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	87
Görsel 95.	Örnek: 14 Silifke Müzesine Ait 880 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	89
Görsel 96.	Örnek: 15 Silifke Müzesine Ait 995 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	91
Görsel 97.	Örnek: 16 Silifke Müzesine Ait 996 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	93
Görsel 98.	Örnek: 17 Silifke Müzesine Ait 997 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	95
Görsel 99.	Örnek: 18 Silifke Müzesine Ait 999 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	97
Görsel 100.	Örnek: 19 Silifke Müzesine Ait 1325 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 20224).	99
Görsel 101.	Örnek: 20 Silifke Müzesine Ait 1326 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	102
Görsel 102.	Örnek: 21 Silifke Müzesine Ait 1327 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	104
Görsel 103.	Örnek:22 Silifke Müzesine Ait 1342 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	106
Görsel 104.	Örnek: 23 Silifke Müzesine Ait 1365 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	108
Görsel 105.	Örnek: 24 Silifke Müzesine Ait Çuval 1369 Envanter Numaralı Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)	110
Görsel 106.	Örnek: 25 Silifke Müzesine Ait 1370 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	112
Görsel 107.	Örnek: 26 Silifke Müzesine Ait Envanter Numaralı 1371 Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	114
Görsel 108.	Örnek: 27 Silifke Müzesine Ait 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	116
Görsel 109.	Örnek: 28 Silifke Müzesine Ait 1377 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)	118

Görsel 110.	Örnek: 29 Silifke Müzesine Ait 1392 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)	120
Görsel 111.	Örnek: 30 Silifke Müzesine Ait 1393 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	122
Görsel 112.	Örnek: 31 Silifke Müzesine Ait 1394 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	124
Görsel 113.	Örnek: 32 Silifke Müzesine Ait 1398 Envanter Numaralı Çuval dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	126
Görsel 114.	Örnek: 33 Silifke Müzesine Ait 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).	128

GİRİŞ

Mersin, Silifke İlçesi Silifke Müzesinde bulunan çuval dokumaların desen, renk, teknik özelliklerinin belirlenmesi, dokuma analizlerinin yapılması ve çuval bilgi tabloları oluşturulmasını kapsamaktadır. Silifke Müzesinin deposunda yer alan çuval örnekleri envanter kayıtları ve müze görevlilerinden edinilen bilgilere göre Silifke yöresine ait köylerinden, satın alma ve hibe edinme yolu getirilmiş çuval örnekleridir. Bu nedenle müzede yer alan çuvalların incelemeleri yapılmadan önce Silifke ve Silifke Sarıkeçili Yörüklerinin, dokumaları hakkında alan araştırmaları yapılmıştır.

Silifke, Mersin İlinin sahil kesiminde bulunan bir ilçesidir. Klasik Dönemde Kilikya olarak isimlendirilen Silifke, farklı medeniyetlere (Hititler, Firikler, Asurlular, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlıların) ev sahipliği yapmıştır. Geçmişten günümüze el sanatları, desen, motif, renk, teknik ve hammaddeleri, o dönemin özelliklerini günümüze yansıtır. İnsanlığın var oluşu ile giyinme ve barınma ihtiyacının oluşması, el sanatlarının ve dolayısıyla dokuma sanatının gelişmesine neden olmuştur. Bir toplumun sosyal ve kültürel yapısı dokuma sanatına ve ürünlerine katkı sağlamaktadır. Bu ürünler, toplumun gelenekleri, görenekleri, sosyal, ekonomik yapısı ile yaşam tarzını yansıtır. Kırkitli düz dokuma tekniklerinden olan kilim, cicim, sumak teknikleriyle dokunmuş dokuma çuvallar, kültürümüzün bir parçası bir aynası haline gelmiştir. Dokuma çuvallar, Silifke’de tarım ve hayvancılıkla uğraşan yöre insanı ve hala göçerlik yapan yörüklerde önemli bir yere sahiptir.

Mersin’in Silifke İlçesi, Silifke Müzesinde bulunan 42 adet zili, cicim ve sumak dokuma teknikleriyle dokunmuş dokuma örneklerinden desen, motif ve teknik özelliklerinin yer aldığı 33 adet çuval dokuma araştırma kapsamına alınmıştır. Silifke Müzesine ait olan çuval dokuma örnekleri, Anadolu kültürünün küçük bir parçasını temsil etmektedir. KAPLAN Süleyman, Silifke Müzesi sanat tarihi uzmanı’ndan edinilen bilgilere göre; Silifke’de dokuma çuvallara işlevsel özelliklerine göre, farklı isimler verilmektedir. Çuval dokumalarda kullanılan, desen ve motifler sık ve çok renkli dokunmuşsa; bu tür çuvallara “Kızılala çuval” adı verilir. Kızılala çuvallar,

giysi ya da esvap çuvalı olarak kullanılır. Dokuma çuvallar seyrek motifli ve az renkli dokunmuş ise; bu çuvallara “Ak çuvallar” (Un çuvalları) denir. Ak çuvallar da kendi içerisinde, üzerinde kullanılan motif yoğunluğuna göre sınıflara ayrılır. Çuvalların adlandırılışı, içine konulan ürünlere göre isimlendirilir. Çok az desenli ve daha sade motiflerin yer aldığı seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuş çuvallar “Un ve Buğday çuvalı” olarak kullanılırken, biraz daha yoğun ancak tüm yüzeyi kaplamayacak şekilde dokunmuş, Ak çuval dokumalar ise “Erzak çuvalı” olarak da kullanılır. Kıl çuvallar ise, yem çuvalları olarak da isimlendirilir. Bu çuvalların dışında, kullanım şekli ve boyutu nedeniyle envanter kayıtlarında “Deve çuvalı” gibi isimler verildiği görülmüştür. Silifke Müzesinde yer alan çuvallar renk, desen ve motif özellikleri açısından oldukça renkli dokumalardır. Dokumalarda kullanılan çözgü ve atkı ipleri yün ve kıl iplerden oluşmaktadır. Dokuma çuvalın kullanım alanına göre ip türü değişiklik göstermektedir. Yem çuvalı olarak kullanılan, kıl çuvalların atkı ve çözgüleri tamamen kıl ipten dokunmuştur. Ak çuval dokumalarda ise (Un çuvalı) çözgüler kıl ve yün ip olarak değişiklik gösterirken, deseni oluşturan ikinci grup atkı iplerinde, yün ipler kullanılmıştır. Dokuma çuvallarda; deseni oluşturan kırmızı, koyu kırmızı, yeşil, mavi, koyu mavi, turuncu, mor, açık mor renkler kimyasal boyarmaddelerle boyanmış, yün ipler kullanılmıştır. Kahverengi, beyaz, siyah renkler, dokumalarda natürel olarak yer alır.

Günümüzde, geçmişe oranla dokuyucuların azalmış olması ve sanayileşme ile hazır polipropilen çuvalların (moloz çuvalları) yaşamımıza girmesi, dokumacılığı olumsuz yönde etkilemiştir. Bugüne kadar Silifke Müzesi’nde yer alan çuval dokumalar hakkında, yeterli düzeyde çalışma yapılmamış olmasından dolayı; bu araştırma yapılarak dokuma çuval örneklerini kayıt altına almak, gelecek nesillere ve literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

BÖLÜM 1: SİLİFKE’NİN TARİHİ, COĞRAFİ KONUMU VE SİLİFKE MÜZESİ HAKKINDA BİLGİ

İlkçağdan bugüne Akdeniz’in kıyısında, Torosların eteğinde, konumu ve iklimsel özellikleri sebebi ile Silifke gözde bir kent olarak varlığını sürdürmüştür. Günümüze kadar pek çok uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır. Kent, ılıman Akdeniz iklimine sahip olması nedeni ile, tercih edilen bir konumdadır. Bütün bu özelliklerden kaynaklı olarak, Silifke’nin kültürel zenginliği eser çeşitliliğini ön plana çıkarır. Silifke Müzesi bu nedenle zengin bir eser çeşitliliğine sahiptir. Bu eserler gruplandırılacak olursak; Antik Dönem ve Genç Antik Dönemin sütun başlıkları, mimari öğeler, oturan heykeller, lahitler, sitiller. Mezar taşları, çeşme yazıları gibi Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi etnografik eserlerinin yanı sıra Pers takısı, gümüşten İskender sikkeleri, Makedonya, Trakya, Bergama, Mısır krallıklarına ait gümüş sikkeler, bronz Roma sikkeleri, Osmanlı bakır-altın sikkeleri ile altından Doğu Roma sikkeleri müzenin değerli eserleri arasındadır.

Silifke’nin, coğrafi konumunun önemi ve bitki örtüsünün çeşitliliği birinci bölümün özünü oluşturur. Ayrıca Silifke Müzesi’nin kuruluşunun, yanı sıra müzenin teşhir salonları ve bu salonlarda sergilenen eserler, hakkında bilgiler; birinci bölüm konularını oluşturur.

1.1. Silifke’nin Tarihi

Silifke çevresinde M.Ö. 600 yıllarından bu yana çeşitli toplumların yaşadığının bilinmesine rağmen; bu ilk toplumların kimliği hakkında henüz kesin bir bilgi bulunamamıştır. Tarihi kayıtlarda yer alan bilgilere göre yörede yaşadığı bilinen en eski toplum; Altaylardan geçerek ilk önce Mezopotamya’ya yerleşen, oradan da daha sonra M.Ö. 3000 yıllarında Adana ile Antalya arasına göçen, Orta Asya kökenli ve Sümerlilerin bir kolu olan Luvi’lerdir. Luvi’ler hakkında fazla çalışma olmamakla birlikte; Anadolu’nun bilinen en eski Devleti olan Hititlerdir. Luvi’ler daha güçlü bir devlet kuramadıkları için M.Ö. 1750 yılında Silifke dahil bütün ülkelerinin halkı Luvi kökenli olan Arzava Krallığına kaptırılmışlardır (Uçar Ahmet, 2009, s.11).

Kilikya bölgesinde; Selevkoslar Dönemini başlatan Selevkos Nikator, (İ.Ö. 312-282) kendi adıyla 4 Kent kurduğu sanılmaktadır. Bunlardan biri ve en büyüğü Dicle'nin güneybatısında ikincisi Antakya yakınında üçüncüsü Boğa dağlarının Batı Eteğinde dördüncüsü ise taşlı Kilikya da kurulmuş ilk 3'ü zamanla yıkılmış dördüncüsü yani bugün de aynı adı taşıyan ve varlığını tarih boyunca sürdürmüş Silifke'dir (Sami Gürtürk, 1987, s.29).

Büyük İskender'in komutanlarından ve Suriye krallığının kurucusu olan Selevkos Nikator, Holmi şehrinin zayıf durumunu fırsat bilerek kolayca yönetimine geçirmiş halkını da şehir olmaya en uygun yer olarak beğendiği Silifke'nin şimdiki yerine yerleştirmiştir. MÖ. 3 yüzyılda Silifke şehri kurulmuş adına da Selevkos'un şehri anlamına gelen Selef Kia denilmiştir milattan önce 1 yüzyılda Romalıların yönetimine alınan Selef Kia bağımsız şehirlerarasına girmiştir bu devirde şehirde kaleler Saraylar sarnıçlar Köprüler hamamlar tiyatrolar ve tapınaklar yapılmıştır Romalıların ikiye parçalanması ile milattan sonra 4 yüzyılda Bizanslıların eline geçen Selef ki ya 5 yüzyılda Hristiyanların önemli ziyaret yerlerinden biri olmuştur Silifke milattan sonra 7 yüzyılda Ermenilerin daha sonra Abbasilerin eline geçmiştir 8 yüzyılda Asya'dan gelen Türkmen oymaklarının akımına uğrayan bu yöre kısa bir zamanda Haçlı ordularının yönetiminde bile kalmıştır. 12 yüzyılda Silifke'ye yöresi kısa süre Ermeni krallığının yönetimine girmiştir 13 yüzyılda Konya Selçuklularının eline geçen şehir 14 yüzyılda Karamanoğulları'nın yönetimine 1471 yılında Gedik Ahmet Paşa tarafından Osmanlı Devleti'nin topraklarına katılmıştır (Ali Demirtaş 1991, s.207,208).

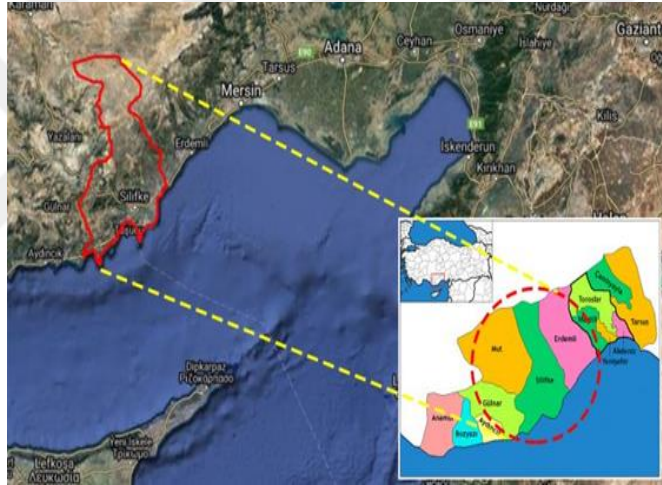
Silifke, Birinci Dünya Savaşı'nda da Kurtuluş Savaşı'nda da düşman ayağı görmemiştir. Silifke'nin her iki savaşla ilgisi asker verme, para ve erzak yardımı yapmak düzeyinde kalmıştır. Silifke savaş görmemekle beraber topladığı milli kuvvetlerle savaşa katılmıştır. O günlerde Mustafa Kemal'in buyruğuyla kurulan Kuvayı Milliye, Müdafı Hukuk Cemiyetine katılmıştır (İzzet Aslan, 1988, s.281).

Silifke 1869 yılında İçel sancağının Merkezi oldu 1919'da bağımsız Sancak haline getirildi 1924 yılında Yeni kurulan İçel ilinin Merkezi yapıldı 1933 yılında Mersin İçel ilinin Merkezi olunca Silifke ilçe olarak İçel iline bağlandı (Demirtaş 1991, s.208).

Görsel 1. Silifke İlçesinin Haritası

(<https://www.google.com/search?q=mersin+silifke+haritas%C4%B1&tbm=03.01.2024>).

Görsel 2. Silifke İlçesinin Lokasyon Haritası

(<https://gezilecek yerlertr.com/silifke-nerede/> 03.01.2024).

1.2. Silifke'nin Coğrafi Yapısı

Silifke yöresinin arazi durumunu beğenen, ikliminin ve toprağının insan yaşamındaki önemini anlayan eski çağların insanları, burada zengin uygarlıklar kurmuşlar ve yüzyıllarca yaşatmışlardır. Bunlardan ilkinin M.Ö. 7. Yüzyılda, şimdiki Taşucu kasabasının yerinde Grekler tarafından kurulan Holmi kenti olduğu biliniyor. Korsanların devamlı baskın ve yağma yapmaları nedeni ile gelişme ortamı bulamayan bu kent M.Ö. 4. Yüzyıldan sonra zayıflamaya ve çökmeye başlamıştır (Demirtaş, 1991, s.207).

M.Ö. 290 yıllarında kurulmuş olan Silifke, kuruluşundan günümüze kadar aralıksız olarak varlığını sürdürmüştür. Silifke'nin Anadolu'nun en eski yerleşim yerleşim merkezlerinden biri olması, tarihi ve kültürel yoğunluğunun yanı sıra coğrafyası ile de açıklanmaktadır. Silifke'nin coğrafi konumundaki değişik özellikler bir anlamda tarihsel ve kültürel gelişimini de etkilemiş, ilçeye ayrı bir stratejik önem kazandırmıştır (Aslan 1988: 13-14).

Doğuda Erdemli, batıda Mut ve Gülnar ilçeleri; kuzeyde Karaman ili, güneyde Akdeniz ile çevrilidir. Silifke'nin Kuzey Güney ve doğu batı olmak üzere 4 yönden giriş çıkış kapısı vardır kuzey yolu Silifke'den başlayan çok düzgün bir asfalt ile Mut ilçesine geçer. Karaman'a Konya'ya Ankara'ya ve Türkiye'nin her yanına dağılır. Güney yolu Taşucu iskelesinden Akdeniz'e açılır Doğu yolu çok modern bir asfalt ile Mersin Adana ve Ortadoğu'ya ulaşır. Batı yolu gene modern bir asfaltla Anamur, Antalya, Muğla, Aydın ve İzmir'e çıkar Çanakkale ve İstanbul boğazlarıyla Batı alemine bağlanır. Toros Dağları'nın eteğinde, Göksu Irmağı'nın iki yakasında kurulmuş bulunan Silifke; Güneydoğu Anadolu, Doğu ve Batı Akdeniz ile İç ve Batı Anadolu'yu birbirine bağlayan Devlet Karayolu ağının kavşak noktasında olup, İl merkezi Mersin'e 80 km mesafededir (Aslan 1988: 15-16)

Silifke, tam bir Akdeniz iklimine sahiptir. Yüksek ve dağlık kesimler dışında yazlar sıcak ve kuru, kışlar ılık ve yağışlı geçer. Yıllık ortalama 9,5 °C'dir. Sıfırın altındaki günler pek az, yılda beş gün kadardır. 27,9 °C. Arazinin rölyef şartlarına uygun farklı iklim özellikleri de görülür. En düşük sıcaklık Mersin 40 °C. iken Silifke 43 °C. En düşük Mersin sıcaklık Mersin 9 °C iken Silifke -5 °C Yıllık yağış Mersin 601, Silifke 649 cm/m²'dir. Kışın kar yağmaz, yağsa da tutmaz. Güney Batı ve Kuzey Doğu rüzgârları egemendir. İklim özelliği nedeni ile evler açık sofalıdır. Zemin kat bahçeye dönük yönü açık bırakılmış, iç-dış mekân bütünleşmesi sağlanmıştır (Vural, 2010, s.21-22).

Silifke ilçesinin, Türkiye'de bilinirliği yüksek düzeydedir. Türkiye'de 2019 ilçe içerisinde yüksek düzeyde bir tanınmışlık seviyesine sahip olduğu düşünülmektedir. Silifke çok çeşitli tarım ürünleri, turizm olanakları, farklı kültürel değerleri ve doğal güzellikleri nedeni ile bilinmektedir. Silifke ilçesinin bu bilinirlik düzeyine

ulaşmasında yazılı ve görsel iletişim araçlarının ve İlçenin güçlü yönlerini oluşturan Tarım, Hayvancılık, El Sanatları ve Turizm'in büyük etkisi bulunmaktadır (M. Saygın, 2017: s.43).

Silifke ilçesinin; Gökbelen, Balandız, Kavak, Cumhuriyet alanı Çaltı Uzuncaburç, Mağara (Kırobası), yaylaları vardır. Bunların hemen hepsinde kış aylarında oturulmaktadır. Bu yaylaları yazın daha çok kalabalıklaşır. Gökbelen Balandız, Mağara gibileri Yaz aylarında sanki şehir olurlar. Mağara'ya Kırobası da denir. Yellibel geçidi buradadır. Silifke halkının göçtüğü yaylalar aslında bu kadar değildir. Toroslar üzerinde her Pınarbaşı'nda bir köy ve köy olan her yer de Silifkeliler 'in yaylasıdır (Aslan 1988: 15-16).

Silifke'nin içinde Akdeniz ve yukarılarda Toros ikliminin tüm ürünleri yetişir. Hububat ve bakliyat sahil ve yaylaların ortak malıdır. Her iki bölgede Arpa, Buğday, Yulaf, Bakla, Nohut, fasulye, Mercimek, Patates ekilir. Çeşitli milletleri Silifke'ye tutsak eden bunlardır. Ayrıca sahil yerlerde Pamuk, Çeltik, Susam, Mısır, Çilek, Yerfıstığı ve Narenciye de önem verili ürünlerindendir (Aslan 1988: s.19).

Görsel 3. Silifke'nin Kuşbakışı Görüntüsü (Gök, 2023).

1.3. Silifke Müzesi

Silifke-Anamur-Antalya karayolu üzerindedir. Silifke Müzesi, 1958 yılında Cumhuriyet İlkokulunun bir bölümünde depo niteliğinde oluşturulmuştur. Zamanla gelişen müze bağımsız bir binaya taşınmış ve 2 Ağustos 1973 yılında hizmete açılmıştır. Arkeolojik ve etnografik eserlerin yer aldığı müze 4 kapalı salon ve 1 açık bahçe teşhirinden oluşmaktadır. Müzede kesintisiz bir kronolojiyle Erken Tunç Çağından, Osmanlı Dönemine kadar tarihlendirilen eserler sergilenmektedir. (https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/-Erişim_Tarihi:02.01.2024).

Görsel 4. Silifke Müzesi Teşhir Salonunun Dıştan Görüntüsü (Gök, 2023).

Görsel 5. Silifke Müzesi Giriş İçten Görünüm (Gök, 2023).

Arkeolojik eserlerin bulunduğu salonda; Kilisetepe Höyüğü kazısından ele geçen Hitit Hiyeroglif damga mühürleri, Milken kapları, Kıbrıs örnekleri ile karşılaştırılabilir çanak-çömlek grupları, Kalenderiz kazısından ele geçirilen MÖ 5. yüzyıla ait siyah ve kırmızı figürlü kaplar, Helenistik, Roma Dönemi kapları, terra sicilata kapları, amphora, lagynos, hdyria, kyliksler, mermer kaplar, bronz, pişmiş toprak ve mermer heykelcikler, Doğu Roma Dönemine ait kandil, şamdan, ekmek kalıbı gibi buluntular teşhir edilmektedir (<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/>- Erişim Tarihi:02.01.2024).

Görsel 6. Silifke Müzesi Taş ve Heykeller Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 7. Silifke Müzesi Taş ve Heykeller Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).

Silifke ilçe merkezinde gerçekleştirilen kazılar sonucu günışığına çıkarılan MS II. yüzyıla tarihlendirilen zırhlı imparator heykeli dikkat çekici bir buluntudur. 1,93 m yüksekliğindeki heykelin başı olmayıp zırhı büyük bir özenle işlenmiştir. Alt kenarı dilimli olan zırhın üzerinde aslan, koçbaşı, bitkisel kabartmalar vardır. Göğüs kısmında Medusa başı, onun altında antiemetik iki grifon; göbek kısmında ise kanatları açık bir kartal tasvir edilmiştir. Belde ön tarafta fiyonklu bir kemer bulunmakta ve paludamentum sol omuz üzerinde toplanarak bir broşla düğümlemiştir (<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/-Erişim> Tarihi:02.01.2024).

Görsel 8. Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 9. Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).

Kaynak kişi İbrahim SEZEN’ den edinilen bilgilere göre Silifke Müzesi Etnografik Eserler Salonunun yetersiz ve küçük olası sebebi ile Dokuma Eserlerin Büyük ebatlarda olması daha fazla yer işgal etmesi gibi nedenlerden kaynaklı olarak bu grup eserler sergilenmemektedir. Bu eserlerin yerine; MÖ. 5. Yüzyıla ait siyah ve kırmızı figürlü kaplar, terra sicilata kapları amphora lagos hdyaria klikseler, mermer kaplar, bronz pişmiş toprak ve mermer heykelcikler, Doğu Roma dönemi röllükler, ağırlık, kandil, şamdan, ekmek kapları gibi buluntular teşhir edilmektedir (İ. Sezen ile kişisel iletişim, 09 Kasım 2023).

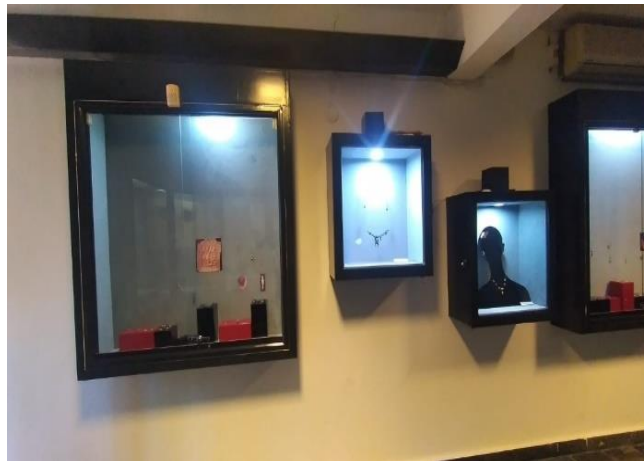
Görsel 10. Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 11. Silifke Müzesi Etnografik Eserler Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 12. Silifke Müzesi Sikke ve Takılar Sergi Salonu Dıştan Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 13. Silifke Müzesi Sikke ve Takılar Sergi Salonu İçten Görünüm (Gök, 2023).

Sikke ve takıların yer aldığı salonda, altın ve gümüş süs eşyalarının yanı sıra gümüş bir Pers takısı, gümüşten İskender sikkeleri, Makedonya, Trakya, Bergama, Mısır krallıklarına ait gümüş sikkeler, bronz Roma sikkeleri, Osmanlı bakır-altın sikkeleri ile altından Doğu Roma sikkeleri yer almaktadır (<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/>-Erişim Tarihi: 02.01.2024).

Görsel 14. Silifke Müzesi Açık hava Sergi Alanı (Gök, 2023).

Müze bahçesinde sayısı 300'ü bulan eser teşhire sunulmuştur. Bu eserler gruplandırılacak olursa Antik Dönem ve Genç Antik Dönemin sütun başlıkları, friz parçaları gibi mimari öğeler ile oturan heykeller, lahitler, sitiller, pitonsalardan oluşmaktadır. Mezar taşları, çeşme yazıları gibi Osmanlı Dönemi eserleri de çeşitliliği tamamlar (<https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/>-Erişim Tarihi:02.01.2024).

Görsel 15. Silifke Müzesi Güvenlik Girişi ve Ziyaretçilerin Müzeye Kabulü (Gök, 2023).

Kaynak kişi Mehmet OKTAN'dan edinilen bilgilere göre, Silifke Müzesine ortalama bir günde 20-25 arasında ziyaretçi geldiği öğrenilmiştir. Ziyaretçilerin yaş ortalamaları sorulmuş, cevaben okul ğrenci grupları dışında orta yaş ve üstü olduğu, gelen ziyaretçilerin çoğunlukla Rus, Alman ve Türk Vatandaşlarından olduğu öğrenilmiştir (M. Oktan ile kişisel İletişim, 09 Kasım 2023).

Kaynak kişi Burçin DURSUN'a Müzeye gelen ziyaretçilerin eserlere olan ilgileri ve yaklaşımları hakkında sorular sorulmuş, cevaben; Müzeye gelen ziyaretçilerin bilinçli oldukları eserleri yakından inceledikleri, tanıtım künyelerini okuyarak bilgi edindikleri ve müze kurallarına uygun hareket ettikleri bilgisi alınmıştır (B. Dursun ile kişisel iletişim, 09 Kasım 2023).

Görsel 16. Silifke Müzesi, Etnografik Eserlerin Sergilenmesi (Gök, 2023).

Görsel 17. Silifke Müzesi, Etnografik Eserlerin Sergilenmesi (Gök, 2023).

Kaynak kişi Mehmet Reşit KONDUKÇU'dan edinilen bilgilere göre, Etnografik eserlerin ziyaretçilerin gösterimine sunulduğu kısımlarda günümüzde hala yörede kullanılmakta olan folklorik özellikte eşyalar yer almaktadır. Bunlar; Bindallı, yelek, cepken, etek, şal, şal, gömlek, üçetek vb. bunların yanı sıra gümüş kemerler yüzük, bilezik, küpe, para keseleri, alınlıklar, toka, saat, kilim, heybe, çuval, tüfek, tabanca, barutluk, fişeklik, silah ve eğer takımları teşhir edilmektedir. Roma, Doğu Roma ve Arkaik Roma Dönemlerine ait taş heykel eserler arasın da Keratitler, oturan heykeller, apotralar ve röllükler gibi devrin en iyi yansıtan buluntu heykel eserler sergilenmektedir (M.R. Kondukçu ile kişisel iletişim, 09 Kasım 2023).

Görsel 18. Silifke Müzesi Deposunda Dokumaların Depolanma Şekli (Gök, 2023).

Kaynak kişi Nilgün YILMAZER' den edinilen bilgilere göre Silifke Müzesinin eser çeşitliliği açısından çok zengin olması ve eserlerin tamamının sergilenmesinde müzenin alan açısından yetersiz olması nedeni ile, eserlerin depoda kilit altında korunduğu bilgisine ulaşılmıştır. Silifke Müzesi Müdürü Yılmazzer'e müzedeki alan yetersizliği ile ilgili herhangi bir çalışma yapılıp yapılmadığı sorulduğunda; Yılmazzer müzedeki eserlerin dönüşümlü olarak sergilenebilmesi için 10.000 m² 'lik kapalı alana ihtiyaçları olduğunu, bu konu ile ilgili Müzeler Genel Müdürlüğüne ve Bakanlığa yazı yazdıklarını, fakat tasarruf tedbirleri sebebi ile yakın zamanda bu talebin karşılanamayacağı bilgisine ulaşılmıştır (N. Yılmazzer ile kişisel iletişim, 09 Kasım 2023).

BÖLÜM 2: SİLİFKE MÜZESİNDE İNCELENEN ÇUVALDOKUMALARIN KULLANIM ALANLARINA GÖRE SINIFLANDIRILMASI VE TEKNİK DESEN MOTİF ÖZELLİKLERİ

Kirkitli düz dokuma tekniklerinden kilim, cicim, zili, sumak teknikleriyle dokunmuş dokuma çuvallar, “Ak çuvallar” Un çuvalları, Kıl çuvallar, Yem çuvalları gibi kullanım alanlarına göre sınıflandırılarak, açıklanmıştır. Çuval dokumalarda kullanılan ham madde özellikleri, araç- gereçler, dokumalarda kullanılan ip türleri, çuval örnekleri üzerinde bulunan motifler ve çizimleri göz, pıtrak, küpe-ayak, akrep, el-parmak-tarak, çakmak, vb. Motifler ve anlamları ve çizimleri yer alır. Ayrıca bu motiflerin kullanıldığı, dokumaların görsel numaraları ve envanter bilgileri, ikinci bölümün konularını oluşturur.

2.1. Silifke Müzesinde İncelenen Çuval Dokuma Örneklerinin Kullanım Alanlarına Göre Dağılımları

Yörüklerin yaşamında önemli bir yere sahip olan çuval dokumalar, çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan yöre insanı için oldukça önemlidir. Çuval dokumalar yiyecekleri ve giyecekleri içerisine koymak, bir yerden başka bir yere taşımak, muhafaza etmek gibi çeşitli rahatlıklar sunar.

Çuval Kelimesinin sözlük anlamı; “Pamuk, kenevir veya sentetik ipten dokunmuş büyük torba” olarak tanımlanır (Parlatır, Zülfikar ve Gözaydın, 1994, s.197).

Anadolu, geçmişte birçok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. Anadolu insanının ince zevkini yansıttığı sanat eserleri, geçmişin izlerini taşımaktadır. Bu birikim sonucunda Türk kültürü, geçmişte ve günümüzde el sanatları ürünleri bakımından oldukça zengindir (Yetkin, 1991, s.7).

Özdemir, Orhan’a göre;

Yiyeceklerin, içeceklerin korunması ve taşınmasında kullanılan çuvallar Ala çuvallar, kıl çuvallar, un çuvallar ve boz çuvallardır. Bu çuvallar yiyeceklerin korunmasında kullanılır. Çuvallarda renkler ve motifler cıvıl cıvıldır. Ala çuvallar Kilim tekniği ile dokunur ve içine giyecek eşyaları konulur. Bir nevi genç kızların çeyiz sandığıdır. İki kenarına dikilen kolonlar deve sırtına yüklenmekte kolaylık sağlar. Kıl çuvalların içerisine buğday, arpa ve kap-kacak konulan atkıları ve çözgüleri kıldan dokumalardır. Bazıları tamamen yanış sız olduğu gibi bir kısmında küçük yanışlar vardır. Boz çuval, deve ve koyun yününden yapıldığı için bu adı almaktadır. Un çuvalları, Kıl çuvallarının aksine çözgüleri ve atkıları yündür. Un çuvallarının üzerinde Butrak (Pıtrak) motifi, Gelinçatlatan ve Sığırsidiği kenar suları arasına serpiştirilir (Ö. Orhan, 2010 s.216, 2017).

Silifke’de çiftçilik ve hayvancılıkla geçimini sağlayan yöre insanı için dokumalar ve dokuma çuvallar geçmişte önemli bir yere sahipti. Günümüzde geçmişe oranla dokuyucuların azalmış olması ve sanayileşme ile hazır polipropilen çuvalların (moloz çuvalları) yaşamımıza girmesi, dokumacılığı olumsuz yönde etkilemiştir. Kültür Bakanlığı tarafından 2010 yılında ‘‘Yaşayan Son Dokuma Sanatçısı’’ unvanı ödülü verilen, Sarıkeçili Yörüklerinden Emine KARADAYI, dokumacılık konusunda oldukça usta olup hala bu geleneksel dokumayı sürdürmektedir (Bkz. Görsel 19).

Kaynak kişi. Silifke Sarıkeçili Yörüklerinden Emine KARADAYI ile 2017 yılında yapılan alan araştırmaları sonucunda edinilen bilgiler ve incelemelere göre: Çuvallar, kullanım alanları, dokuma teknikleri ve özelliklerine göre Ak çuval (Un çuvalı), Kızıala çuval (Esvap-Giysi çuvalı), Kıl çuval (Yem çuvalı, Arpa çuvalı olarak farklı isimler verilmektedir. (E. Karadayı ile kişisel iletişim, 08 Aralık 2017).

Kaynak kişi, Silifke Kabasakallı Köyü Yörüklerinden Sayime Gök ile çuval dokumalarla ilgili sözlü görüşmeler yapılmış Silifke yöresinde çuval

dokumaların kullanım alanları ve isimleri sorulmuştur. Cevap olarak; Ak çuval (Un çuvalı), Kızılala çuval (Esvap-Giysi çuvalı-Yük çuvalı), Kıl çuval (Yem çuvalı, Arpa çuvalı) gibi isimler verildiği bilgisi alınmıştır (S. Gök ile kişisel iletişim, 19 Kasım 2023).

Görsel 19. Silifke Sarıkeçili Yörüklerinden, Emine Karadayı ve Çuval Dokuma Örnekleri (Gök, 2017).

2.1.1. Un Çuvalı (Ak Çuval)

Silifke müzesi deposunda yer alan çuval örnekleri incelenmiş ve müze envanter defterlerindeki bilgiler ile karşılaştırılmıştır. Dokuma çuvalların kullanım alanlarına göre un çuvalı, buğday çuvalı, erzak çuvalı gibi isimlerle kayıt altına alındığı görülmüştür. Ak çuvallar Silifke yöresinde, yapılan alan araştırmaları neticesinde Un çuvalı olarak da isimlendirildiği bilgisine ulaşılmıştır. Ancak Ak çuvalların içerisine konulan (un, buğday, bulgur) ürünlere ve kullanım alanlarına göre, isimler verildiği tespit edilmiştir. Envanter kayıtlarında da Un çuvalı, Buğday çuvalı gibi isimlerle kayıt altına alınmış olduğu görülmüştür.

Silifke Yörüklerinden Kaynak Kişi Halil İbrahim Yagal ile yapılan görüşmelerden edinilen bilgilere göre; Silifke yöresinde dokuma çuvallar eğer

az renkli ve seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuş ise, bu tür çuvallara “Ak çuval” denilmektedir. Bu çuvalların içine un ya da buğday konulmaktadır. Ak çuvallar (Un Çuvalları) diğer çuvallara oranla ortama eni 70 cm boyu 130 cm’dir (H.i. Yağal ile kişisel iletişim, 17 Kasım 2017).

Silifke Müzesi envanterine kayıtlı Ak çuvallar (Un çuvalları) desen, motif ve teknik özellikleri açısından incelenmiştir. Ak çuvalların çözümlerinde kıl ipler, Atkı iplerinde ise yün ve kıl ipler kullanılmıştır. Deseni oluşturan ikinci grup atkı ipleri olarak yün ipler kullanıldığı, zemini oluşturan birinci grup atkı ipleri olarak ise genellikle kıl ipler kullanılmış olduğu görülür. Motiflerde ise çoğunlukla cicim dokuma ve kilim dokuma tekniği kullanılmıştır (Bkz. Görsel 20,21).

Görsel 20. Ak Çuval Ön Yüzey Görünüm. **Görsel 21.** Ak Çuval Arka Yüzey Görünüm. Görsel 20, 21 Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Ak Çuval -Un Çuvalı (Gök, 2023).

2.1.2. Esvap Çuvalı- Giysi Çuvalı (Ala Çuval-Kızılala Çuval)

Silifke Müzesi’nde yer alan dokuma çuvallar; kilim dokuma, sık motifli cicim dokuma, sumak dokuma tekniklerinin bir ya da birkaçının kullanımı ile dokunmuş çuvallardır. Bu çuvalların, motif, desen ve renk bakımından zengin dokunmuş olması nedeniyle “Ala çuval, Kızılala çuval” gibi isimlerle anıldığı farklı zamanlarda yapılan alan araştırmalarından anlaşılmakla beraber, Müze envanter kayıtlarında yer alan bilgilerden de anlaşılmaktadır. Kızılala çuvallar kullanım alanlarından kaynaklı

olarak (Giysi ya da değerli eşyaları) Esvap çuvalı- Giysi çuvalı şeklinde isimlerle anılır. Yapılan ölçümlerden ve değerlendirmelerden elde edilen verilere göre Esvap çuvalları (Kızılala çuvalları) diğer çuvallara oranla, ortalama eni 95 cm boyu 125 cm'dir. Bu çuvallar, Un çuvallarına oranla daha büyük ebatlı çuvallardır.

Esvap çuvallarının arka yüzeyi dokunurken genellikle ön yüzüne oranla 20 ya da 25 cm daha uzun dokunur. Uzun dokunan bu kısım Esvap çuvallarda kapak görevini üstlenir (Bkz. Görsel 22, 23).

Görsel 22. Kızılala Çuval Ön Yüzey Görünüm **Görsel 23.** Kızılala Çuval Arka Yüzey Görünüm
Görsel 22, 23 Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Kızılala Çuval -Esvap Çuvalı (Gök, 2023).

2.1.3. Yem Çuvalı (Kıl Çuval)

Silifke yöresinde Kıl çuvallar; kullanım alanına göre Yem çuvalı, Arpa çuvalı gibi isimlerle de anılmaktadır. Silifke Müzesi 792,1392 numaralı envanter kayıtlarında Kıl çuval olarak kayıt altına alınmıştır. Yapılan incelemelerde yem çuvallarının, çözgü ve atkı ipleri tamamen kıl ipten natürel (siyah, beyaz, kahverengi) olarak dokunmuştur (Bkz. Görsel 24).

[illegible]

Görsel 24. 1392 Envanter Numaralı Kıl Çuvalın, Silifke Müzesi Envanter Kayıt Bilgisi.

Kaynak kişi, Hatice Kale’den edinilen bilgilere göre; Silifke yöresinde Kıl çuvallar: Buğday, arpa, nohut, küspe, saman vb. Ürünlerinin muhafazası için kullanılan çuvallardır. Kıl çuvalların örgü ve atıkları tamamen Keçi Kılındandır. Kıl çuvallar kilim dokuma tekniğinde (Bezayağı Tekniği) dokunmuş motifsiz, dokumalardır. Çuvalın gözenekli yapısı, içerisinde barındırdığı ürünlerinin hava almasını sağlar. Daha büyük ebatlı olanlara hayvanların yemi ve saman konur. Bu çuvallar, Esvap çuvalları ve Un çuvallarına oranla, desensiz olmaları nedeniyle ağırlıkta hafif çuvallardır (H. Kale ile kişisel iletişim, 18 Haziran 2023).

Kıl çuvalar, ortalama En 70 cm Boy 130 cm ölçülerindedir. Ebat olarak Un çuvaları ile benzerlik gösterirler (Bkz. Görsel 25,26).

Görsel 25. Kıl Çuvalı Ön Yüzey Görünüm.

Görsel 26. Kıl Çuvalı Arka Yüzey Görünüm.

Görsel 25, 26 Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Kıl Çuval (Gök, 2023).

2.2. Çuval Dokumalarda Kullanılan Ham Madde Özellikleri ve Araç- Gereçler

Silifke Müzesinde incelenen 33 adet çuval örneklerinde kullanılan iplik türleri çuvalların kullanım alanlarına ve türlerine göre değişiklik gösterdiği görülmüştür. Dokuma çuval örneklerinde kıl ve yün ip türleri kullanılmıştır. Silifke yöresinde farklı zamanlarda yapılan alan araştırmalarından edinilen bilgilere göre; Yörede tarım ve küçük baş hayvancılığının (koyun-keçi) yaygın olması bununla beraber bölgede konar göçerliğe devam eden Yörüklerin de hayvancılıkla (keçi yetiştiriciliği) uğraşması dokumalarındaki hammadde seçimini belirlemiştir. Dokumalarda özellikle yörede yetişen keçilerin-koyunların kıl ve yünlerinin kırklık denilen özel makaslar sayesinde kesilerek kirmen adı verilen aletlerle eğrilmesi sonucunda ipliğe dönüştürülür. Dokumalarda; Kilim cicim, zili, sumak dokuma teknikleri kullanılır. Dokuma evlerin ya da çadırların avlusuna kurulan “ıstar” adı verilen sarma tezgâhlarda tarak adı verilen kirkitler aracılığı ile yapılmaktadır.

2.2.1. Çuval Dokumalarda Kullanılan Hammaddeler

Silifke Müzesinin deposunda yer alan çuval örnekleri envanter kayıtlarına göre Silifke köylerinden satın alma veya hibe edinme yolu ele getirilmiş çuval örnekleridir. Silifke Yöresinde tarım ve küçük baş hayvancılığının (koyun-keçi) yaygın olması bununla beraber bölgede konar göçerliğe devam eden Sarıkeçili Yörüklerinin de hayvancılıkla (keçi) uğraşması dokumalarındaki hammadde seçimini etkiler. Silifke yöresi çuval dokumaları incelediğimizde, genellikle çözgü iplerinin ve birinci grup atkı iplerinin kıl olduğu görülür. Kilim, cicim, zili ve sumak dokumalarındaki desenleri oluşturan ikinci grup atkı iplerine bakıldığında yün iplerin kullanıldığı görülür.

Yörede dokumanın malzemesi yün ve keçi kılı dır. Koyun ve keçinin yünü, yılda iki kez ilkbaharda haziran ayında, Güzün (son bahar) eylül, ekim ayında kesilir. Bahar yünü ne yapağı denir. Yünün kesilmesine kırkım, kesildiği aya kırkım ayı, yünün kesildiği makasa kırkım makası denir. Kesilen yünler yay ile atılarak kıl tarağı denilen demir dişli bir aletle pisliklerinden temizlenir. Kirmen ve çıkırık ile eğilir halk arasında kirmene eğirtmeç de denir. Eğirme sırasında yünler kola dolandır. Buna özene, eğirmek için, bundan el ile çekilen yün parçalarına da süğüm adı verilir. Çözgü ipine direze, atkı ipine de melik denir (Deniz, 2000, s. 93).

Kaynak Kişi; Silifke Kabasakalı Köyü yörüklerinden Aliye GÖK’le yapılan sözlü görüşmeler sonucunda edinilen bilgilere göre; Yöre insanı koyunlardan ve keçilerden kırkım yolu ile elde ettikleri hammaddeleri temizler. Temizlenen yün elyafları ip haline getirmek için; öncelikle Yün-Kıl Tarağından geçirilerek düzenli olması sağlanır. Taranan elyaflar, ortalama 5 cm genişliğinde şeritler haline getirilir (Bkz. Görsel 30). Yün şeritlere, oklava yardımı ile büküm verilir. Yörede bu işleme ‘Özeme-Burma’ denilir (A. Gök ile kişisel İletişim, 19 Temmuz 2023).

Görsel 27. Silifke Yöresinde Özeme İşlemi Yapan Yörük Kadını, Aliye Gök (Gök, 2023).

5 cm genişliğinde büküm verilmiş elyaf şeritler, özel bir örme tekniği ile örülür. Yörede bu işleme ‘‘Golçak’’ adı verilir. Golçak el bileğine geçirilerek, kirmen ile eğirilerek ip haline gelir (Bkz. Görsel 28).

Görsel 28. Silifke Yöresine Ait Yünden Örölmüş Golçak Örneği (Gök, 2023).

2.2.1.1. Yün

Silifke ilçesi Mersin'in sahil kesiminde olup sıcak bir ilçedir. İlkbaharın gelmesi ile birlikte mayıs-haziran aylarında yörede koyun yetiştiriciliği yapan köylüler koyunların üzerindeki yünleri “kırklık” adı verilen makaslarla keserler. Özellikle koyunların sırt ve kuyruk kısımlarından kesilen yünler temizlenir, yıkanır ve kurutulur.

Yün, ağırlığının %33 kadar nem alır. Gün ışığı ve ultraviyole ışınlarından zarar görür. Yünün liflerin bir yaşam sürecinin olduğu yapılan arkeolojik çalışmalarda tarihi mezar kazılarında bulunan kıl dokuma parçalarından anlaşılmaktadır. “Yün %16 statik elektriklenme ile tozları çekmez. Yüzeyine tutunan toz silkeleme, fırçalama, silme ile sorunsuz ve yeterli bir temizleme olur. Yün liflerin zararlıları fare ve güvelerdir. Liflerin temizlenmesinde kimyasal maddeler kullanılmamalıdır.” (Durul, 1977, s.13).

Silifke Müzesi deposunda bulunan çuval dokumaların incelenmesi sonucunda; deseni oluşturan ikinci grup atkı ipleri tamamen yün ipten dokunmuştur. Yün ipliklerin atkılarda kullanıldığı 30 adet dokuma belirlenmiştir. Bununla birlikte çözgüleri ve atkıları tamamen yün ipten olan iki adet çuval dokuma örneği (738, 736, envanter numaralı çuval dokuma) tespit edilmiş ve araştırma kapsamına alınmıştır (Bkz. Görsel 61,62).

2.2.1.2. Kıl

Silifke Yöresinde Sarıkeçili Yörüklerinde Kıl Keçisi yetiştiriciliği yapılmasından kaynaklı olarak dokumalarda kıl ip kullanımı oldukça fazladır. Silifke müzesi deposunda bulunan, çuval dokumaların incelenmesi sonucunda çözgü ipleri tamamen kıl ipten yapılmış dokuma sayısı 31 adet tir. Müzede incelenen çuval örneklerin çözgü iplerinin çoğunlukla kıl ipten dokunduğu tespit edilmiştir. Çözgüleri ve atkıları tamamen kıl ipten olan iki adet çuval dokuma örneği (1392,758, envanter numaralı çuval dokuma) tespit edilmiş ve araştırma kapsamına alınmıştır (Bkz. Görsel, 86,68).

Kıl, keçilerin kıllarının kırılması sureti ile elde edilen bir lif türüdür. Sıcağa, soğuğa ve neme dayanıklı bir liftir. Bu nedenle kıldan dokunan çul dokumalar çadırlarda yer yaygılarında, heybe, çuval ve turbalarda hayvancılıkla uğraşan Yörüklerde oldukça fazla kullanılır (Durul, 1987, s.13).

Silifke Sarıkeçili Yörüklerinin geçim kaynağı küçükbaş hayvancılığıdır. Yani kıl keçisi yetiştiriciliği ve üretimidir. Kıl keçisinin hareketli ve çevik olması her türlü iklime ve araziye uyum sağlaya bilmesi ve göçlerde uzun yol gidebilmesi gibi birçok nedenlerden dolayı yörükler tarafından kıl keçilerinin beslenmesi tercih edilmektedir. İlkbahar mevsimi geldiğinde yaylalara yerleşen yörükler haziran ayı sonlarında Kırkım Şenlikleri ile imece usulü kırkım işlemlerini gerçekleştirirler (Bkz. Görsel 29). Her ailenin en az 750-1500 adet arasında keçisi bulunmaktadır. Kırkım işlemi zor ve zahmetli olması nedeni ile en az yedi aile bir araya gelerek bir ailenin sürüsünün kırkımını gerçekleştirilir. Kırkılan kıl elyaflar temizlenip ip haline getirildikten sonra dokumalarda çözgü ya da atkı ipliği olarak kullanılır.

Görsel 29. Silifke Sarı keçili Yörüklerinde Kırkım Şenliği (Gök, 2017).

2.2.1.3. Pamuk

Tarlalarda yetişen ve pamuk ismi verilen bitkinin kozasında bulunan elyafların makinelerde işlenmesi sonucunda üretilen ipliğe verilen isimdir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de pamuk ipliği, iplik sektöründe önemli ve büyük paya sahiptir. Pamuk lifleri, doğal olmaları nedeniyle, genetik ve çevresel

faktörler ile toplama ve çırçır lama şekline bağlı olarak fiziksel ve kimyasal özellikleri değişkenlik gösterebilmektedir. Bu değişkenlikler, tekstil işlemlerinin performanslarını, maliyetleri ve kaliteyi etkilemektedir (T. Üte, 2012, s.62).

Silifke Müzesi deposunda bulunan çuval dokumaların incelenmesi sonucunda, çözgü iplerinde pamuk ipliği kullanılmış 4 adet çuval dokuma (1319, 1320, 1321. 1323 Envanter numaralı çuval dokuma) örneği tespit edilmiştir. Silifke Yöresinde Al Battaniye adı verilen (Yöresel dokuma battaniye) dokumanın kesilerek çuvala dönüştürülmüş olması nedeniyle araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır (Bkz. Görsel 30,31).

Görsel 30. Yün Çuval Ön Yüzey Görünüm

Görsel 30, 31 Silifke Müzesi 1323, 3221 Envanter Numaralı Çuval Örnekleri (Gök, 2023).

Görsel 31. Yün Çuval Ön Yüzey Görünüm

Kaynak Kişi EVCİ Özlem'e, (1985) Müzeye getirilen dokuma çuval örnekleri teslim alınırken, hangi özelliklere dikkat edildiği ve dokumalar konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları sorulmuştur. "Müzeye getirilen çuvalların desen, renk ve motif özellikleri açısından Silifke ve köylerinde dokunmuş yöreye ait özellikleri taşıyan dokumaları satın alma ve hibe yoluyla edindikleri bilgisi alınmıştır. Dokumada kullanılan ip türleri ve boya özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, bu alanda uzman kişilerin Müzelerde görevlendirilmesi gerektiği" cevabı alınmıştır (Ö. Evcı ile kişisel iletişim, 08 Kasım 2023).

2.3. Çuval Dokumalarda Kullanılan Araç- Gereçler

Silifke Yöresinde, koyun ve keçilerden elde edilen yünler taranıp temizlenip eğrildikten sonra çözgü ya da atkı ipliği olarak dokumalarda kullanılır. Kirkitli dokumalarda (yer yaygısı-çul, heybe, çuval, seccade, torba) kilim cicim, zili, sumak dokuma teknikleri kullanılır. Dokuma evlerin ya da çadırların avlusuna kurulan “ıstar” adı verilen sarma tezgâhlarda tarak adı verilen kirkitler aracılığı ile yapılır.

2.3.1. Istar Tezgâhı

Sarma tezgâhların bir benzeri olup, sarma tezgâhların yaptıkları bütün işi rahatlıkla yapa bilmektedir. Sarma tezgâhlarda çözgü ve dokunan halı üst ve alt leventlere sarıldığından bu adı almıştır. Bu tezgâhların ilk haline ise, Istar tezgâhlar oluşturur (Aytaç, 2006, s.86).

Silifke İlçesinde Kirkitli dokumada kullanılan tezgâhlara “Istar” denilmektedir (Bkz. Görsel 35). Çul, çuval, torba ve heybe dokumada kullanılan Istarlar dikey tezgâh türündendir. İki yan ağacı, alt leventler, üst leventler, varan-gelen ve gücü ağacı bulunmaktadır. Yörede Istar Tezgâhlar genellikle evlerin bahçelerinde, bazı evlerde ise odalarda kurulmuştur. Toros dağlarındaki köylerde iki katlı evlerin üst kat çıkıntılarının altına gelecek şekilde Istar Tezgâhı kurulmuştur (Onuk, F. Akpınarlı, H.S. Ortaç, K.Ö. Alp, 2004 s.10).

Istar tezgâhının parçaları ise üst levent, dikmeler (yan tahtalar) germe aparatı, gücü ağacı, varan gelen (vargel), kaskı, payanda, halkalı düz demir, halkalı eğri demir ve köstek demirleridir (Söylemez, 2016, s. 243).

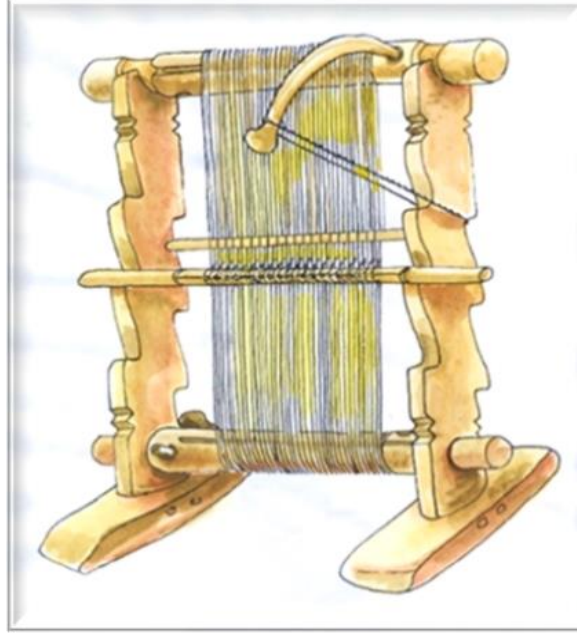
Deniz, Bekir’e göre;

Mmut, Silifke ve Anamur çevresinde dokuma tezgahına ıstar denir. Bir ıstar yan ağacı, varan-gelen ve kücü’den meydana gelir. Yörede düz dokuma yaygılar en az 9 dişli kirkitle dokunur. Kirkit’e ıstar tarağı adı verilir. Kirkit halk arasında şimşir, dişbudak ve armut ağacından yapılır. Dokumanın kalitesi tin sayısı ile ölçülür. Halk arasında bir çözgü ipine tin denir dokumanın büyüklüğü

tin sayısına göre değişir (Deniz, 2000, s. 93).

Görsel 32. Ishtar Tengah, Aydın Uğurlu 1982
(<https://esehir.aksaray.edu.tr/2021/01/13/dokuma-istar-tezgahi/03.01.2024>).

Görsel 33. Istar Tengah (Aydın Uğurlu 1982 <https://esehir.aksaray.edu.tr/2021/01/13/dokuma-istar-tezgahi/> 07.01.2023).

2.3.2 Tarak-Kirkit

Yapılan alan araştırmaları ve edinilen bilgilere göre tarak dokumalarda atkıları veya ilmeleri sıkıştırmak maksadı ile genellikle evin reisi tarafından meşe ağacından yapılan bir alettir.

Silifke yöresinde ve Sarıkeçili Yörüklerinde 2017 yılında yapılan alan araştırmalarında Saliha YAĞAL'dan alınan bilgilere göre; dokumalarda atkılarının sıkıştırılmasını sağlayan alete “tarak” denilmektedir (Bkz. Görsel 34). Yörede kullanılan taraklar farklı geometrik şekillerde olup, meşe, şimşir ya da çam ağacından yapılmaktadır. Bilgisine ulaşılmıştır (S. Yağal ile kişisel iletişim, 23 Aralık 2023).

Görsel 34. Silifke Yöresine Ait Tarak -Kirkit, (Gök, 2023)

2.3.3. Kirman-Eğirtmeç

Silifke yöresinde kirman “Kirmen” adı verilir. Koyun ve keçilerden elde edilen yün ya da kılın kirmen denilen aparatlarla eğrilerek ipliğe dönüştürülmesi sağlanır (Bkz. Görsel 35,36).

Bu aparat ağaçtan yapılmış, birbirine çapraz şekilde geçirilmiş orta kısmında ipliği bağlamak için tığı yer alan ve dört uçtan meydana gelir. Türkmen Yörüklerin yaşadığı Silifke köylerinde kirman; çengelli bir iğ üzerine takılmış iki ahşap kanattan meydana gelen eğirme aparatıdır (Bayraktaroğlu, 1990, s.302).

Görsel 35. Silifke Yöresine Ait Kirmen (Gök, 2023).

Görsel 36. Silifke Yöresi Kirmen Eğiren Yörük Kadını, S. Gök (Gök, 2023)

2.3.4. Çıkırık

Kirman veya iğ ile eğrilmiş, çile haline olan ipleri masura ya sarmaya yarayan bu alete çıkırık denilmektedir (Bayraktaroğlu, 1990, S:21, İstanbul, s.302).

Kaynak kişi Sayime GÖK'e göre Çıkırık genellikle "Çark" olarak adlandırılır (Bkz. Görsel 37). Yörede koyun ve keçilerden elde edilen yün ya da kılın kirmen denilen aletlerle eğrilip, boyandıktan sonra çile halinde olan ipleri masuraya sarma işleminde kullanılır (S. Gök ile kişisel iletişim, 19 Temmuz Kasım 2023).

Görsel 37. Silifke Yöresine Ait Çıkırık (Gök, 2023).

2.3.5. Kıl-Yün Tarağı

Yaklaşık 50-60 cm uzunluğunda ve 15-20 cm enindeki tahta parçasının ucuna yaklaşık 15-20 adet 1-2-3 cm aralıklı iki sıra halinde 10-15 cm uzunluğunda tığlar çakılmış aletin adıdır Bkz. Görsel 38 (Eroğlu, 2013, s.98).

Görsel 38. Kıl-Yün Tarağı (Eroğlu, 2013)

2.3.6. Kırklık

Silifke ve çevresinde ‘‘kırklık’’ adı verilen özel bir makas yardımı ile koyunların ve keçilerin üzerindeki tüyler kesilerek alınır (Bkz. Görsel 39,40).

Hayvanların kırkımı yayladaki önemli işlemlerden biridir. Evcil hayvanlardan istifade olarak süt ile birlikte yün ve kılın kırkımı büyüktür. Çadırın yansıra yaygı, torba, çuval vb. yaşamın temel eşyalarının çoğu hayvanın yün ve kılından faydalanarak oluşuyor. Yörüklerin göçebe hayatının, hayvanların yün ve kılını kullanmadan olması mümkün değildir (Masatake, Matsubara, s.246).

Görsel 39. Silifke Yöresine Ait Kırklık **Görsel 40.** Silifke Yöresine Ait Kırklık
Görsel 39, 40 Silifke Yöresine Ait Kırklık (Gök, 2024).

2.4. Silifke Müzesi Çuval Dokumalarında Kullanılan Dokuma Teknikleri

Silifke Müzesinde incelenen dokuma örnekleri kiritli dokumalar grubu içerisinde yer alan kilim, cicim, sumak dokuma tekniklerinin bir ada birkaçının bir arada kullanılması sonucu dokunmuş çuval örnekleridir. Dokumalarda çuval türlerine ve kullanım alanlarına göre dokuma tekniklerinin farklı olduğu incelemeler de görülmüştür. Esvap-Giysi çuvalı olarak isimlendirilen Kızılala çuval dokumalarda genellikle üç dokuma tekniği bir arada kullanılmıştır. Un çuvallarının dokumasınca Cicim dokuma ve kilim dokuma tekniği Kıl çuvallarının dokunmasında bezayağı (Kilim dokuma) tekniği kullanılmıştır.

Kiritli dokumalar, yaşantımızda ekonomik, sosyal ve kültürel olarak önemli bir yer tutmaktadır. Gerek Türklerde gerekse doğu ülkelerinde ev dekorasyonundaki başlıca unsur halı ve kilimdir (Yetkin, 1991, s. 5).

Silifke yöresinde, Kilim, Zili, Cicim, Sumak Teknikleriyle dokunmuş dokuma çuvalların kullanımı devam etmektedir. Çuval Dokumalar Yörük Yaşamının vazgeçilmez bir parçasıdır. Silifke Müzesinde yer alan çuval dokumalar yörük yaşamının izlerini taşır. Müzede incelenen çuval örneklerinde, Düz dokuma yaygı Teknikleri, yöre motifleri ile birleşerek bir sanat haline gelmiştir. Bu çuval örneklerinde kilim, çicim, zili ve sumak dokuma tekniklerinin kullanıldığı geometrik formda motifler görülür.

2.4.1. Çuvallarda Kullanılan Dokuma Teknikleri

Çuvallarda kullanılan dokuma teknikleri: Kilim, cicim, zili, sumak dokumalardır. Yörede çeşitli zamanlarda yapılan alan araştırmalarından elde edilen bilgilere göre; Çuval dokumalar Istar tezgâhı adı verilen Meşe Ağacından yapılmış tezgahlarda dokunmaktadır. Çözüğü iplerine ‘‘Arış’’ Atkı iplerine ‘‘Argaç’’ adı verilir. Araştırmaya konu olan Silifke Müzesinde bulunan çuval dokumalarında motifli olan ön yüzey bölüm; kilim, cicim, sumak dokuma tekniklerinden biri ya da birkaçının bir arada kullanılmasıyla dokunmuştur. Çuvalların desensiz olan, araka yüzey bölümü, kilim dokuma tekniğinde kullanılarak dokunmuştur.

2.4.1.1 Kilim Dokumalar

‘‘Düğümlü halılar dışındaki havsız düz dokuma yaygılar grubunda en çok kullanılan, çözügülerin atkılar içerisinde gizlendiği renkli atkı yüzüzlü dokumalardır’’ (Acar, 1982, s.45).

İki farklı atkı ipliği ile yapılan, ön yüzeyi ve arka yüzeyi ayırt edilmeyen yer yaygıları, perde, duvar örtüsü, yük gergisi, yastık gibi dokumalar yüzeyler için kullanılan havsız düz dokumadır (Deniz, 2000, s. 78).

Kilimlerin dokunuşunda, iki farklı renkteki desen iplerinin karşılaştıkları noktadan dönüş yaptıkları bölümlerde aralarında dikey-yatay olarak oluşturdukları boşluğa ‘‘ilik’’ denilmektedir. Bu iliklerin dokuma esnasında farklı tekniklerde kapatılması ile farklı kilim çeşitleri oluşur. Bu kilimler şöyle isimlendirilir: İlikli kilimler, sarma kontürü kilimler, eğri atkılı kilimler (Söylemez, 2016, s. 242).

Araştırma kapsamında, Silifke Müzesine ait Çuval Dokumaları desen, renk ve dokuma teknikleri açısından incelenmiştir. Müzede yer alan 38 çuval örneğinden 685, 718, 758 ve 1392 Envanter numaralı çuval dokuma örnekleri kilim dokuma tekniğinde dokunduğu tespit edilmiştir (Bkz. Görsel 41, 84, 85, 96, 114).

Görsel 41. Silifke Müzesine Ait 685 Envanter Numaralı Çuval /Kilim Dokuma Örneği -Detay Görüntü (Gök, 2023).

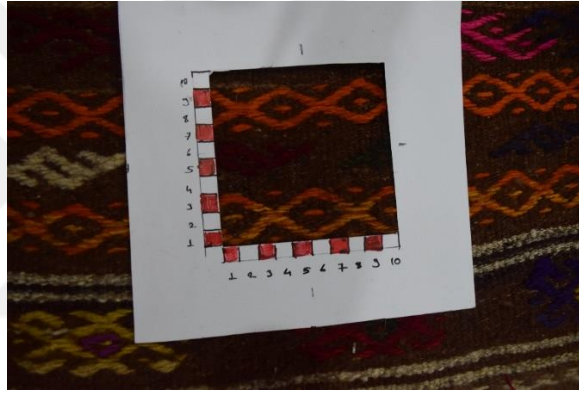
2.4.1.2. Cicim dokumalar

Cicim dokumaların iki yüzeyi farklı görünümde olup, açıkça ayırt edilebilen, çözgü ve atkı ipleri dışında dokumanın ön yüzeyinde desen oluşturmak amacıyla kullanılan ikinci bir atkı grubu yer alır. Dokumanın ön tarafında motiflerin ve desenlerin iğne ile yapılmış gibi görüntü oluşturduğu dokuma tekniğidir. Cicim dokumalar, tezgâhta dokumanın arka yüzeyinden dokunmaktadır (M. Hidayetoğlu, 2007. 1988, s. 239-248).

Silifke yöresi ve Sarıkeçili Yörüklerinde 2017-2023 yıllarında yapılan alan Araştırmalarında edinilen ve gözlemlenen bilgilere göre; yörede Ak Çuval Dokuma Örneklerinde Cicim dokuma Tekniklerinin kullanıldığı görülür. Araştırma kapsamında, Silifke Müzesine ait çuval dokumaları desen, renk ve dokuma teknikleri açısından incelenmiştir. İncelemeler sonucunda Müzede yer alan 38 çuval örneğinden 12 adet çuval dokuma seyrek motifli cicim dokuma tekniğinde, 17 adet çuval dokuma örneği sık motifli cicim dokuma Tekniğinde dokunduğu tespit edilmiştir. Bunların dışında kilim, cicim, zili, sumak gibi

dokuma tekniklerinin tamamının ya da birkaçının bir arada kullanıldığı dokumalar görülür.

Kaynak kişi, Melike UYAR'dan edinilen bilgiye göre; Silifke Müzesinde bulunan Çuval Dokuma Örneklerinin çoğunlukla Cicim dokumalarından oluşmaktadır. Silifke yöresinde Cicim dokuma Tekniğinin kullanıldığı Yeryaygıları, Heybeler, Seccadeler'dir (Bkz. Görsel 42). Ayrıca bu teknik, Torbalar gibi dokumalarda da tercih edilmektedir. Çuval Dokumalarda bu nedenle Cicim dokuma Tekniğinin yaygın olduğu bilgisi alınmıştır (M. Uyar ile kişisel iletişim, 08 Kasım 2023).

Görsel 42. Silifke Müzesine Ait 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma (Cicim dokuma) Detay Görünüm, (Gök, 2023).

2.4.1.3. Zili Dokumalar

Çözüğü ipliği dışında iki atkı ipliği kullanılarak yapılan, düz dokuma yaygı tekniğidir. Zili dokumalar görüntü itibari ile Cicim dokumalara benzerlik göstermeleri sebebi ile ikisi karıştırılmaktadır. Ancak zili dokumalar, dokuma tekniği açısından cicim dokumalardan farklıdır. Desenleri 2-1, 3-1, 5-1 atlamalarla dokunurken, dokuma kenarında yer alan çözgü ipleri atkı atlamaları ile yaygının yüzeyinde boyuna yönde, fitilli bir görünüm oluşturmaktadır (Deniz, 2000, s. 81).

Zili dokuma türünde, enine ve boyuna çizgili motifler, kolaylıkla dokunabilir.

Ancak atlamaların kaydırılması ile; çapraz çizgilerden oluşan motiflerde dokunabilir. Zili dokumaların arka yüzeyinde cicim dokumalarda görülen sarkan ipler bulunur. Zili dokumalar; düz zili, seyrek zili, çapraz zili ve damalı zili gibi isimlerle anılır (Söylemez, 2016. s.241, 242).

Silifke Kabasakallı Köyünde 2017 yılında yapılan alan araştırmalardan edinilen bilgiler ve gözlemler sonucu, yörede özellikle ‘‘Çul’’ adı verilen yer yaygılarında zili dokuma tekniklerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Zili dokuma tekniğinin yörede yaşayan Sarıkeçili yörükler tarafından da kullanılmakta olduğu 2017-2023 yıllarında farklı zamanlarda yapılan araştırmalarda görülmüştür (Bkz. Görsel 46).

Müze araştırması kapsamında, Silifke Müzesine ait çuval dokumalar, desen, renk ve dokuma teknikleri açısından incelenmiştir. İncelemeler sonucunda, müzede yer alan 42 çuval örneğinden 742, 743 ve 1288 Envanter numarasına çuval olarak kaydedilmiş ve dokumaların envanter açıklamasına ise ‘‘Köşe Çuvalı’’ olarak belirtilmiş 3 adet dokumanın Zili dokuma tekniği ile dokunmuş bir yeryaygısı olduğu tespit edilmiştir. Bu dokumalar Silifke yöresinde, ‘‘Köşe Çaputu’’ olarak isimlendirilen yaklaşık 70x100 cm. ebatlarında, yer yaygılarıdır. Bu dokumaların yanlış kaydedilmiş olması nedeniyle; çuval olarak incelenmemiştir. (Bkz. Görsel 43, 44, 45).

Kaynak kişiler Sayime GÖK ve Hatice KALE’ ye Silifke Müzesi Envanter defterine; 742, 743 ve 1288 Envanter numarası ile kaydedilmiş 3 adet çuval dokuma örneğinin görselleri, gösterilerek dokumanın kullanım alanı sorulmuştur. Cevap olarak, yörede kapı önlerine serdikleri bir nevi paspas görevini üstlenen zili den dokunmuş bir ‘‘köşe çaputu’’ olduğu bilgisi alınmıştır. (S. Gök, H. Kale ile kişisel iletişim, 21 Haziran 2023).

1442 MÜZESİ ETKİNLİKLERİ ESER ENVANTERİ

1) ENVANTER NO: 742

2) KART NO:

3) EŞYANIN ADI VE ÜSTÜ: Çuval

4) BULUNDUĞU YER:

5) ÖLÇÜ:

6) ÖLÇÜSÜ: Uzun 103 cm. En 56 cm.

7) MÜZEYE GELİŞİ GÜN: 14.11.2012

8) MÜZEYE GELİŞİ YERİ: Sakarya Bld. 3500 TL

9) MÜZEHİNCİ YERİ: C. 2

10) YAYINLANDIĞI YER:

11) EŞYANIN TANIMI: Tek yüzü kıl dokumadan kışe çuvaldır. Siyah, kırmızı, sarı, mor renklerle ipele beşli ve altıgen geometrik işlemler yapılmıştır.

TESLİM ALAN: Özgür TOPBAŞ Arkeolog

ENVANTERİ YAPAN: Özgür TOPBAŞ Arkeolog

1442

Görsel 43. Silifke Müzesine Ait 742 Envanter Numaralı Dokuma Örneği Kayıt Bilgisi (Gök, 2023).

Görsel 44. Silifke Müzesine Ait 742 Envanter Numarası ile Çuval Olarak Yanlış Kaydedilmiş Köşe Çaputu, Ön ve Arka Yüzey Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 45. Silifke Müzesi Envanter Defterine Çuval Olarak Yanlış Kaydedilmiş 1288 Envanter Numaralı Köşe Çaputu ve Envanter Kayıt Bilgisi (Gök, 2023).

Görsel 46. Silifke Yöresi Halil İbrahim YAGAL Ailesi, Zili Dokuma Yeryaygısı Örneği (GÖK, 2023).

2.4.1.4. Sumak Dokumalar

Cicim ve zillerde olduğu gibi, çözüğü ve atkılar dışında Ayrıca renkli desen iplikleri ile dokunmaktadır. Ancak bazı yörelerde araya atkı atılmadan dokunan çeşitleri de bulunmaktadır. Renkteki desen ipliklerinin çözüğü çiftlerine devamlı olarak sarılması ile dokunur. Renkli desen iplikleri motiflerin içini

doldurduktan sonra, arkadan başka renkteki bir desene atlanır veya üst sıraya geçilir. Bu desenin durumuna ve dokuyucunun arzusuna göre değişebilir. Dokuma çoğunlukla zili ve cicimler gibi yaygının tersinden yapılır. Sumak kelimesi çölgülerin atkılara sarılması tekniğindeki yaygıların dokunduğu Güney Kafkasya'daki kasabalardan birinin adı olarak kabul edilmektedir. Daha çok Kafkasya'dan geldiği tahmin edilen bir dokuma türü olup çoğunlukla Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çuval ve bebek beşiği olarak atkısız sumak ve atlamalı sumak türlerine rastlanır. Fakat Anadolu'da bu teknikte dokunmuş çok eski M.Ö. 7. Yüzyıla ait parçalar bulunmuştur (Acar, 1982, s. 69).

Silifke Müzesine ait çuval dokumalar desen, renk ve dokuma teknikleri açısından incelenmiştir. Müzede yer alan 33 çuval örneğinden 755, 756, 1326, 1342, 1398 Envanter numarası ile kayıtlı olan 5 adet çuval dokuma örneğinde, sumak dokuma tekniği kullanıldığı tespit edilmiştir. Sumak dokuma tekniklerinde düz sumak, balıksırtı sumak ve ters sumak dokuma türleri kullanılmıştır (Bkz. Görsel 48, 93, 94, 105, 107, 117).

Görsel 47. Silifke Müzesine Ait 738 Envanter Numaralı Sumak Dokuma Çuval Detay Görünüm (Gök, 2023).

Görsel 48. Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Sumak Dokuma Çuval Örneği Ön ve Arka Yüzey Görünümü (Gök, 2024).

2.4.2. Çuval Dokumaların Desen ve Motif Özellikleri

Motif ve desenler; dokuyucunun duygu ve düşüncesini, içinde bulunduğu ruh halini ifade etmektedir. Çoğu zaman dokumalar dokuyucunun bir aynasıdır. Aynı zamanda önemli bir tasarım ögesi olan motif, her yörede farklı isimler ve şekillerle karşımıza çıkar. Motiflerin yöreden yöreye farklı isimlerle anıldığı görülür. Silifke Yöresinde özellikle kilim, cicim, zili, sumak dokuma örneklerinde motiflerin isimlerinde farklılıklar gözlenmiştir. Anadolu’da farklı yörelerde ve literatürde “Elibelinde” motifi olarak bilinen motif, Silifke yöresinde “Ayıcık” olarak isimlendirilir (Bkz. Görsel 51).

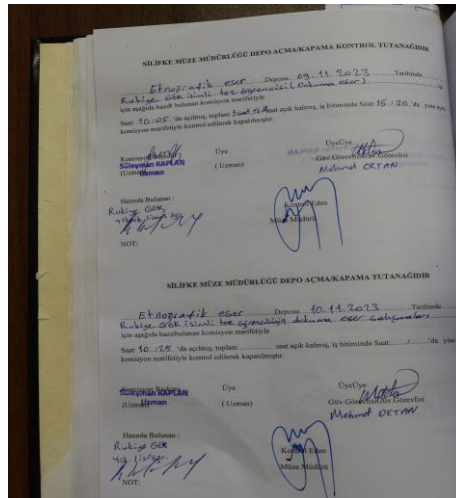
Göçerlerin yaşamında, önemli bir kullanım alanına sahip olan çuval dokumalar, teknik ve desen özellikleri dokundukları yerlere, yaşam biçimlerine göre göçebe ve yerleşik toplumlarda farklılık göstermekte. Her Yörük aşiretinin, her köyün dokumalarında farklı desen ve motif özellikleri bulunmaktadır (Eroğlu, İzmir, 2013, s.94).

Önemli bir süsleme unsuru olan motif, genellikle kaynağı tarih öncesi devirlerde yaşayan ilkel sanattaki sembollerden alırlar. Motiflerin yüzey süsleyici öge olmasının yanı sıra, çoğu kez bir kültür aktarması sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Motifler sözsüz dil aktarım araçlarıdır (T. Onuk, F. Akpınarlı, K. Ö. Alp, 2004 s.161).

Silifke Müzesinde, kilim, cicim, zili ve sumak dokuma teknikleriyle dokunmuş motiflerin teknik analizleri yakından gözlemlenerek yapılmıştır. Dokumaların ön ve arka yüzey bölümleri; mercek yardımıyla incelenmiştir. Çuval dokumalarda kullanılan motiflerin yüzey dağılımında oranları ile büyüklük ölçümleri yapılmıştır. Motiflerde kullanılan, renk ve ip türleri ile ilgili incelemeler yapılmıştır. (Bkz. Görsel 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56).

Görsel 49. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneklerinin İncelenmesi (Gök, 2023).

Görsel 50. Silifke Müzesi Müdürlüğü Depo Açma-Kapama Kontrol Tutanağı (Gök, 2023).

Görsel 51. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).

Görsel 52. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).

Görsel 53. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma İncelemeleri (Gök, 2023).

Görsel 54. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).

Görsel 55. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).

Görsel 56. Silifke Müzesi Deposunda Çuval Dokuma Örneği Ters Yüz Detay Görüntüsü (Gök, 2023).

Kaynak Kişi Süleyman KAPLAN’ dan edinilen bilgilere göre; Silifke yöresi çuval dokumaları kullanım alanlarına göre farklı desen renk ve motiflerde dokunmuştur. Silifke Müzesi deposunda bulunan çuvallardan Un çuvalları, Erzak çuvallarına göre daha açık renkli dokumalardır. Un çuvalları krem rengi ve kahverengi renklerde olup, üzerinde pıtrak motifleri seyrek motifli cicim dokuma tekniği ile dokunmuştur. Erzak çuvallarının (buğday, bulgur, makarna, pirinç vb.) çözgü ipleri kıldan atkı ipleri yün ipten oluşmaktadır (S. Kaplan ile kişisel iletişim, 14 Kasım 2023).

Kaynak Kişi Mustafa KUŞTEPE’den edinilen bilgilere göre; Kızıllala çuvallarının desen ve motif bakımından ön yüzü tamamen motiflerle kilim, cicim-sumak tekniklerinde dokunmuştur. Çuvalın arka yüzünü oluşturan kısım kilim tekniği ile dokunmuş olup bu yüzeyde motifler yer almaz. Giysi ve Eşya çuvalları ise Un ve Erzak çuvallarına oranla daha büyük ebatlarda dokunmuş çuvallardır. Giysi çuvallarında motif ve desenler tüm yüzeyi kaplayacak şekilde yer alır. Çuvalların arka yüzü ise, kıl ipten kilim tekniğinde dokunduğu bilgisi alınmıştır (M. Kuştepe ile kişisel iletişim, 14 Kasım 2023).

Silifke Müzesi’nde incelenerek, araştırma kapsamına alınan 33 adet çuval örnekleri üzerinde, bulunan motifler; göz, ptrak, küpe-ayak, akrep, el-parmak-tarak, çakmak, yaryare küstü, sandık, elibeline- ayıcık, koçboynuzu, eğrice-gelinçatlatan, bıçkı, bukağı- kurtağzı, çengel, bereket- farda, seymen, yıldız, ok, kırkayak, sığırsidiği, su yolu- akarsu ve çubuk motifleri kullanılmıştır.

2.4.2.1. Silifke Müzesindeki Çuval Dokumalarda Kullanılan Motifler

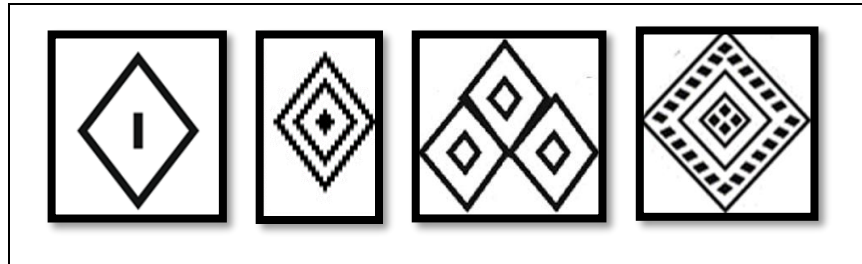
Silifke Müzesi’nde incelenen 33 adet çuval dokuma örneklerinde; 22 adet farklı özelliklerde motif kullanıldığı görülmüştür. Bu motiflerin çizimleri ve motif özellikleri, dokumalarda kullanıldığı örneklerin görsel numaraları ile birlikte aşağıda ayrıntılı olarak gösterilerek, açıklanmıştır.

2.4.2.1.1. Göz Motifi

Silifke Müzesi deposunda incelenen dokuma örneklerinde, on altı adet dokuma çuval üzerinde göz motifinin, kullanıldığı belirlenmiştir. Bu motifler genellikle; sık ve seyrek motifli cicim dokuma tekniğiyle birlikte; kilim dokuma teknikleri de görülmektedir Bkz. 1322, 724, 735, 737, 738, 759, 880, 997, 101, 102, 1327, 1342, 1369, 1371, 1394, 1398, 2005/2 envanter numaralı çuval örneği görselleri. Dokuma çuvalarda göz motifinin farklı türlerinden olan üçgöz, dörtgöz, çokgöz gibi çeşitleri de kullanılmıştır.

Göz motifi, “göz değmek”, “nazara gelmek” şeklinde adlandırılan, doğaüstü inanışları ifade etmek amacıyla, dokumalarda yaygın olarak kullanılan bir motiftir. Halk inanışına göre, göz değmeye karşı korunmanın en kolay şekli “göz” ‘dür. Yani, kötü gözün zararlı etkisini yine ancak göz önlemektedir. Bu nedenle nazara iyi gelmesi amacıyla, halı ve düz dokuma yaygıların başlangıç ve bitişte yer alan ve kilimlik denilen kısmına göz motifi dokunmaktadır. Böylece, dokumaya ve dokuyucu ya göz değmesi önleneyeceği düşünülmektedir (Deniz 2000, Sy.127).

Kaynak kişi Hasan YAĞAL’dan edinilen bilgilere göre; göz motifi nazara karşı kullanılan bir motiftir. Kullanıldığı yüzeyin genişliğine göre farklı şekillerde dokunduğu ve motif sayısına göre; göz, üçgöz, dörtgöz, beşgöz gibi isimler verildiği bilgisi alınmıştır (H.Yağal ile kişisel İletişim, 10 Haziran Kasım 2023).

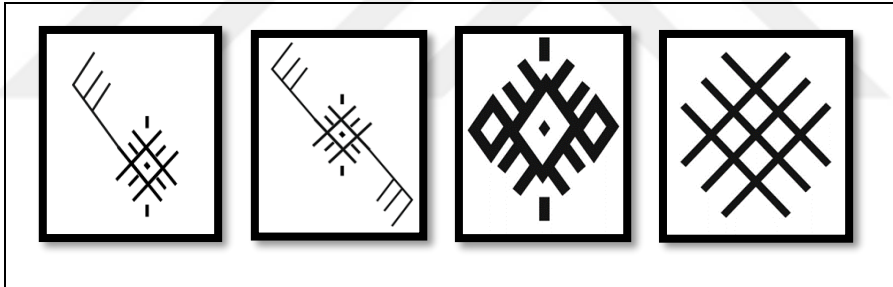

Görsel 57. Göz Motifi Bkz.: 83, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 96, 99, 101, 102, 103, 104, 106, 108, 113, 114, 115 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

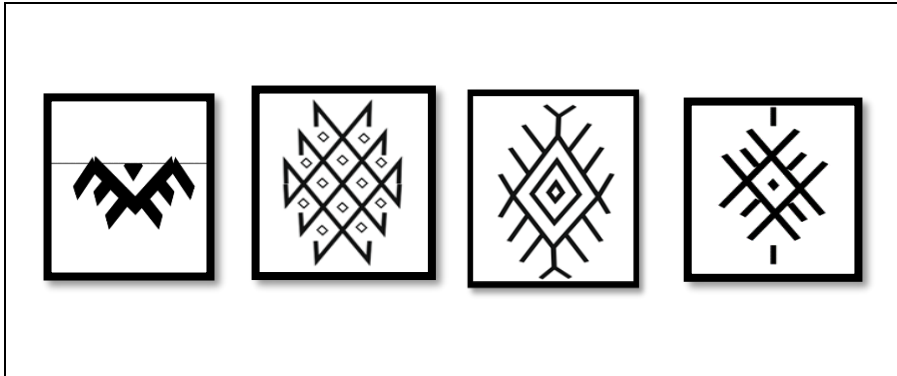
2.4.2.1.2. Pıtrak Motifi

Silifke Müzesi deposunda incelenen dokuma örneklerinde sekiz farklı Pıtrak motiflerinin dokuma çuval üzerinde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu motifler genellikle sık ve seyrek motifli cicim dokuma tekniği görülmektedir Bkz. 1322, 724, 736, 755, 880, 995, 996, 997, 999, 1327, 1342, 1369, 1370, 1371, 1377, 1393 Envanter numaralı çuval örneği görselleri. Dokuma çuvallarda Pıtrak motifinin farklı türlerinin kullanılmıştır (Bkz. Görsel 58,59).

Pıtrak, tarlalarda kendiliğinden yetişen bir bitki olup, pıtrak adı verilen dikenli meyveleri insanlara ve hayvanlara yapışan bir bitkidir. Pıtrağın üzerindeki dikenlerin kötü gözü uzaklaştırdığına inanan Anadolu insanı onu nazarlık motifi olarak kullanmıştır. "Pıtrak gibi" deyimini ağaçlardaki meyve bolluğunu ifade etmektedir, bu yüzden de un çuvallarında, tandır örtülerinde pişmiş toprak kapların üzerinde kullanılmıştır (Erbek.2002.188).

Görsel 58. Pıtrak Motifi: 83, 86, 88, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 107, 108, 110, 112 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2024).

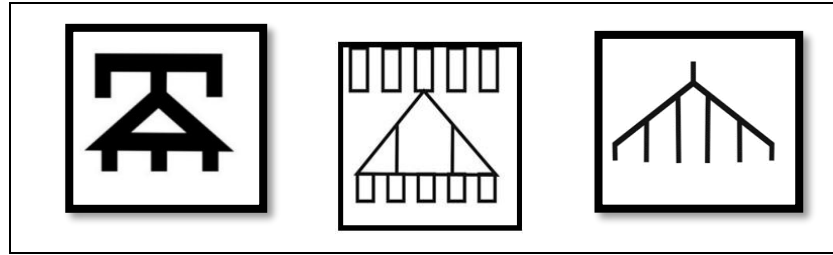

Görsel 59. Pıtrak Motifi Bkz. 83, 86, 88, 91, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 106, 107, 108, 110, 112 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.3. Küpe-Ayak Motifi

Silifke Müzesi deposunda incelenen dokuma örneklerinde, çuvalların ağız ve alt bölümlerinde cicim ve sumak dokuma tekniklerinde görülür. Literatürde küpe-ayak olarak tanımlanan motif; yörede ayak motifi, olarak isimlendirilir. Bkz.108, 118,119, 116 numaralı çuval örneği görselleri. Dokuma çuvallarda küpe-ayak motifinin farklı türleri, kullanılmıştır (Bkz. Görsel 60).

Küpe Motifi, Çatalhöyük'ten başlayan heykelciklerde ve mezar buluntularında çok karşılaşılan küpenin kullanımı o günden bugüne önemini yitirmeden gelebilmiştir. Yapılan arkeolojik kazılarda mezarlardan çıkan kadın süs eşyalarının sayısı oldukça fazla ve şaşırtıcıdır (küpe, kolye, yüzük, saç tokası gibi). Küpe çağlar boyu kadının vazgeçilmez bir eşyası olmuştur. Dünya ve Anadolu kültüründe süslenmenin çok önemli bir yeri vardır. Anadolu kültüründe düğün törenlerinde geline takılan takılar kıza verilen değeri göstermektedir. Bu takılar içinde küpeler Anadolu'da değişmeyen bir düğün hediyesidir. Küpe motifi de aynı saç bağı gibi evlilik isteğini iletmektedir (Erbek, 2002, S. 74).

Görsel 60. Küpe-Ayak Motifi Bkz. 86, 87, 89, 92, 96, 99, 100, 107, 109,115, 113, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

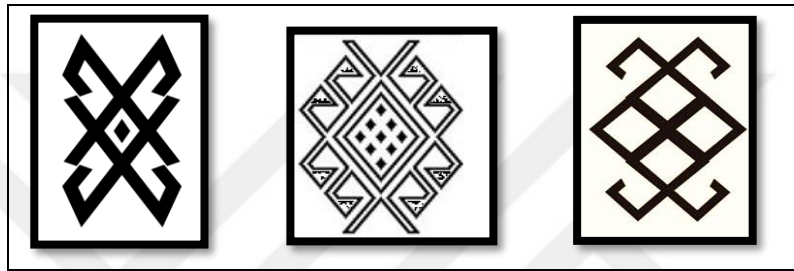
2.4.2.1.4. Akrep Motifi

Silifke Müzesi deposunda yer alan çuval dokumalar üzerinde, farklı Akrep motiflerinin dokunmuş olduğu görülmüştür (Bkz. Görsel 61). Bu motifler; çuvallarda ve diğer dokuma örneklerinde oldukça fazla görülmektedir. Müze de yer alan çuvallardan özellikle Ak çuval adı verilen, buğday ve un çuvallarının ön

yüzey bölümünde, seyrek ya da sık motifli cicim dokuma tekniği, kullanılarak dokunmuştur.

Güran Erbek'e göre; akrep motifinin dokumalarda kullanılmasının sebebi:

İnsanlar akrebin zehrinden korktuklarından, değişik maddelerden yaptıkları akrep biçiminde takıları veya akrep kuyruğunu üzerlerinde taşıyarak korunduklarına inanırlar. Dokuma üzerine işlenmiş akrep motifleri de aynı koruma amacına yöneliktir (G. Erbek, s.33).

Görsel 61. Akrep Motifi: 83, 86, 87, 88, 92, 96, 94, 99, 100, 107, 109, 112, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

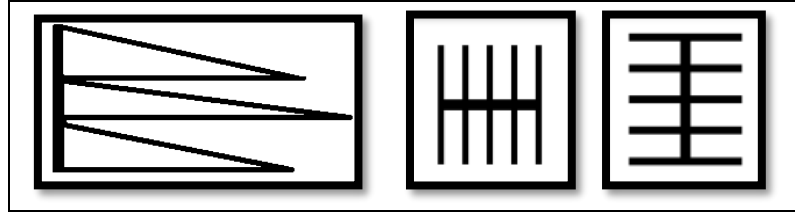
2.4.2.1.5. El, Parmak-Tarak Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumalarda el-parmak motifi. Kızılala çuval dokumalarda kilim dokuma tekniğinde dokunduğu tespit edilmiştir (Bkz. 755, 756, 1325, 1326, 1398 envanter numaralı çuval örneği).

El, Parmak ve Tarak Motifleri, bir elin parmaklarının toplam sayısı olan beş, kötü gözü önlemede kullanılır. El Motifi zamanla stilize olmuş ve çizgi formuna dönüşmüştür. Anadolu'da El Motifi doğumu simgeleyen ana ile bereket arasında bir ilişki kurulmuştur. Kybele'de Meryem Ana'ya kadar süren bu bağlantı İslamiyet sonrası Anadolu'da Fatma Ana'nın Eli motifi dokumalarda sık sık kullanılmaktadır. Tarak Motifi ise, daha çok doğum ve evlilikle ilgilidir. Bu motifle evlenmek isteği anlatılır. Ancak doğum ve evliliğin kötü gözden korunması için de Tarak Motifi kullanılmaktadır (G. Erbek, 1986, s.22).

El, Parmak, Tarak Motifi; yaratıcı gücün sembolü olan el, insanı hayvandan ayıran en önemli organdır. Eller, kuvvet, kudret ve hükmetme gücünü simgeler.

Anadolu’da üretilen dokumalarda el motifi hem gerçekçi bir üslupla hem de stilize edilmiş olarak beş buçuk ve beş şeklinde kullanılmıştır. Parmak ve ona benzeyen tarak motifleri geometrik olarak üçlü, beşli ve yedili sayılar olarak dokunur. Bir gövdeye bağlanmış çeşitli çubuk formlarından oluşur. Buna göre el veya tarak adını alır (Erbek, 2002.S. 112).

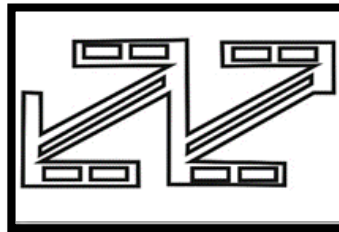

Görsel 62. El, Parmak-Tarak Motifi: Bkz. 91, 92, 101, 102, 114 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.6. Çakmak Motifi

Silifke Müzesi deposunda incelenen dokuma örneklerinde dört adet dokuma çuval üzerinde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu motifler genellikle sık ve seyrek motifli cicim dokuma ve kilim dokuma tekniklerinde görülmektedir. Bkz. 99, 101, 111, 112 Numaralı çuval örneği görselleri. Dokuma çuvalarda çakmak motifi (Bkz. Görsel 63). Ortalama 7 cm. büyüklüğünde renkli desen ipleriyle dokunmuştur.

Kaynak Kişi Aliye GÖK’den edinilen bilgilere göre; çakmak motifi Silifke yöresi çuval dokumalarında (Un ve buğday çuvaları) seyrek motifli cicim dokuma teknikleriyle dokunan bir motiftir (Bkz. 995 envanter numaralı çuval Örneği). Kaynak kişi Aliye GÖK (A. Gök ile kişisel iletişim, 19 Aralık 2023).

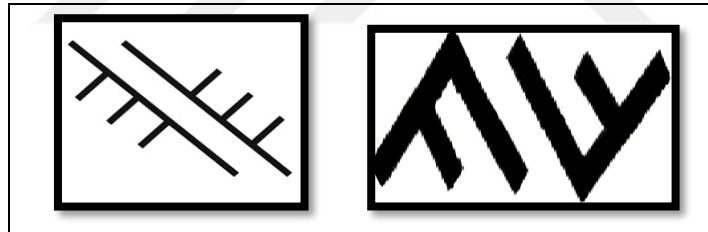

Görsel 63. Çakmak Motifi: Bkz. 97, 99, 108, 109 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.7. Yaryareküstü Motifi

Silifke Müzesi deposunda incelenen dokuma örneklerinde Yaryareküstü motiflerinin dokuma çuval üzerinde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu motifler genellikle sık ve seyrek motifli cicim dokuma tekniği görülmektedir. (Bkz. Görsel 65, 111,112).

Silifke Müzesinde tespiti yapılan çuvallarda kullanılan motiflerle ilgili olarak kaynak kişilerle karşılıklı görüşmelerde; çuval dokumalarda yer alan motiflerin yöresel adları sorulmuştur. Kaynak kişiler Sayime GÖK ve Hatice KALE, dokumalarda kullanılan motiflerin adlarını bildiklerini fakat bazı motiflerin anlamlarını bilmediklerini söylemişlerdir. Silifke yöresi çuval dokumalarında, cicim dokuma teknikleriyle dokunan (Bkz. 995 Envanter numaralı çuval örneği) motif aynı iki motifin ters yönde sırt sırta gelecek şekilde dokunmasıyla oluşturulduğu, bu nedenle ‘Yaryareküstü’ olarak isimlendirildiği bilgisine ulaşılmıştır (S. Gök, H. Kale ile kişisel iletişim, 21 Haziran 2023).

Görsel 64. Yaryareküstü Motifi: Bkz. 108, 109, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

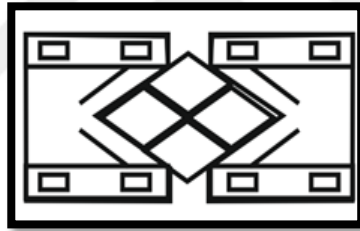
2.4.2.1.8. Sandık Motifi

Sandık motifinin; Silifke Müzesi deposunda incelenen çuvallar arasında, yedi adet dokuma çuval üzerinde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu motifler genellikle sık ve seyrek motifli cicim dokuma tekniği ve kilim dokuma tekniklerinde görülmektedir. Bkz. 92, 93, 98, 104, 107, 110, 117 Numaralı çuval örneği görselleri. Müze’deki dokuma çuvallarda sandık motifinin sadece bir çeşitti görülmüştür (Bkz. Görsel 66).

Kaynak Kişi Yunus Emre GÖZEN'den edinilen bilgilere göre; Silifke yöresi zili dokumalarında Yeryağılar'ı (çul) ve çuval dokumalarda sıkça görülen bir motiftir (Bkz. 742 Envanter numaralı çuval örneği). Yörede evlenmek isteyen genç kızların çeyizlerini koydukları sandıklarını ifade ettiğini bu nedenle bu motife ‘‘Sandık motifi’’ denildiği bilgisi alınmıştır (Y.E. Gözen, ile kişisel iletişim, 11 Kasım 2023).

Güran Erbek'e göre;

Sandık Motifi, bu motif geleneksel olarak her genç kıza alınması gereken çeyiz sandığını simgeler. Bir kız çocuğu doğduğunda veya belirli bir yaşa genişliğinde çeyizliği bu sandıkta biriktirilir. Bu sandıktaki malzeme, evlendiğinde kocasının evinde kullanılacağından, genç kızın tüm beklentileri, umutları, dokuduğu işlediği çeyiz eşyalarına yansır (G. Erbek,1986, s.16).

Görsel 65. Sandık Motifi: 91, 96, 101, 107, 114 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

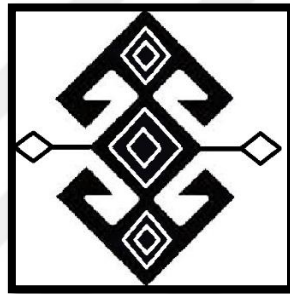
2.4.2.1.9. Elibelinde -Ayıcık Motifi

Anadolu'da farklı yörelerde ve literatürde Elibelinde motifi olarak bilinen motif, Silifke yöresinde ‘‘Ayıcık’’ olarak karşımıza çıkar. Bu motif, Silifke yöresi dokuma çuval örneklerinde sıkça görülen bir motiftir. İncelenen çuval örneklerinde, Sumak dokunma tekniğinde dokunmuş olduğu belirlenmiştir (Bkz. Görsel 67).

Elibelinde Motifi, Antik çağdan bugüne kadar önemini hiç kaybetmeyen ana sembollerden biridir. Anadolu da bütün sanat alanlarında önemini koruduğu ve konu olarak ele alındığını görmekteyiz. Dokumalarda eli belinde motifi olarak adlandırılan bu motif, ana tanrıça heykelcikleri gibi doğurganlığın ve bereketin

sembolü olarak kullanılmıştır. 30 Kadının Çatalhöyük'ten günümüze kadar uzanan değişmez önemini, sembolik olarak Anadolu kilimlerinde de vurgulamaktadır (G. Erbek, 2002. s. 29,30).

Kaynak Kişi Aliye Gök'e çuval dokumalarda kullanılan Elibelinde motifi gösterilerek ismi sorulmuş "Ayıcık Motifi" olduğu ve genellikle kilim, sumak dokuma teknikleriyle dokutuldukları bilgisi alınmıştır. Bu motifi özellikle çuval, heybe, torba gibi dokumaların ön yüzey bezemelerinde kullandıkları öğrenilmiştir (A. Gök ile kişisel iletişim, 19 Aralık 2023).

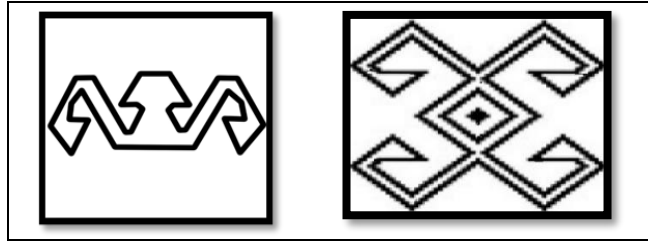

Görsel 66. Elibelinde-Ayıcık Motifi Bkz. 95,85, 84,89 90, 107 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.10. Koçboynuzu Motifi

Koçboynuzu motifi asırlar boyunca gücün-kuvvetin, kahramanlığın ve bereketin sembolü olarak dokumalarda ve diğer sanat eserlerinde karşımıza çıkmıştır. Araştırma kapsamına alınan Silifke Müzesine ait çuval dokuma örneklerinde de yer almakta olan (Bkz. 735, 685 envanter numaralı çuval örneği) Koçboynuzu motifi kilim ve cicim dokuma tekniklerinde kullanılmıştır.

Koçboynuzu motifi, erkeklerin üretkenliğini, verimliliğini, kahramanlığını, gücünü ve ataerkil ailelerin Anadolu'daki önemini sembolize eder. Anadolu Kültüründe ana tanrıçadan sonra, ya da onunla birlikte kullanılan bir motiftir. Boynuz sembolü, insanlık tarihinde hep gücü temsil etmiş ve hep erkeklerle özdeşleştirilmiştir (G. Erbek, 2002: 32).

Görsel 67. Koçboynuzu Motifi: Bkz.95, 90, 101, 102, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.11. Eğrice- Gelinçatlatan Motifi

Silifke yöresi zili dokumalarında, yeryaygıları (çul) ve çuval dokumalarda sıkça görülen bir motiftir. Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelendiğinde Eğrice motifi Ak çuvallar adı verilen buğday ve un çuvallarının ön yüzey bölümünde enine bantlar halindeki şeritler üzerine 9 cm ya da 7 cm genişliğinde ana motif unsuru olarak dokunduğu görülmektedir (Bkz. 1370,1371, 1375, 1377 envanter numaralı çuval örneği).

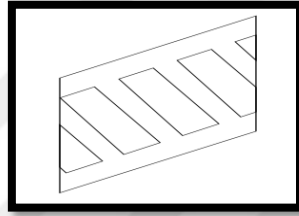
Kaynak kişiler Sayıme GÖK, Aliye GÖK, Saliha YAGAL, Emine KARADAYI, Hatice KALE'den edinilen bilgilere göre yörede bu motif dokunuşu gereği yeni öğrenen bir kişi için zor bir motif olması sebebi ile "Eğrice Motifi" 'nin "Gelin Çatlatan" ismiyle de anıldığı öğrenilmiştir (S. Gök, A. Gök, S. Yağal, H. Kale ile kişisel iletişim, 20 Aralık 2023).

Görsel 68. Eğrice /Gelin Çatlatan: Bkz. 111, 112, 113 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.12. Bıçkı Motifi:

Silifke yöresi zili dokumalarında Yeryağları (çul) ve çuval dokumalarda sıkça görülen bir motiftir. Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Bıçkı motifi Ak çuval adı verilen buğday ve un çuvallarının ön yüzey bölümlerinde görülür. Motifler, enine bantlar halindeki şeritler üzerine 7 cm ya da 5 cm genişliğinde cicim dokuma tekniği ile dokunmuştur (Bkz. 1370,1371, 1375, 1377 envanter numaralı çuval örneği).

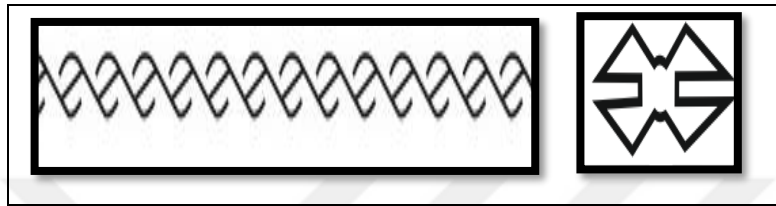
Görsel 69. Bıçkı Motif: Bkz.103, 104, 107,108,109,110 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

Kaynak kişiler, Sayime GÖK, Aliye GÖK, Saliha YAGAL, Hatice KALE'den edinilen bilgilere göre yörede bu motif Bıçkı'ya benzerliği nedeni ile "Bıçkı Motifi" ismiyle anıldığı öğrenilmiştir (S. Gök, A. Gök, S. Yağal, E. Karadayı, H. Kale ile kişisel iletişim, 20 Aralık 2023).

2.4.2.1.13. Bukağı-Kurtağzı Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Bukağı-Kurtağzı motifi Kızılala çuval adı verilen Esvap çuvallarında kullanılmıştır (Bkz. 756, 685 envanter numaralı çuval örneği). Bukağı motifi çuval dokuma örneklerinde, kilim ve sumak dokuma teknikleri ile dokunduğu görülmektedir. Cicim dokuma çuval örneklerinde, enine şeritler halinde yer alan yüzeyler üzerine kurtağzı motiflerinin kullanıldığı görülmektedir (Bkz. 1398,1326, envanter numaralı çuval örneği).

Bukağı Motifi, bukağı motifi aile kurumunun sürekliliğini, aşıkların birbirine olan bağını ve her zaman bir arada olmaları gerektiğini sembolize eder. Anadolu dokumalarında ejder, akrep gibi motiflerin merkezinde bukağı motifine rastlanmaktadır. “Bukağı” kelimesi Türkçe’de, atların ön iki ayağına takılan ve onların otlaktan uzaklaşmasını engelleyen iki halkadan oluşan ve onları birleştiren 60 cm’lik bir zincirin adıdır (G. Erberk, 2002: 76).

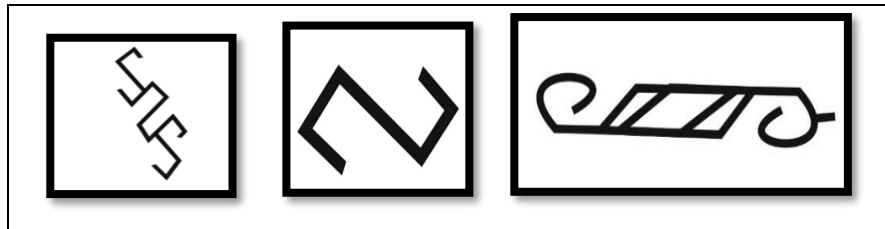

Görsel 70. Bukağı-Kurtağı Motifi: Bkz. 84, 90,117, 105, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.14. Çengel Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; çengel motifi Kızılala çuvallar ve Ala çuval dokumalarda özellikle cicim dokuma tekniklerinde dokunduğu tespit edilmiştir (Bkz. 1375, 737, 756, 757, 880, 1325, 2005/2 envanter numaralı çuval örneği).

Çengel motifi, nazara karşı koruma amaçlı kullanılan bir motif olup kötü düşüncüyü uzaklaştırdığına inanılır. Anadolu’da çakmak, eğri ala, balık gibi isimlerle de anılır (G. Erbek,1986, s.28).

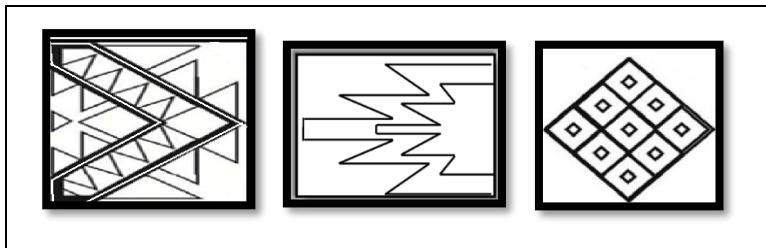
Görsel 71. Çengel Motifi: Bkz. 85, 87, 89, 92, 93, 96, 109, 114, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.15. Bereket- Farda Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Bereket (Farda) motifi Kızılala çuvalar adı verilen Esvap çuvallarında kullanılmıştır (Bkz. 756, 737, 757, 1325, 1326, 1371, 1398, 2002/2 envanter numaralı çuval örneği). Bereket motifi çuval dokuma örneklerinde, kilim ve sumak dokuma teknikleri ile dokunduğu görülmektedir.

Bereket Motifi, bereket sembollerinin kullanılmasının amacı sonsuz mutluluk dileğini ifade etmektedir. Anadolu kültüründe bereket sembolü olan bazı motifler vardır. Bunlar karpuz, dut, nar, incir, üzüm, buğday ve arpa başağı, haşhaş, yılan, ejder, koç, boğa, geyik, kelebek, balık ve uğur böceklerinden oluşan bir gruptur. Bu motifler, farklı disiplinlerde de aynı anlamı korumaktadır (Erbek, 2002: 56).

Silifke Müzesi Arkeologlarından Kaynak kişi, Mustafa ÜLKER'den edinilen bilgilere göre Anadolu'da ve literatürde Bereket Motifi ismi ile bilinen motife yörede "Farda Motifi" olarak isimlendirildiği öğrenilmiştir (M. Ülker ile kişisel iletişim, 11 Kasım 2023).

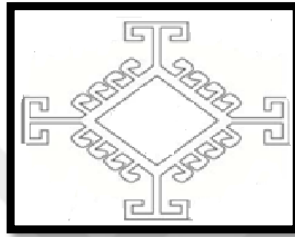
Görsel 72. Bereket-Farda Motifi: Bkz.84, 88, 89, 99, 101, 113, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.16. Seymen Motifi

Bu motif genellikle kadın erkek ilişkilerini ve üremeyi ifade etmektedir. Baklava şeklindeki motifin dört köşe kenarlarında Koçboynuzu Motifi yer alır. Baklava formunun düz kenarlarında ise Elibelinde motifi yer alır. Yörede

Seymen motifi olarak bilinen bu motif Koçboynuzu ve Elibelinde motiflerin birlikte kullanılması ile oluşturulmuş bir motiftir (Bkz. 2 numaralı ve 685 envanter numaralı çuval rneği görseli).

Kaynak kişiler, Sayime GÖK, Aliye GÖK'den edinilen bilgilere göre Seymen Motifi Ana ve Babayı simgeleyen ve ailenin birlik-beraberliğini ifade eden bir motif olduğu öğrenilmiştir (S. Gök, A. Gök ile kişisel iletişim, 21 Aralık 2023).

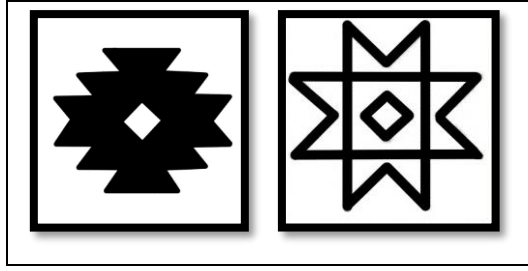

Görsel 73. Seymen Motifi: 2 Numaralı uval rneği Görsel 84 (Gök, 2023).

2.4.2.1.17. Yıldız Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Yıldız Motifi Kızılala çuvallar adı verilen Esvap uvallarında kullanılmıştır (Bkz.76 ve 685, 718 envanter numaralı çuval rneği). Yıldız motifi, çuval dokuma örneklerinde, kilim dokuma teknikleri ile dokunduğu görülmektedir.

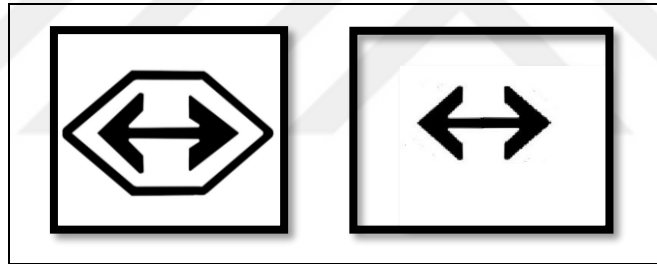
Anadolu'da dokumalarda görülen Yıldız Motifi genellikle mutluluk anlamında olup gökyüzünü simgelemez. Minyatrlerden dokumaya kadar pek çok sanat ürünlerinde gökyüzü anlatılmak istendiğinde Bulut, Ejder ya da Zmrdanka gibi motifler kullanılır. Dokumalarda sekiz ya da çok köşeli yıldız motifleri kullanımı yaygındır (G. Erbek,1986, s.18).

Görsel 74. Yıldız Motifi: Bkz. 84, 85, 90, 91, 92, 93, 96 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.18. Ok Motifi

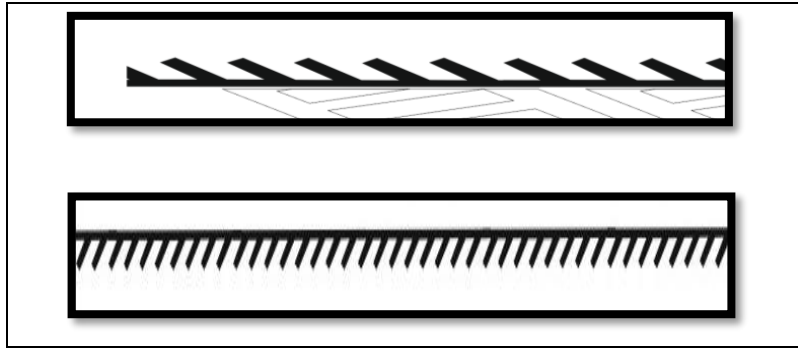
Ok motifi; güç, kuvvet ve kudretin temsili olarak yörük dokumalarda karşımıza çıkar. Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş Ok Motifi Kızılala çuvallar adı verilen Esvap çuvallarında kullanılmıştır (Bkz. 1342 envanter numaralı çuval örneği). Ok motifi çuval dokuma örneklerinde, kilim dokuma teknikleri ile dokunduğu görülmektedir.

Görsel 75. Ok Motifi: Bkz. 104 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.19. Kırkayak- Cıynak Motifi

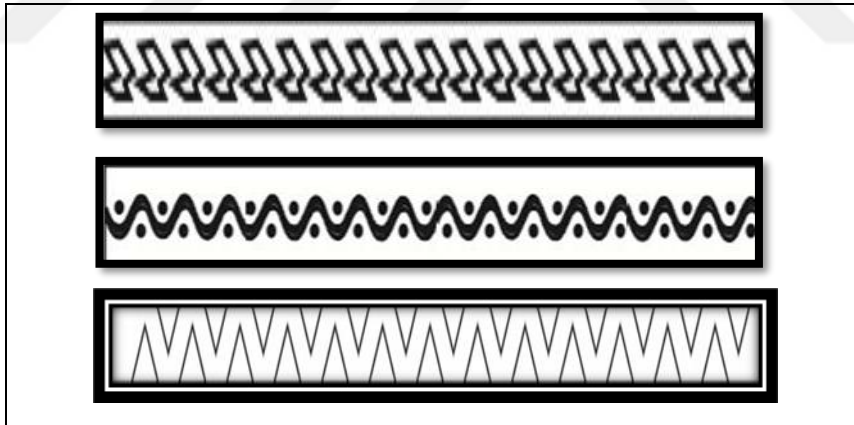
Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Kırkayak motifi ala çuval adı verilen un çuvallarında kullanılmıştır (Bkz.78 ve 995, 997,999, 1370, 1371, 1375 envanter numaralı çuval örneği). Kırkayak motifi bordürlerde ve ana motiflerin etrafında yer alır. Bu motifler, çuval eninde 2 cm. şeritler halinde dokunmuştur.

Görsel 76. Kırkayak-Cıynak Motifi: Bkz. 83, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 107, 108, 109 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.20. Sığırsidiği Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; sığırsidiği motifinin farklı türleri görülmüştür. Bu motifler Kızılala çuvallarda ve Ala çuvallarda sıkça görülür. Kompozisyon olarak çuval yüzeyinde yatay bantlar halinde yer alır (Bkz. 1322, 724, 742, 743, 757, 759, 880, 1288, 1325, 1326, 1342 envanter numaralı çuval örneği).

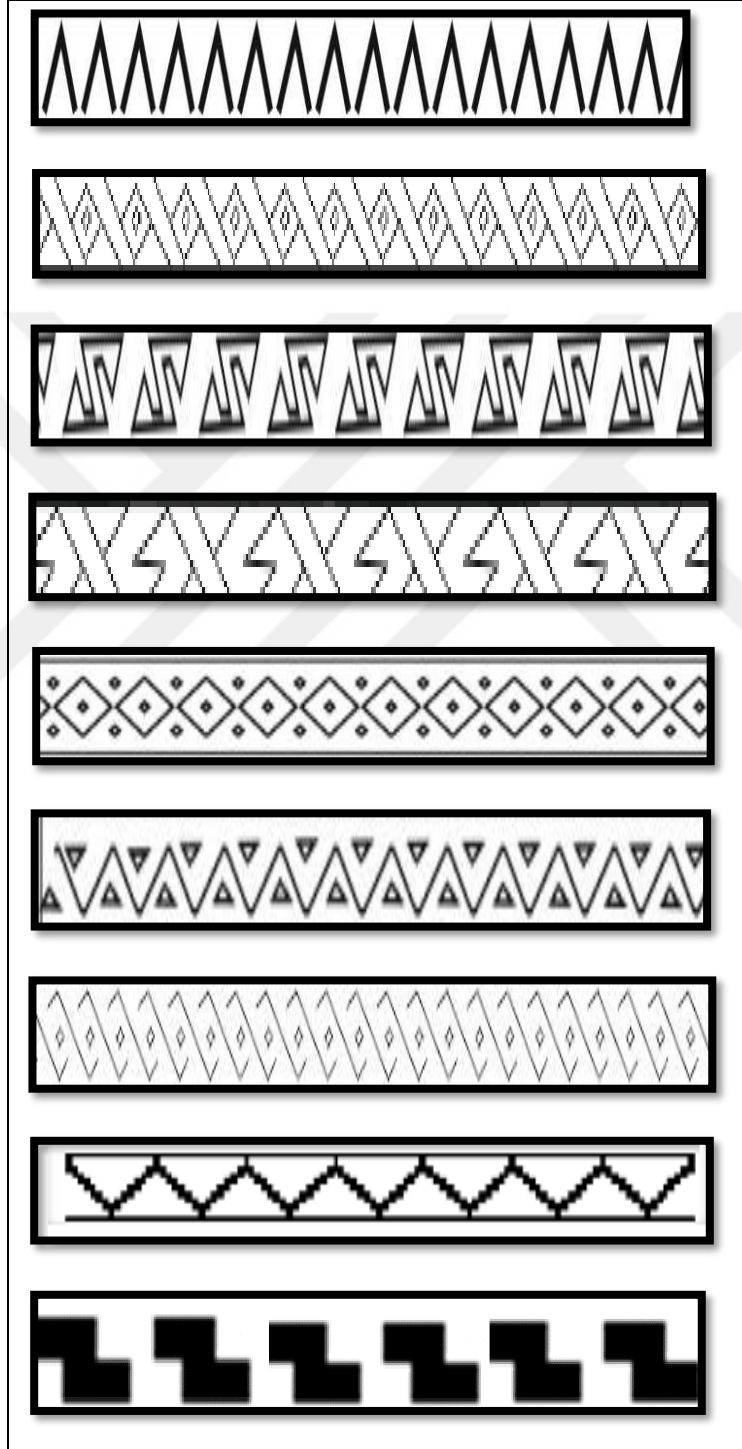

Görsel 77. Suyolu- Sığırsidiği Motifi: Bkz. 83, 86, 98, 106, 112, 119 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.21. Akarsu-Suyolu Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; Akarsu motifinin farklı türleri görülmüştür. Bu motif, Kızılala çuvalların ve Ala çuvalların bordürlerinde yatay bantlar halinde ki ana motiflerin etrafında 3 cm. Şeritler halinde görülür. Akarsu-suyolu motifinin dokuz farklı türü

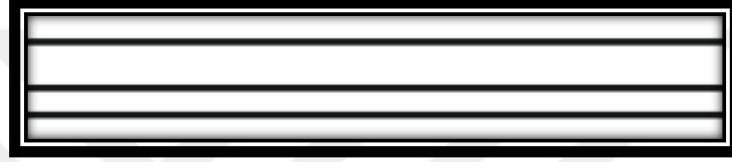
dokumaların yüzeyini süsler. Motifin kilim ve sumak dokuması tekniklerinde dokunmuş olduğu belirlenmiştir (Bkz. 724, 737, 738, 755, 756, 759, 880, 1326 Envanter Numaralı Çuval Örneği).

Görsel 78. Akarsu Motifi: Bkz. 90, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 104, 105, 107, 116, 117, 119 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

2.4.2.1.22. Çubuk Motifi

Silifke Müzesine ait çuval dokumaların teknik ve desen özellikleri incelenmiş olup; çubuk motif Kızılala çuvallarda ve Ala çuvallarda zemini oluşturan ana motiflerin kenarlarında yer alır. Dokuma yüzeyinde, 2 cm ya da 3 cm genişliğinde şerit şeklindeki bantlardır. Bu kısım kilim tekniğinde dokunmuştur (Bkz. 736, 738, 755, 1327, 756, 880, 995, 996, 999, 997 envanter numaralı çuval örneği).

Görsel 79. Çubuk Motifi: Bkz. 83, 84, 88, 90, 93, 94, 100, 101, 102, 104, 105, 106,107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

Görsel 80. Çubuk Motifi: Bkz. 83, 84, 85, 87, 88, 90, 93, 94, 100, 101, 102, 104, 105, 106,107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115 Numaralı Çuval Örneği Görselleri (Gök, 2023).

BÖLÜM 3: SİLİFKE MÜZESİNDE TESPİT EDİLEN ÇUVAL DOKUMALARIN DESEN ÇİZİMLERİ VE KATOLOGLANMASI

Bu bölüm, Silifke Müzesinin deposunda tespit edilen 34 adet çuval örneğinin desen çizimlerini ve kataloglarını içermektedir. Silifke Müzesi deposunda tespit edilen çuvalların envanter numaraları ile birlikte görselleri verilmiştir. Dokuma çuval örneklerin motif ve desen çizimleri bu bölümde yer almaktadır. Çuval kataloglarının oluşturulduğu tablolarda ise dokuma çuvalların müzeye geliş bilgileri yer alır. Dokuma örneğinin künyesi ile birlikte teknik ve genel bilgileri bu tablolarda belirtilmiştir.

Çuval analiz tablolarında, çuval dokumalarda kullanılan renk ve motif dağılımlarının kullanım oranları verilmiştir. Çuval dokumaların en-boy oranları ve istatistiksel değerlendirmeleri; üçüncü bölümün konularını oluşturur.

3.1. Silifke Müzesinde Tespit Edilen 1322 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 81, Örnek: 1. Silifke Müzesine Ait 1322 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 1 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1322 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokuma, 1988 tarihinde Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Dokumada kullanılan atkı ve çözgüler kıl ipler olup natürel rengiyle kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde, kimyasal boyarmaddeler kullanılarak boyanmış yün ipler yeşil, açık mavi renklerde kullanılmıştır. Çuval yüzeyi enine şeritler halinde yüzey bölümlerine ayrılmış şeritler üzerinde göz motifi, dört göz motifi, akrep ve pıtrak motifleri cicim tekniğinde dokunmuştur. Ana motiflerin oluşturduğu şeritlerin arasında suyolu, sığırsidiği, cıynak-kırkayak ve çıbık motiflerinin dokunmasında cicim tekniği kullanılmıştır.

Çuval 76x114 cm ebatlarında ve arka yüzeyi tamamen siyah renkte kıl ipten kilim dokuması tekniğinde desensiz dokunmuştur. Dokumada 10 cm’de 20 çift çözgü ipliği kullanılmıştır.

Silifke Müzesi 1322 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 1				
Yöresel Adı Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1322
Satın Alınan Kişi: Nafiye Biber Gazi Mahallesi Silifke	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Çuval Buğday çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf:3 Sandık No:5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:76cm. Boy:114cm.	Satın Alınan Fiyat: 95.000.TL	Dokuyucusu Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Pıtrak, Akrep, Çabuk, Cıynak-Kırkayak ve Sığırsidiği Motifi
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, yeşil, koyu mavi, beyaz ve siyah) renkli yün ipler kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İplileri: Yün- Kırmızı, yeşil, mavi, koyu mavi, turuncu, beyaz, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 1. Silifke Müzesi 1322 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.2. Silifke Müzesi 685 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 82. Örnek: 2 Silifke Müzesine Ait 685 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 2 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 685 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1973 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Yörede Kızılala adı ile isimlendirilen bu çuval giysi ya da esvap çuvalı olarak adlandırılır. Çuvalın çözgüleri siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde ise renkli yün ipler kullanılmıştır. Desenler tamamen Kilim tekniğinde dokunmuş, koyu kırmızı renk yoğun olarak kullanılmıştır. Çuval yüzeyi bereket, elibelinde, akarsu, deveboynu motifleri enine yüzey bölümleri oluşturacak şekilde konumlandırılarak turuncu, beyaz, mor, sarı, kırmızı yün atkı iplerinden kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Bu çuval 100x138 cm ebatlarındadır. Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah renk ağırlıkta olarak ve krem rengi tonlarında şeritler oluşturacak şekilde doğal renklerde dokunmuştur. İki kenarlarında kolon dokumalar yer alır.

Silifke Müzesi 685 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 2				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 685
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor.	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Giysi/Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:100cm. Boy:138cm.	Satın Alınan Fiyat: 260.00.TL	Dokuyucusu: Biliniyor () Bilinmiyor (X)	DokumanınMüze Deki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Yıldız, Elibelinde, Bereket, Deveboynu ve Çabuk Motifi
Renk ve Boya Atkı ve çözümler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, sarı, kırmızı kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler; Çözümler: Kıl-Siyah Atkı: Çuval arka yüz Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, turuncu, beyaz, mor, siyah, sarı
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 2. Silifke Müzesi 685 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.3. Silifke Müzesi 718 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 83, Örnek: 3 Silifke Müzesine Ait 718 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 3 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 718 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Yörede Kızılala adı ile isimlendirilen bu çuval giysi ya da esvap çuvalı olarak adlandırılır. Çuvalın çözgüleri siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde ise renkli yün ipler kullanılmıştır. Desenler tamamen Kilim tekniğinde dokunmuş, koyu kırmızı renk yoğun olarak kullanılmıştır. Çuval yüzeyinde bereket, elibelinde, deveboynu, göz motifleri enine yüzey bölümleri oluşturacak şekilde konumlandırılarak turuncu, beyaz, mavi, sarı, yeşil (hâkî) kırmızı, siyah yün atkı iplerinden Kilim tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın en belirgin özelliği 17 cm genişliğinde kırmızı zemin üzerine altıgen mavi madalyonlar içerisine yıldız motifleri kırmızı renklerde dokunmuştur. Bereket motiflerinin oluşturduğu sıranın alt ve üst sırasında 4 cm genişliğinde çuval eni boyunca beyaz zemin renginin oluşturduğu şerit

içerisinde ‘‘S’’ çengel motifleri sırası ile yeşil, kırmızı, mavi, turuncu renklerde yer alır. Çengel motiflerin zemin kısmı beyaz rengiyle dikkat çeker.

Bu çuval 124x97 cm ebatlarındadır. Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah renk ağırlıkta olarak ve kahverengi şeritler oluşturacak şekilde doğal renklerde dokunmuştur. İki kenarlarına çuvalı tutmak amacı ile kolon dokumalar yer alır.

Silifke Müzesi 718 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 3				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 718
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: F-1	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş () Onarım Görmüş (X)
Boyutlar(cm) En: 97 cm Boy:124 cm	Satın Alınan Fiyat: 400.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu; Sergileniyor: () Sergilenmiyor: (X)	KullanılanMotifler Yıldız, Çengel, Bereket, Elibelinde, Çabuk Motifleri, Yıldız.
Renk ve Boya: Atkı ve çözüğüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, yeşil (haki), koyu mavi, kırmızı boyalı olarak kullanılmış olup beyaz ve siyah renkli yün ipleri doğal hali ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi; S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözüğü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo.3. Silifke Müzesi 718 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.4. Silifke Müzesi 724 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 84. Örnek: 4 Silifke Müzesine Ait 724 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 4 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 724 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddelerle elde edilmiş turuncu, mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyinde 5 cm genişliğinde şeritler üzerine sığırsideği, suyolu ve baklava motifleri dokunmuştur. Asıl motiflerin yer aldığı yüzey yedi parçaya bölen 10 cm ile 5 cm genişliğinde farklı yüzey bölümleri oluşturan enine bantlar üzerinde göz, küpe, bereket, sığırsideği, çubuk ve pıtrak motifleri sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 724 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 4				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 724
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Erzak-Buğday Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:68 cm. Boy:124cm.	Satın Alınan Fiyat: 225.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği: Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Göz, Dörtgöz, Akrep, Pıtrak, Küpe, Sığırsıdığı Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sari, koyu kırmızı boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 4. Silifke Müzesi 724 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.5. Silifke Müzesi 735 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 85. Örnek: 5 Silifke Müzesine Ait 735 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 5 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 735 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş olup deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, siyah, beyaz, mavi, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyine paralel halde yerleştirilen altıgen yüzey bölümleri (sarıçatma) içerisinde akrep, çemgel ve dörtgöz motifleri yer alır. Bu motifler altıgen içerisinde kırmızı zemin üzerine yeşil renkte Akrep motifi ve sonraki sırada yine altıgen içerisinde siyah zemin üzerine kırmızı renkte akrep motifi dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmı ve alt kısmına gelen kenar kısımlarında küpe motifleri kırmızı, beyaz, turuncu,

mavi, yeşil renklerde dokunmuştur. Dokumanın yüzey bölümünde sık motifli cicim dokuma tekniği uygulanmış, kırmızı renk hâkim durumdadır. Yörede bu çuval dokuma örneği Kızılala çuval olarak isimlendirilir.

Çuvalın arka yüzü tamamen Kilim dokuma tekniklerinden kilim dokuması tekniği ile siyah renk kıl ipten dokunmuştur.

Silifke Müzesi 735 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 5				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 735
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: C-7V	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:84cm. Boy:140cm.	Satın Alınan Fiyat: 200.00.TL	Dokuyucusunu Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Göz, Dörtgöz, Akrep, Sarıçatma, Küpe, Çubuk ve Çengel Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler yeşil, turuncu, mavi, sarı, koyu kırmızı boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi: S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo.5. Silifke Müzesi 735 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.6. Silifke Müzesi 736 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 86. Örnek: 6, Silifke Müzesine Ait 736 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 6 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 735 envanter numarası ile kayıtlı olan Kızılala çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, mor, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılarak sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Çuval yüzeyinde orta bölümünde üç adet 10 cm bantlar halinde yer alan bölümlerinde bereket ve elibelinde motifleri yeşil, turuncu, kırmızı, mavi, beyaz renklerde

dokunmuş iki motif arasında kalan boşluklar deveboynu (Seymen) motifi ile beyaz renkte dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmına ve alt kısmına yakın kenar kısımları 7 cm genişliğinde bant şeklindeki zemin üzerine yine bereket ve elibelinde ve akrep motifleri yeşil, turuncu, kırmızı, mavi, beyaz renklerde dokunmuştur. Çuvalın ağız, alt ve enine bantlar arasındaki bölümlerde çubuk motifleri ve suyolu motifleri beyaz, mavi, turuncu, yeşil, kırmızı renklerinde dokunmuştur. Çuvalın arka yüzeyi siyah renk kıl ipten kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 736 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 6				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 736
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: E-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:90 cm. Boy:126cm.	Satın Alınan Fiyat: 300.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Pıtrak, Dörtgöz, Akrep, Bereket, Elibelinde, Küpe, Çubuk ve Suyolu Motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Yün Kahverengi Atkı: Yün: Kahverengi - Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog	

Tablo 6. Silifke Müzesi 736 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024)

3.7. Silifke Müzesi 737 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 87. Örnek: 7, Silifke Müzesine Ait 737 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 7 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 737 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri kullanılmıştır.

Çuvalın alt tarafına gelen 5 cm genişliğindeki alan içerisine 16 adet elibelinde motifi beyaz, mavi, yeşil ve kırmızı ikişerli olarak cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Ortada kalan geniş çuval yüzeyine dörtgöz motifleri paralel yönde yeşil ve kırmızı renklerde kendi içinde baklava formunda bir düzenleme oluşturur. Çuvalın ağız kısmının alt bölümde yer alan elibelinde ve küpe motifi şerit halinde sıralanır. Çuval

ağız uç bölümünde, çengel motifleri üç sıra yeşil, beyaz, sarı, kırmızı, turuncu renklerde sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuma tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuş olup; iki kenarına kolon dokumalar dikilmiştir.

Silifke Müzesi 737 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 7				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 737
Satın Alınan Kişi: Nafiye BİRER- Gazi Mahallesi Silifke	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: G-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:112cm, Boy:150cm,	Satın Alınan Fiyat: 150.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Dörtgöz, Çengel, Elibeline, Küpe ve Suyolu Motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Ham madde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözüğü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 7. Silifke Müzesi 737 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.8. Silifke Müzesi 738 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 89. Örnek: 8 Silifke Müzesine Ait Envanter Numaralı 738 Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 8 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 738 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, kırmızı ipler kullanılmıştır.

Çuval yüzeyine hâkim olan motifler enine 10 cm genişliğinde bantlar içerisine dokunan elibeline, bereket ve koçboynuzu motiflerinin turuncu, kırmızı, yeşil, mavi, beyaz renklerde dokunmuş, bu motiflerin orta noktasına tülü dokuma tekniği ile kullanılan beyaz ve mor iplerden üç adet püskül yer alır. Geniş şeritler aralarında kalan bölümlerinde elibeline, ayıcık motifi yer alır. Çuvalın ağız ve alt kısımdaki yüzeyde

yer alan motifler; çubuk, sığırsidiği, suyolu, deveboynu ve motifleri sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah renk kıl ipten doğal rengi ile dokunmuştur.

Silifke Müzesi 738 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 8				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 738
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: G-1	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:83cm. Boy:137cm.	Satın Alınan Fiyat: 250.00.TL	Dokuyucusun u Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Kurtağzı, Ayıcık, Koçboynuzu, Bereket, Çubuk, Bukağı, Yıldız, Göz ve Suyolu Motifi.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Büküm Çeşidi: S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Yün Kahverengi Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 8. Silifke Müzesi 738 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.9. Silifke Müzesi 755 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 90. Örnek: 9 Silifke Müzesine Ait 755 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 9 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 755 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözümleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

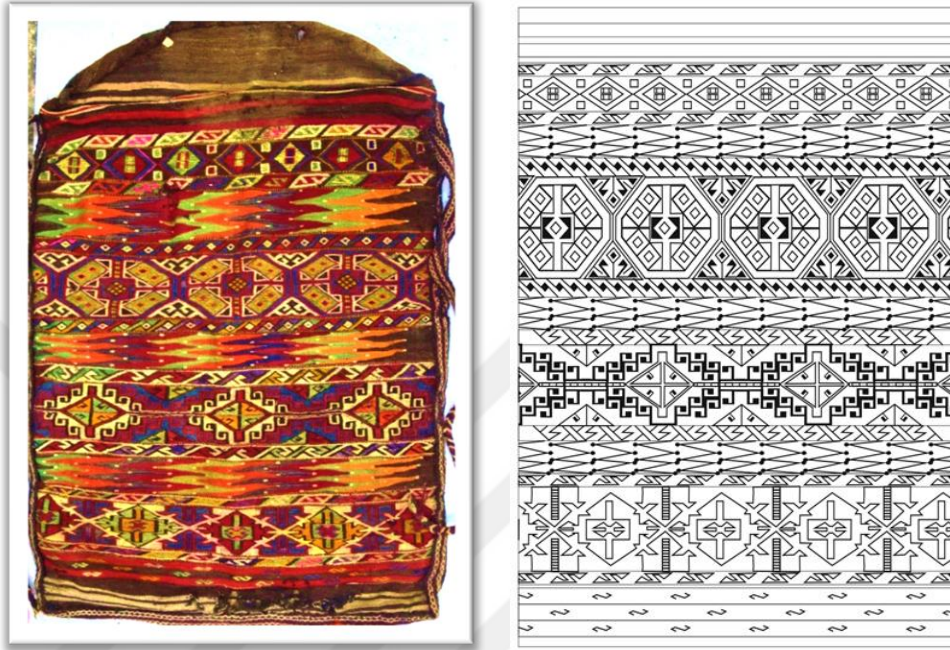
Çuval yüzeyi beyaz renkli iplilerle enine 5 cm genişliğinde su yolu ve bereket motifleri dokunmuştur. Asıl motiflerin yer aldığı yüzey sekiz parçaya bölen enine şeritler üzerinde yer alan motifle sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Bu bölümde, bereket, sandık, göz motifleri diğer motiflere oranla daha irice dokunmuş, sarı zemin üzerine yeşil, mor ve beyaz renklerde dir. Diğer zemini oluşturan şeritlerde ise yarım

Pıtrak ve Bereket motifleri cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. El-parmak motifleri ise kilim dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 755 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 9				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 755
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: F-2	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:100cm. Boy:141cm.	Satın Alınan Fiyat: 302.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Bereket, Sandık, Göz, Dörtgöz, El Parmak, Yarım Pıtrak, Çubuk, Yıldız, Deveboynu (Suyolu), Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözümler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözümler: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 9. Silifke Müzesi 755 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.10. Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 91. Örnek: 10 Silifke Müzesine Ait 756 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2024),

Bilgi Formu 10 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 756 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyine hâkim olan motifler enine 10 cm genişliğinde bantlar içerisine dokunan elibeline, bereket, göz, akrep motiflerinin turuncu, beyaz, kırmızı, yeşil, mavi, beyaz renklerde cicim tekniğinde dokunmuştur. Bu geniş bordürlerin iki yanında el-parmak motifleri kilim tekniğinde kırmızı, yeşil, mavi, turuncu renklerde dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmında 2 cm genişliğinde yer alan bantlar içerisinde

deveboynu, akarsu motifleri düz sumak dokuması tekniğinde beyaz zemin üzerine kırmızı, sarı, yeşil ve mor renklerde dokunmuştur. Deveboynu motifli şeritlerin arasında kalan bölümler 5 cm genişliğinde baklava formunda göz motifleri kırmızı, yeşil, mavi, sarı renklerde düz sumak dokuması tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın en alt bölümü kırmızı, siyah şeritler üzerine üç sıra halinde dokunmuş çengel motiflerinden cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın, yan kenarlarını ve alt kısmını çevreleyen kolon dokumalar dikilmiştir. Arka yüzü siyah renk kıl ipten kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 10				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 756
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 21.02.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:54cm. Boy:137cm	Satın Alınan Fiyat: 300.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Bereket, Sandık, Göz, Dörtgöz, El Parmak, Yıldız, Yarım Pıtrak, Çubuk, Suyolu-Akarsu, Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 10. Silifke Müzesi 756 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.11. Silifke Müzesi 757 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 92. Örnek: 11 Silifke Müzesine Ait 757 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 11 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 757 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözümleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri kullanılmıştır.

Çuvalın alt tarafına gelen 5 cm genişliğindeki alan içerisine 16 adet elibelinde motifi beyaz, mavi, yeşil ve kırmızı ikiyeşerli olarak cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Ortada kalan geniş çuval yüzeyine dörtgöz motifleri paralel yönde yeşil ve kırmızı renklerde kendi içinde baklava formunda bir düzenleme oluşturur. Çuvalın ağız kısmının alt bölümde yer alan elibelinde ve küpe motifi şerit halinde sıralanır. Çuval

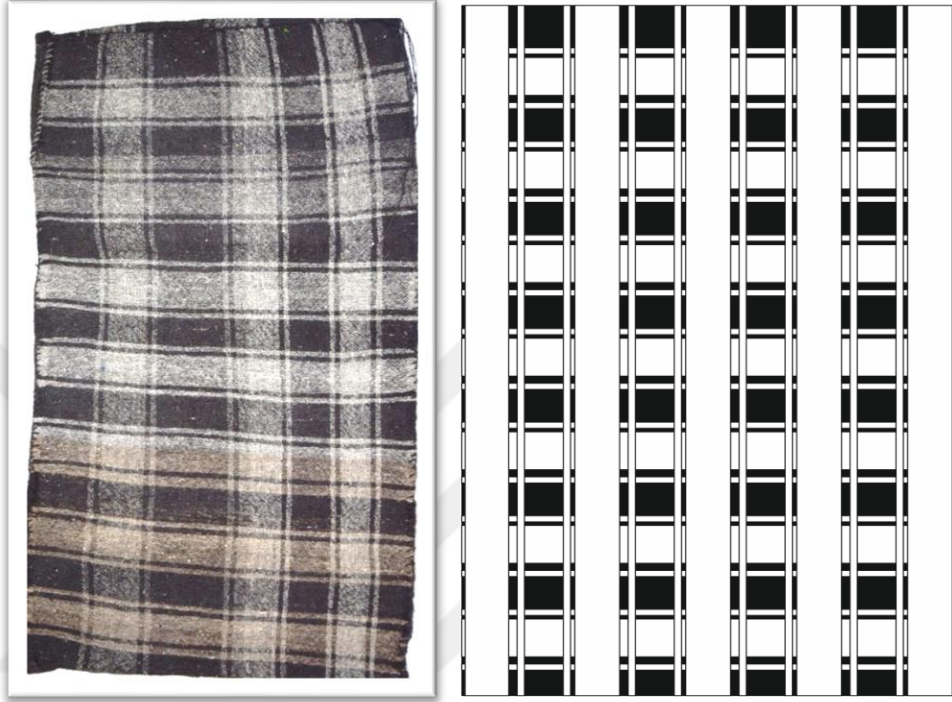
ağız uç bölümünde, çengel motifleri üç sıra yeşil, beyaz, sarı, kırmızı, turuncu renklerde sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuma tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuş olup; iki kenarına kolon dokumalar dikilmiştir.

Silifke Müzesi 757 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 11				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 757
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap/Deve Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: 4-B	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş () Onarım Görmüş (X)
Boyutları (Cm) En:72 cm, Boy:101cm.	Satın Alınan Fiyat: 250.00 TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Dörtgöz, Elibelinde, Küpe, Çengel, Suyolu- Akarsu Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz,, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 11. Silifke Müzesi 757 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.12. Silifke Müzesi 758 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 93. Örnek: 12 Silifke Müzesine Ait 758 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 12 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 758 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuval dokuma 135x70 cm ebatlarında olup kahverengi, gri ve siyah renklerde kıl ipten doğal rengiyle ekose desen formunda dokunmuştur. Çuval enindeki şeritler 10 cm genişliğinde 14 adet yüzey bölümleri oluşturmuştur. Bu şeritlerin 3 tanesi kahverengi 7 tanesi siyah 4 tanesi gri renk kıl ipten atkı yönünde düz kilim dokuma olarak dokunmuştur. Ekose desenleri oluşturan çözgü yönündeki çözgü ipleri boyuna 7 çıta şerit oluşturacak şekilde 10 cm genişliğinde gri ve siyah renklerle tasarlanarak dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzeyi tamamen düz boyuna şeritler halinde siyah ve gri renklerden Kilim Dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 758 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 12				
Yöresel Adı: Kıl Çuvalı	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 757
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 09.12.1988	Dokumanın İşlevi: Erzak Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: 4-B	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:70 cm. Boy:135cm.	Satın Alınan Fiyat: 250.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Birbirini kesen Geometrik formda şeritler (Ekose)
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler dahil olmak üzere dokumada kullanılan tüm ipler Gri, siyah, beyaz doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, Kahverengi Desenİpliği: Gri, Siyah, Beyaz, Kahverengi
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 12. Silifke Müzesi 758 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.13. Silifke Müzesi 759 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 94. Örnek: 13 Silifke Müzesine Ait 759 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği Ön ve Arka Yüzeyi ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 13 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 759 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Bu çuval 1961 tarihinde dokunduğu düşünülmektedir çünkü çuvalın arka yüzündeki düz olan yüzeyine iğne ile 1961 rakamları cicim tekniği ile dokunmuştur. Çözümler ve zemini oluşturan atkılar siyah renk kıldan doğal renkte dokunmuş olup deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler yeşil, beyaz, sarı, kırmızı kullanılmıştır. Çuval yüzeyi tamamen koçboynuzu motifini andıran bereket motifleri çuvalın eninin de üç tam motif ve boyda altı tam motif olarak 18 büyük motif yerleştirilmiştir. Bu motiflerin aralarında kalan boşluğa akrep motifleri yer alır.

Çuval arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuş olup çuvalın arka sol üst köşesine cicim tekniğinde 1961 rakamları işlenmiştir. Kenarlarında kolon dokumalar mevcuttur.

Silifke Müzesi 759 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 13				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 759
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 21.02.1974	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuval	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (Cm) En:88 cm. Boy:125cm.	Satın Alınan Fiyat: 150.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Akrep, Koçboynuzu- Bereket, Göz, Suyolu Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çölgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, açık mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çölgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-turuncu, mor, koyu mavi, açık mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 13. Silifke Müzesi 759 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.14. Silifke Müzesi 880 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 95. Örnek: 14 Silifke Müzesine Ait 880 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 14 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 880 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1976 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri cicim dokuma tekniğinde kullanılmıştır. Çuvalın ağız kısmında; kırmızı ve krem renginde şeritleri takip eden 3 cm Yarım Baklava desenlerini andıran su yolu motifleri turuncu, yeşil, siyah ve kırmızı renklerde tek sıra halinde yer alır. Asıl zemin tamamen kırmızı renkte dokunmuştur. 4 cm enindeki şeritte; akarsu- deveboynu motifleri turuncu, yeşil, siyah ve kırmızı renklerde dokunmuştur. Çuval yüzey orta bölümünde asıl desenleri oluşturan 7-10-13 cm

genişliğindeki şeritlerde bereket, koçboynuzu, göz, sandık ve elibelinde motifleri turuncu, yeşil, siyah, beyaz ve kırmızı renklerde sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın alt kısmına yakın şeritte 4 cm eninde deveboynu motifleri yine turuncu, yeşil, siyah ve kırmızı renklerde dokunmuştur. Desenli yüzey son olarak 4 cm ve 2 cm genişliğinde yer alan çitalar üzerinde çengel motifleri ile dokunmuştur. Çuvalın arka yüzeyi siyah renk kıl ipten doğal rengi ile kilim dokuması tekniğinde dokunmuş olup, iki kenarında kolon dokumalar yer alır.

Silifke Müzesi 880 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 14				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 880
Satın Alınan Kişi: Bilinmiyor	Satın Alma Tarihi: 09.01.1976	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: F-1	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş () Onarım Görmüş (X)
Boyutları (cm) En:88cm. Boy:110cm.	Satın Alınan Fiyat: 500.00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Akrep, Bereket, Koçboynuzu, Dört Göz, Akrep, Sandık, Pıtrak, Yıldız, Çengel, Sığırsıdığı, Suyolu - Akarsu Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, sarı, yeşil, koyu mavi, turuncu, beyaz, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 14. Silifke Müzesi 880 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.15. Silifke Müzesi 995 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 96. Örnek: 15 Silifke Müzesine Ait 995 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 15 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 995 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1981 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın en alt ve en üst ağız kısmına gelen yüzeyinde 10 cm genişliğindeki şeritler, pıtrak motifleri kırmızı, mavi, turuncu ve koyu mavi renklerde yer alır. Bu şeritleri takip eden ortaya yakın bölümdeki 7 cm genişliğindeki şeritler üzerinde Akrep motifi sıralanır. Çuvalın ön yüzey orta bölümünde yer alan 3 sıra halinde bulunan 6 cm şeritler üzerinde çakmak motifleri turuncu, kırmızı, mavi ve koyu mavi renklerle seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Şeritler arasında kalan zeminde üç sıra halinde çubuk ve cıynak-kırkayak motifleri bulunur.

Çuvalın arka yüzü yine kahverengi tonda kıl ipten doğal halı ile dokunmuş zemin üzerine, enine beyaz renkte 5 sıra halinde şeritler kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 995 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 15				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 995
Satın Alınan Kişi: Adil Kaçar	Satın Alma Tarihi: 02.12.1981	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: E-2	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:67cm. Boy:147cm.	Satın Alınan Fiyat: 4.000 00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Akrep, Çakmak Cıynak- Kırkayak ve Çıbık Motifleri.
Renk ve Boya; Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl- kahve rengi Atkı: Kıl- kahve rengi, siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 15. Silifke Müzesi 995 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.16. Silifke Müzesi 996 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 97. Örnek: 16 Silifke Müzesine Ait 996 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 16 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 996 envanter numarası ile kayıtlı olan Ak çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1981 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözümleri ve zemin açık kahverengi renk yün ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde, kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, mor, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri kullanılmıştır. Çuval yüzeyindeki 10 cm genişliğindeki altı şerit üzerinde yer alan pıtrak motifleri, seyrek motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzeyi kahverengi zemin üzerine siyah renk çubuk motifleri ile kilim tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 996 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 16				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 996
Satın Alınan Kişi: Adil Kaçar	Satın Alma Tarihi: 02.12.1981	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: E-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş () Onarım Görmüş (X)
Boyutları (cm) En:65cm. Boy:117cm.	Satın Alınan Fiyat: 4.000,00.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak ve Çubuk motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözümler tamamen kahverengi kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Büküm Çeşidi S-Büküm (X) Z-Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözümler: Kıl- kahve rengi Atkı: Kıl- kahve rengi, siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz,, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 16. Silifke Müzesi 996 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.17. Silifke Müzesi 997 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 98. Örnek: 17 Silifke Müzesine Ait 997 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 17 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 997 envanter numarası ile kayıtlı olan Ak çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1981 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde, kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri kullanılmıştır. Çuvalın en alt ve en üst ağız kısmına gelen yüzeyinde 10 cm genişliğindeki iki şeritte pıtrak motifleri sekiz adet yarım pıtrak motifi ve üç adet tam pıtrak motifi kırmızı, sarı mavi, turuncu ve mor renklerde, kahverengi zemin üzerine seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Bu şeritleri takip eden ortaya yakın 7 cm genişliğindeki şeritlerde akrep

motifleri yer alır. Çuvalın ön yüzey orta bölümünde bir sıra halinde 6 cm genişliğindeki kahverengi şeritler üzerinde çakmak motifleri turuncu, gri, kırmızı ve sarı renklerle seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Çuval yüzeyindeki 8 cm genişliğindeki şerit üzerinde bereket-göz motifleri ile sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Çuval yüzeyini yedi parçaya bölen geniş çıtalar arasında kalan zeminde ve çuvalın alt ve ağız kenarlarında; cıvık ve cıynak-kırkayak motifleri dokunmuştur. Çuvalın arka yüzeyi kahverengi kıl ipten, kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur,

Silifke Müzesi 997 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 17				
Yöresel Adı: Ak Çuvalı	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 997
Satın Alınan Kişi: Nafiye Biber- Gazi Mahallesi Silifke	Satın Alma Tarihi: 02.12.1981	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:72cm. Boy:138cm.	Satın Alınan Fiyat: 400. 000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Akrep, Bereket-Göz, Çakmak, Cıynak-Kırkayak ve Çubuk Motifleri.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen kahverengi kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sari, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl- kahve rengi Atkı: Kıl- kahve rengi, siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz,, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 17. Silifke Müzesi 997 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.18. Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 99. Örnek: 18 Silifke Müzesine Ait 999 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023)

Bilgi Formu 18 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 999 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokuması Silifke yöresinde Ak çuval (Un çuvalı) dokuma olarak bilinir. Un çuvalı olarak kullanılmış olan bu dokuma 1981 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Dokumada atkı ve çözgüler tamamen kahverengi ve beyaz doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, açık mor ve siyah renkli ipler pıtrak desenlerinde kullanılmıştır. Yüzey bölünmesi krem rengi ve kahverengi renklerinden oluşan 9-10 cm genişliğinde enine şeritlerin içerisine 5 sıra pıtrak yer alır. Çuval yüzeyinde iki şerit üzerinde akrep motifleri görülür.

Çuvalın arka yüzü kahverengi tonda kıl ipten doğal hali ile kilim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 18				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 999
Satın Alınan Kişi: Adil Kaçar	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:75 cm. Boy:149cm.	Satın Alınan Fiyat: 400.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Bilinmiyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Akrep, Sülük, Çubuk motifleri Cıynak-Kırkayak
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen kahverengi kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl- kahve rengi Atkı: Kıl- kahve rengi, siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 18. Silifke Müzesi 999 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.19. Silifke Müzesi 1325 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 100. Örnek: 19 Silifke Müzesine Ait 1325 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2024).

Bilgi Formu 19 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1325 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokuması yörede Kızılala çuvalı olarak isimlendirilir. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş yün ipler kullanılmıştır. Çuvalın ön alt zemin kısmı 2 cm genişliğinde siyah ve beyaz renklerden oluşan dört adet çubuk deseni kilim tekniği ile dokunmuştur. Devamında üç şerit halindeki zemine çengel motifleri seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Bu sırayı 3 cm genişliğindeki çengel motifleri sarı, kırmızı, mavi, mor ve beyaz renklerde sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur. Sonrasında gelen 8 cm

genişliğinde ki şerit üzerine beş adet bereket motifi ve orta noktasına gelen kısmına kurtağzı motifleri sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Bir sonraki sırada 10 cm genişliğindeki şerit üzerine kilim tekniğinde dokunan el-parmak motifleri yer alır. Bu şeritler çuval yüzeyinde üç adet dokunmuştur. Çuval yüzeyinde yer alan el-parmak motifli şeritler arasında 12 cm genişliğinde koçboynuzu ve bereket motiflerinin oluşturduğu üç adet büyük motif kompozisyonu düz sumak tekniğinde mavi, kırmızı, turuncu, yeşil ve beyaz teklerde dokunmuştur. Diğer 13 cm şerit üzerinde kenarlarda yarım pıtrak motifleri ve şerit yüzeyinde altıgen formda, tabakalı menek motifi yerleştirilerek düz sumak dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın ağız kısmına gelen kenarında yine çengel motifleri dokunmuş olup son olarak çubuk motifleri ile çuval yüzeyi sonlandırılmıştır. Çuvalın arka yüzeyi siyah zemin üzerine altı adet ikişer santim genişliğinde beyaz renk çubuk motifi kilim dokuması tekniğinde kıl ipten dokunmuş, ön yüzey bölümüne oranla boyda 12 cm uzun dokunmuştur. Çuvalın kenarlarında siyah ve beyaz renkte kıl ipten kolon dokumalar dikilmiştir,

Silifke Müzesi 1325 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 19				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1325
Satın Alınan Kişi: Hıdır Tunç Silifke	Satın Alma Tarihi: 22.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-2	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:85cm. Boy:120cm.	Satın Alınan Fiyat: 95.000 TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler Bereket, Koçboynuzu, Sandık, Göz, Dörtgöz, El Parmak, Yarım Pıtrak, Çubuk, Akarsu-Suyolu, Motifleri.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır..		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 19. Silifke Müzesi 1325 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.20. Silifke Müzesi 1326 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 101. Örnek: 20 Silifke Müzesine Ait 1326 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 20 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1326 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Kızılala çuval) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş olup deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup kırmızı, turuncu, yeşil, mor, beyaz, koyu mavi, yeşil, siyah ve beyaz atkı ipleri kullanılmıştır. Çuval yüzeyinde üç ayrı bölümde 7 cm genişliğinde el-parmak Motifleri turuncu, koyu mavi, yeşil, kırmızı ve siyah renklerde Kilim Tekniğinde dört farklı konumda şerit formunda dokunmuştur. Çuval yüzeyinde 13 cm genişliğindeki büyük şeritlerde koçboynuzu, bereket ve deveboynu motifleri ile kompozisyon oluşturularak, sumak dokuması tekniğinde dokunmuştur. Çuval yüzeyinin orta enine olan şerit, 10 cm alanda geometrik dikdörtgen şekiller içerisine kurtağzı motifi

yerleştirilmiştir. Bu alanın kenar kısımlarına yine deveboynu motifleri ile desenlen dirilerek düz sumak dokuması tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmına yakın olan 5 cm genişliğinde ki şerit üzerine göz motifleri cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Bu alanda yer alan şeritlerin her iki kenarında ikişer santim genişliğinde akarsu motifi beyaz ve siyah renkte, kilim tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmı çubuk motifi ile yeşil, kırmızı ve beyaz renkte kilim tekniğinde dokunarak son bulur. Çuvalın arka yüzeyi her biri farklı renkte olacak şekilde yedi adet kalın şeritlerin oluşturduğu (beyaz, siyah, kahverengi ve kırmızı siyah) kilim dokuması tekniğinde kıl ve yün ipten dokunmuş olup; çuvalın kenarlarında siyah ve beyaz renkte kıl ipten kolon dokumalar yer alır.

Silifke Müzesi 1326 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 20				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1326
Satın Alınan Kişi: Hıdır Tunç/Silifke	Satın Alma Tarihi: 22.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş () Onarım Görmüş (X)
Boyutları (cm) En:70 cm Boy:120cm	Satın Alınan Fiyat: 65.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Bereket/Koçboynuzu, Sandık, Göz, El Parmak, Kurtağzı Çubuk, Akarsu- Suyolu, Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Büküm Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Ham madde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil, mavi, turuncu,,açık mor, siyah, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 20. Silifke Müzesi 1326 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.21. Silifke Müzesi 1327 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması)

Görsel 102. Örnek: 21 Silifke Müzesine Ait 1327 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 21 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1327 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş, deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş yün iplerden turuncu, yeşil, beyaz, kırmızı ve siyah atkı ipleri kullanılmıştır.

Çuval yüzeyine hâkim olan motifler beş adet enine şeritler üzerinde pıtrak ve küpe motifleri ile kompozisyon oluşturacak şekilde; cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Bu şeritlerin her aralığında üç adet çubuk motifi siyah zemin üzerine beyaz olarak kilim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın arka yüzü tamamen

kilim dokuması tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuş olup iki kenarlarında kolon dokumalar mevcuttur.

Silifke Müzesi 1327 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 21				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1327
Satın Alınan Kişi: Hıdır Tunç/Silifke	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Buğday Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:75 cm. Boy:125cm.	Satın Alınan Fiyat: 60.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Dört Göz, Yarım Pıtrak, Siğirsidiği, Çubuk
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: (X) Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, turuncu, beyaz, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 21. Silifke Müzesi 1327 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.22. Silifke Müzesi 1342 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 103. Örnek:22 Silifke Müzesine Ait 1342 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 22 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1342 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Kızılala çuval) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil (hâkî), beyaz, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır. Çuvalın ağız kısmına ve alt kısmına yakın kenarlarında üçgen formdaki sığırısideği çuvalın ön yüzeyinde yüzey bölümleri oluşturur. Çuval yüzeyinde ki beyaz zeminler de 4 cm genişliğinde koçboynuzu motifleri dokunmuştur. Bu şerittin hemen kenarlarında 3 cm şerit bantlar üzerinde damalı motif turuncu, siyah, yeşil ve kırmızı renklerde kilim tekniğinde dokunmuştur. 13 cm yatay geniş şeritler üzerine altıgen form içerisinde göz

motifleri yerleştirilmiştir. Göz motiflerinin aralarında kalan boşluklara karşılıklı gelecek şekilde elibelinde motifleri sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Siyah zemin üzerine turuncu renkte kilim tekniğinde dokunmuş sığır sidiği motifleri yer alır. Dokuma yüzeyi, çubuk motiflerinin sıralanması ile, kilim dokuması tekniğinde son bulur.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuştur. İki kenarlarında kolon dokumalar mevcuttur.

Silifke Müzesi 1342 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 22				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1342
Satın Alınan Kişi: Mevci Saygan Çadırılı Köyü Silifke	Satın Alma Tarihi: 22.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: C-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:95 cm Boy:128cm	Satın Alınan Fiyat: 95.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Göz, Ok, Sandık, Ayıcık, Suyolu- Akarsu ve Çubuk Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu kırmızı, yeşil (haki) boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- Kırmızı, yeşil (haki), açık mor, turuncu, beyaz,, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 22. Silifke Müzesi 1342 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.23. Silifke Müzesi 1365 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 104. Örnek: 23 Silifke Müzesine Ait 1365 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 23 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1365 envanter numarası ile kayıtlı olan Çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş olup deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, açık mor, beyaz, koyu mavi, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyini paralel şekilde sıralanan altıgen form içerisine yerleştirilmiş 8 cm büyüklüğündeki Pıtrak motiflerinin bir araya gelmesi ile cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın ağız ve alt kenar bölümleri küpe motiflerinin turuncu, yeşil, açık mor, beyaz, koyu mavi, kırmızı atkı ipleri ile seyrek motifli cicim dokuması tekniğinde dokunmuştur. Bu kısım 4 cm genişliğinde şerit halinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzeyi siyah renk kıl ipten Kilim tekniğinde dokunmuş olup bu kısım 30 cm uzun dokunarak kapak tasarlanmıştır. Çuvalın kapak kısmı dört adet şerit üzerinde 9-10 adet arasında değişen farklı renklerde dokunmuş çengel motiflerinden oluşur. Bu kısım seyrek motifli cicim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1365 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 23				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1365
Satın Alınan Kişi Halil Çömelek Çatak Köyü Silifke	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Deve Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:87cm. Boy:105cm.	Satın Alınan Fiyat: 400.000 TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Akrep, Küpe ve Çubuk Motifleri.
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler (turuncu, yeşil, eflatun lacivert, beyaz ve siyah) renkli yün ipler kullanılmıştır.	İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z-Büküm ()	Ham madde: Yün: (X) Kıl: (X) Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, yeşil, lacivert, turuncu, beyaz, eflatun, siyah	
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 23. Silifke Müzesi 1365 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.24. Silifke Müzesi 1369 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 105. Örnek: 24 Silifke Müzesine Ait Çuval 1369 Envanter Numaralı Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 24 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1369 envanter numarası ile kayıtlı olan Ak çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş turuncu, yeşil, açık mor, sarı, koyu mavi, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Un çuvalı olarak kullanılmış olan bu dokuma çuval üzerinde enine şeritler halinde siyah, deve tüyü renklerinde ve kıl ipten doğal renkler de dokunmuştur. Dokuz adet enine şeritler halinde yer alan yüzeylere pıtrak, göz ve yarım pıtrak motifleri seyrek motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Atkı ve çözgüler doğal renklerde kullanılmıştır. Deseni oluşturan şeritler 10 cm genişliğinde siyah, beyaz şeritlerden oluşmaktadır. Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah zemin üzerine krem rengi tonunda çubuk motifleri ile şeritler oluşturacak şekilde dokunmuştur. Bu çuval dokuması ön ve arka yüz tek parça halinde dokunmuş olup kenarları dikilmeden bırakılmıştır.

Silifke Müzesi 1369 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 24				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1369
Satın Alınan Kişi: Şaban Özer	Satın Alma Tarihi: 19.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: E-2	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:60 cm Boy:135cm	Satın Alınan Fiyat: 50.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Tek Göz, Tarak ve Çubuk Motifleri.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, yeşil, açık mor,koyu mavi, (beyaz ve siyah) renkli yün ipler doğal renkte kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, beyaz Desen İpliği: Yün-yeşil, koyu mavi, turuncu, beyaz, turuncu,sarı, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 24. Silifke Müzesi 1369 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.25. Silifke Müzesi 1370 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması)

Görsel 106. Örnek: 25 Silifke Müzesine Ait 1370 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 25 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1370 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözümleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyi beyaz renkli iplilerle 2 cm genişliğinde çubuk motifleri kullanılarak 7 cm genişliğinde asıl motiflerin oluşturduğu şeritleri meydana getirir. Bu geniş şeritlerin zeminleri kahverengi tonundadır. Ancak çuvalın ağız kısmında yer alan ilk parça şeridin zemin rengi beyaz olarak dokunmuş ve içerisine pıtrak motifleri cicim

teknğinde beş adet soldan sağa sıralı olarak yerleştirilmiştir. Diğer şeritlerde akrep, sandıklı göz, pıtrak, bıçkı motifleri oluşturan yatay şeritlerin etrafında; çubuk motifleri ve cıynak-kırkayak motifleri yer alır.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah ve kahverengi tonunda şeritler oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1370 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 25				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1370
Satın Alınan Kişi: Şaban Özer Karakaya Köyü/ Silifke	Satın Alma Tarihi: 19.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:65 cm Boy:150 cm	Satın Alınan Fiyat: 60.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Bilinmiyor () Bilinmiyor (X)	Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Akrep, Cıynak-Kırkayak, Sandık ve Çubuk motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözümler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, kırmızı, yeşil, açık mor, koyu mavi, (beyaz ve siyah) renkli yün ipler doğal renkte kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, beyaz Desen İpliği: Yün-yeşil, koyu mavi, turuncu, kırmızı beyaz, turuncu,sarı, mor, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 25. Silifke Müzesi 1370 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.26. Silifke Müzesi 1371 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 107. Örnek: 26 Silifke Müzesine Ait Envanter Numaralı 1371 Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 26 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1371 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah ve kahverengi kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş turuncu, yeşil, mor, mavi, sarı, koyu kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyi beyaz ve kahve rengi şeritlerden oluşur. sığırsidiği, kırkayak ve çubuk motifleri şeritleri birbirinden ayırır. Asıl motiflerin yer aldığı yüzey on iki parçaya bölen enine şeritler üzerinde cicim tekniğinde göz motifi, çakmak motifi, yaryareküstü, pıtrak, bıçkı ve eğrice (Gelinçatlatan) motifleri kendi içerisinde farklı

renklerde kompozisyon oluşturacak şekilde, seyrek motifli cicim dokuması tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü tamamen Kilim Dokuması Tekniğinde siyah ve kahverengi ve beyaz renklerle şeritler oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1371 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 26				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1371
Satın Alınan Kişi: Hıdır Tunç Hırmanlı Köyü/ Silifke	Satın Alma Tarihi: 20.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:70 cm Boy:115 cm	Satın Alınan Fiyat: 60.000 TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Eğrice/Gelinçatlatan, Kırkayak, Bıçkı, Yaryareküstü ve Çubuk, Göz, Cıynak- Kırkayak motifleri
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, kırmızı, yeşil, açık mor, sari, koyu mavi, (beyaz ve siyah) renkli yün ipler doğal renkte kullanılmıştır		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, beyaz Desen İpliği: Yün-yeşil, koyu mavi, turuncu ,sarı kırmızı, turuncu,sarı, mor, açık mor, siya, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 26. Silifke Müzesi 1371 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.27. Silifke Müzesi 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 108. Örnek: 27 Silifke Müzesine Ait 1375 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 27 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1375 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyi beyaz ve kahve rengi şeritlerden oluşur. sığırsidiği, suyolu, çıbık, kırkayak motifleri ile şeritleri birbirinden ayırır. Asıl motiflerin yer aldığı yüzey 14 parçaya bölen enine şeritler üzerinde cicim tekniğinde çakmak, eğrice, yaryareküstü,

akrep, çengel ve pıtrak motifleri kendi içerisinde farklı renklerde kompozisyon oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah ve kahverengi ve krem rengi tonunda şeritler oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1375 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 27				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1375
Satın Alınan Kişi: Hıdır Tunç Hırmanlı Köyü/ Silifke	Satın Alma Tarihi: 20.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:65 cm Boy:138 cm	Satın Alınan Fiyat: 125.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Akrep, Eğrice/Gelinçatlatan, Kırkayak, Bıçkı, Yaryareküstü, Sığırsıdığı ve Çubuk, Cıynak-Kırkayak motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, kırmızı, yeşil, açık mor, sarı, koyu mavi, (beyaz ve siyah) renkli yün ipler doğal renkte kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk:()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, beyaz Desen İpliği: Yün-yeşil, koyu mavi, turuncu ,sarı kırmızı, turuncu,sarı, mor, açık mor, siya, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 27. Silifke Müzesi 1375 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.28. Silifke Müzesi 1377 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 109. Örnek: 28 Silifke Müzesine Ait 1377 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 28 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1377 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuval yüzeyi beyaz renkli iplilerle enine 7 cm genişliğinde zemin oluşturan yüzeyle üzerine Pıtrak Motiflerinin mavi, turuncu, yeşil, mor renklerde sıralanır. Kahverengi zeminden oluşan farklı şeritler üzerinde bıçkı ve eğrice motifleri farklı renklerde cicim tekniğinde dokunmuş olup çuvalın ağız kısmına gelen kahverengi şerit üzerine pıtrak

motifleri seyrek motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Geniş şeritlerin arasına çubuk motifleri yüzey bölümleri oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuması tekniğinde siyah ve kahverengi ve krem rengi tonunda şeritler oluşturacak şekilde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1377 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 28				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1377
Satın Alınan Kişi: Nusret Yalçın Çatak Köyü/ Silifke	Satın Alma Tarihi: 16.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:60 cm Boy:125cm	Satın Alınan Fiyat: 65.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Bilinmiyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Pıtrak, Eğrice/Gelinçatlatan, Bıçkı ve Çubuk, motifleri
Renk ve Boya: Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, kırmızı, yeşil, açık mor, sarı, koyu mavi, (beyaz ve siyah) renkli yün ipler doğal renkte kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler: Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah, beyaz Desen İpliği: Yün-yeşil, koyu mavi, turuncu ,sarı kırmızı, turuncu,sarı, mor, açık mor, siya, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 28. Silifke Müzesi 1377 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.29. Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 110. Örnek: 29 Silifke Müzesine Ait 1392 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 29 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1392 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur.

Çuval dokuması enini dokunmuş ancak dokuma yönü boyuna olacak şekilde dikilerek çuval formuna getirilmiştir. Çuval alt kenarından incelendiğinde 7 cm genişliğinde sıra ile siyah, gri geniş şeritler oluşturularak bu şeritlerin kenar kısımlarında ikişer adet çubuk motifi şeritleri birbirinden ayırır. Çuval yüzeyinde 3 adet gri şerit ve 4 adet siyah şerit görülür. Dokumada kullanılan tüm ipler kıl ipliğinden düz kilim tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü ve ön yüzü aynı renk ve dokuma tekniğinde kıl ipten tek parça olarak dokunup, kenarlarından dikilerek çuval formuna getirilmiştir.

Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 29				
Yöresel Adı: Kıl Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1392
Satın Alınan Kişi: Recep Yıldız	Satın Alma Tarihi: 09.12.1988	Dokumanın İşlevi: Erzak Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: C-8	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:73 cm Boy:128 cm	Satın Alınan Fiyat: 40.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Çubuk Motifi
Renk ve Boya Siyah, beyaz ve gri renkte kıl ipler kendi renginde doğal hali ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözüğü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah-beyaz Desen İpliği: Atkı: Kıl-Siyah-beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 29. Silifke Müzesi 1392 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.30. Silifke Müzesi 1393 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 111. Örnek: 30 Silifke Müzesine Ait 1393 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 30 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1393 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval (Un çuvalı) dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu ve kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır. Siyah, beyaz ve gri renklerdeki atkı ipleri doğal renkte kullanılmıştır.

Çuval yüzeyi beyaz renkli iplilerle enine 10 cm genişliğinde gri renkteki şeritler üzerine kırmızı, turuncu renklerde sıra ile dokunmuş tam akrep motiflerinden oluşur. 4 cm beyaz zeminli şeritler üzerine siyah renkli 4'er adet yarım pıtrak motifleri seyrek motifli cicim tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzeyi tamamen siyah renk kıl ipten düz kilim tekniğinde dokunmuştur.

Silifke Müzesi 1393 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 30				
Yöresel Adı: Ak Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1393
Satın Alınan Kişi: Recep Yıldız	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Un Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-1	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:65 cm Boy:140 cm	Satın Alınan Fiyat: 40.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Akrep, Yarım Pıtrak ve Çubuk motifi
Renk ve Boya: Atkı ve çözümler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler (turuncu, yeşil, eflatun lacivert, beyaz ve siyah) renkli yün ipler kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözümler: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah-beyaz-gri Desen İpliği: Yün-Kırmızı, turuncu, Sarı beyaz, siyah
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 30. Silifke Müzesi 1393 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.31. Silifke Müzesi 1394 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 112. Örnek: 31 Silifke Müzesine Ait 1394 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 31 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 1394 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemini siyah renkli kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş turuncu, yeşil, mor, mavi, koyu kırmızı atkı ipleri kullanılmıştır. Beyaz atkı ipliği doğal renkte kullanılmıştır. 1961 tarihli 759 envanter numaralı çuval ile aynı desenler kullanılmış, motiflerde kullanılan renkler farklıdır. 1394 envanter numaralı bu çuval örneği yeşil motifleri ile dikkati çeker.

Çuval yüzeyi tamamen koçboynuzu motifini andıran bereket motifleri çuvalın eninde üç tam motif ve boyda altı tam motif olarak 15 büyük motif yerleştirilmiştir. Bu motiflerin aralarında kalan boşluğa yine bereket motifleri daha küçük formda

dokunmuştur. Dokumanın kenarlarına gelen kısımlarda Bereket motifleri yarım olarak dokunmuştur. Bu alanı çerçeve şeklinde 3 cm genişliğinde çakmak motifleri yer alır. Çuvalın ağız ve alt kenarları siyah renk zemin üzerine 13 adet küpe motifleri farklı renklerde dokunmuştur. Tüm motifler sık motifli cicim tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzeyi tamamen siyah renk kıl ipten düz kilim tekniğinde dokunmuş olup kenarlarda kolon dokumalar yer alır.

Silifke Müzesi 1394 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 31				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1394
Satın Alınan Kişi: Recep Yıldız	Satın Alma Tarihi: 26.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Raf: D-3	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:88 cm Boy:125 cm	Satın Alınan Fiyat: 20.000 TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Akrep, Koçboynuzu- Bereket, Göz, Akarsu-Suyolu Motifleri.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, yeşil, sarı, mor, koyu mavi, kırmızı, atkı ipleri boyalı, beyaz ve siyah yün ipler doğal renkleri ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün-Kırmızı, turuncu, yeşil, sarı, mor, koyu mavi, kırmızı.
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 31. Silifke Müzesi 1394 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.32. Silifke Müzesi 1398 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 113. Örnek: 32 Silifke Müzesine Ait 1398 Envanter Numaralı Çuval dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 32 Genel Açıklama:

Silifke Müzesi'nde 1398 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1988 yılında Silifke Müzesi'ne satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuştur. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, açık mor, mavi, sarı, kırmızı atkı ipleri kullanılırken beyaz renk atkı ipliği doğal hali ile kullanılmıştır.

Çuvalın ön yüzeyinde bulunan 9 cm genişliğindeki şeritler üzerinde El-Parmak motifleri Kilim dokuma tekniğinde dokunmuş olup diğer motiflerin tamamı Sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın en belirgin özelliği 15 cm genişliğinde mavi zeminli çıtalar üzerine koçboynuzu ve göl motiflerinin her şeritte 3'er adet beyaz,

kırmızı, yeşil ve açık mor renklerinde dokunmuş olmasıdır. Bu motifler sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuvalın tam orta noktasında enine yer alan 14 cm şerit üzerinde kurtağzı motifleri yerleştirilmiştir. Bu kısım kırmızı, yeşil, mavi ve beyaz renklerde sumak dokuma tekniğinde dokunmuştur. Çuval yüzeyinde 8 adet bant şeklindeki enine şeritlerin kenarları boyunca 3 cm genişliğindeki deveboynu motifleri beyaz, kırmızı, yeşil ve açık mor mavi, turuncu renklerde dokunmuştur. Çuvalın ağız ve alt kısmına yakın 5 cm genişliğindeki şerit içerisine göz motifleri dokunmuş, bu şeritlerin her iki kenarındaki su yolu motifleri yine şerit şeklinde dokunmuştur. Çuvalın ağız kısmı dört sıra halinde çubuk motifleri ile kilim tekniğinde dokunarak son bulur.

Silifke Müzesi 1398 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 32				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 1398
Satın Alınan Kişi: Recep Yıldız	Satın Alma Tarihi: 09.12.1988	Dokumanın İşlevi: Esvap Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu Sandık No:5	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:87 cm Boy:130 cm	Satın Alınan Fiyat: 95.000.TL	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Bilinmiyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kurtağzı, Sandık, El Parmak, Koçboynuzu, Bereket, Çubuk, Göz ve Akarsu-Suyolu Motifi.
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, yeşil (haki), açık mor, koyu mavi, açık mavi, renkli yün ipler kimyasal boyalı olarak kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- turuncu, yeşil (haki), açık mor, koyu mavi, açık mavi.
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 32. Silifke Müzesi 1398 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.33. Silifke Müzesi 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği, Desen Çizimi ve Kataloglanması

Görsel 114. Örnek: 33 Silifke Müzesine Ait 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Dokuma Örneği ve Desen Şeması (Gök, 2023).

Bilgi Formu 33 Genel Açıklama:

Silifke Müzesinde 2005/2 envanter numarası ile kayıtlı olan çuval dokumadır. Envanter bilgilerine göre bu çuval 1974 yılında Silifke Müzesine satın alma yolu ile getirilmiştir. Çuvalın çözgüleri ve zemin siyah renk kıl ipten doğal renkte dokunmuş olup deseni oluşturan motiflerde kimyasal boyarmaddeler ile elde edilmiş olup turuncu, yeşil, pembe, beyaz, mavi, sarı, kırmızı atkı iplerinde kullanılmıştır.

Çuvalın alt tarafına gelen 5 cm genişliğinde alan içerisine 16 adet küpe motifi beyaz, mavi, yeşil ve kırmızı ikiyeşerli olarak cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur. Ortada kalan geniş çuval yüzeyine göz motifleri paralel yönde yeşil ve kırmızı renklerde kendi içinde baklava formunda bir düzenleme oluşturularak dokunmuştur. Çuvalın ağız

kısımında yine alt bölümde dokunan küpe motifi şerit halinde dokunmuş ve devamında ağız kısmında çengel motifleri üç sıra yeşil, beyaz, sarı, kırmızı, turuncu renklerde; sık motifli cicim dokuma tekniğinde dokunmuştur.

Çuvalın arka yüzü tamamen kilim dokuma tekniğinde siyah renk kıldan dokunmuştur. İki kenarlarında kolon dokumalar görülmemektedir.

Silifke Müzesi 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu 33				
Yöresel Adı: Kızılala Çuval	İl: Mersin	İlçe: Silifke	Bulunduğu Yer: Silifke Müzesi	Envanter No: 2005/2
Satın Alınan Kişi: Emine Arslan	Satın Alma Tarihi: 27.12.2005	Dokumanın İşlevi: Esvap/Deve Çuvalı	Koleksiyondaki Yeri: Silifke Müzesi Deposu: Camlı ahşap dolap raf: 4	Onarım Görüp Görmediği: Onarım Görmemiş (X) Onarım Görmüş ()
Boyutları (cm) En:75 cm Boy:104 cm	Satın Alınan Fiyat: -	Dokuyucusunun Bilinip Bilinmediği Biliniyor () Bilinmiyor (X)	Dokumanın Müzedeki Durumu: Sergileniyor () Depoda (X)	Kullanılan Motifler: Dörtgöz, Çengel ve Küpe Motifleri
Renk ve Boya Atkı ve çözgüler tamamen siyah kıldan doğal renkte kullanılmıştır. Deseni oluşturan motiflerde kimyasal renklerle boyanmış yün ipler turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil boyalı kullanılmış. Beyaz ve siyah atkı ipleri doğal rengi ile kullanılmıştır.		İplik Bükümü Çeşidi S- Büküm (X) Z- Büküm ()	Hammadde: Yün: (X) Kıl: () Pamuk: ()	Kullanılan İplikler Çözgü: Kıl-Siyah Atkı: Kıl-Siyah Desen İpliği: Yün- turuncu, açık mor, koyu mavi, sarı, koyu kırmızı, yeşil, siyah, beyaz
Araştırmanın Yapıldığı Tarihi: 25 Mart 2018 – Nisan, Aralık 2023			Kaynak Kişiler: Özgür TOPBAŞ /Arkeolog Süleyman KAPLAN /Arkeolog Anıl Can DEMİR /Sanat Tarihçi	

Tablo 33. Silifke Müzesi 2005/2 Envanter Numaralı Çuval Kataloğu (Gök, 2024).

3.1.1. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Dokuma Teknikleri ve Renk Dağılımları

Tablo 34’de Silifke Müzesi çuval dokuma örneklerinde kullanılan dokuma teknikleri ve renk dağılımları gösterilmektedir. Tespit edilen otuz üç adet çuval örneklerinde yapılan analiz sonuçlarına göre kilim, cicim, sumak dokuma tekniklerinin kullanıldığı görülmüştür.

Yapılan analiz sonuçlarına göre (Bkz. Tablo 34), çuval dokuma örneklerinde otuz üç adet kilim, otuz iki adet cicim, sekiz adet sumak dokuma teknikleriyle dokunmuş çuval örnekleri tespit edilmiştir. Çuval örneklerinde zili dokuma tekniği kullanılmamıştır. Dokuma çuval örneklerinde kilim tekniği çuvalların arka yüzeyinde bezayağı şeklinde, deseni oluşturan ön yüzey zeminlerinde, çuvalın ağız ve alt kısmına yakın bölümlerinde ve bazı çuvalların tüm yüzeyinde kilim dokuma tekniğinin kullanıldığı görülür. Yapılan incelemelerde çuval dokumalarda cicim dokuma tekniğinin, Ala çuval örneklerinde; tercih edilen bir dokuma tekniği olduğu görülmüştür. Silifke Müzesi deposunda incelenen çuval örneklerinde de 29 adet cicim dokuma tekniğinin yer aldığı çuval örnekleri tespit edilmiştir. Cicim dokuma tekniği Ak çuval örneklerinde (Un ve Buğday çuvalları) sık motifli cicim ya da seyrek motifli cicim tekniğinde dokunduğu görülmüştür. Diğer çuval örneklerine bakıldığında çuvalların ağız kısmını oluşturan akarsu, suyolu, küpe, yaryareküstü vb. gibi motiflerin cicim dokuması tekniğinde dokunduğu görülmüştür.

Çuval dokuma örneklerinde kullanılan renk dağılımı da incelenmiştir. Tablo 34’de verilen analiz sonuçlarına göre çuval dokuma örneklerinde; 22 adet kırmızı, 11 adet sarı, 12 adet mavi, 27 adet yeşil, 30 adet turuncu, 11 adet mor, 6 adet kahverengi, 31 adet siyah, 32 adet beyaz, 17 adet koyu mavi, 11 adet koyu kırmızı, 16 adet açık mor ve 3 adet koyu yeşil renklerle dokunmuş çuval örneği tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, dokuma çuval örneklerinde zeminlerde ve motif iplerinde siyah, beyaz ve kırmızı renk ip kullanımının tercih edilmesinden kaynaklı olarak (Beyaz 33, siyah 32, kırmızı 23 adet çuval örneğinde) bu renklerin diğer

Örnek No	Dokuma Tekniği				Kullanılan Renkler												
	Kilim	Cicim	Sumak	Zili	Kırmızı	Sarı	Mavi	Yeşil	Turuncu	Mor	Kahverengi	Siyah	Beyaz	Koyu Mavi	Koyu Kırmızı	Açık Mor	Koyu Yeşil
1	x	x			x	x	x	x	x			x	x				
2	x				x	x			x	x		x					
3	x	x			x			x	x			x	x		x	x	
4	x	x			x			x	x			x	x	x		x	
5	x	x			x			x	x			x	x	x		x	
6	x	x	x		x			x			x	x	x	x		x	
7	x	x			x			x	x			x	x			x	x
8	x	x	x		x			x	x			x	x	x		x	
9	x	x	x		x	x		x	x			x	x	x		x	
10	x	x	x		x	x		x	x			x	x	x		x	
11	x	x			x			x	x			x	x			x	x
12	x										x	x	x				
13	x	x					x	x	x	x		x	x	x	x		
14	x	x	x		x	x	x	x	x			x	x				
15	x	x			x		x	x	x	x		x	x	x			
16	x	x			x		x	x	x	x		x	x	x			
17	x	x						x	x	x		x	x	x	x		
18	x	x							x	x		x	x				
19	x	x	x		x		x	x	x			x	x			x	
20	x	x	x		x		x	x	x			x	x		x	x	
21	x	x						x	x			x	x		x		
22	x	x			x			x	x			x	x			x	
23	x	x					x		x	x		x	x	x	x		
24	x	x				x		x	x		x		x	x			
25	x	x						x	x	x	x		x	x	x		
26	x	x			x	x		x		x	x	x	x		x		
27	x	x			x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
28	x	x			x	x			x			x	x	x		x	
29	x											x	x				
30	x	x			x				x			x	x				
31	x	x			x			x	x	x		x	x	x			
32	x		x		x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	
33	x	x				x	x	x	x			x	x		x	x	
TOP.	34	30	8	1	23	12	12	27	30	11	6	32	33	17	12	17	3

Tablo 34. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Dokuma Teknikleri ve Renk Dağılımları (Gök, 2024).

3.1.2. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Motif Dağılımları

Tablo 35’de Silifke Müzesi çuval dokuma örneklerinde kullanılan motif dağılımları gösterilmektedir. Tespit edilen 33 adet çuval örneğinde yapılan analiz sonuçlarına göre kilim, cicim, sumak dokuma tekniklerinin kullanılması ile dokunan 22 adet farklı motif örnekleri görülür.

Çuval dokuma örneklerinde kullanılan motif dağılımı incelenmiştir. Yapılan analiz sonuçlarına göre (Bkz. Tablo 35) çuval dokuma örneklerinde; 20 adet göz, 18 adet pıtrak, 9 adet küpe-ayak, 13 adet akrep, 3 adet tarak-el parmak, 3 adet yaryareküstü, 5 adet sandık, 8 adet elibelinde, 5 adet koçboynuzu, 1 adet gelin çatlatan, 6 adet bıçkı, 6 adet kurtağzı- bukağı, 8 adet çengel, 1 adet seymen, 7 adet yıldız, 1 adet Ok, 10 adet cıynak- kırkayak, 7 adet bereket-farda, 10 adet sığırsidiği, 11 adet akarsu-suyolu, 20 adet çubuk ve 4 adet adet çakmak motifinin kullanıldığı çuval örneği tespit edilmiştir.

Yapılan alan araştırmalarında Silifke yöresi çuval dokuma örneklerinde göz ve pıtrak motiflerinin, kullanılan diğer motiflere oranla daha çok kullanıldığı görülür. Diğer motiflere oranla en az dokunan motifler ise ok, seymen ve gelinçatlatan motifleridir. Gelinçatlatan motifinin az kullanılmasının nedeni ise dokuyucuya zor gelmesidir. Yapılan alan araştırmalarında seymen motifi genellikle, kilim dokuma yeryaygısı ve heybe dokumalar da kullanılmasından dolayı sadece bir çuval dokuma örneğinde kullanıldığı tespit edilmiştir Bkz. Tablo 35.

Örnek No:	Göz	Pıtrak	Küpe-Ayak	Akrep	Tarak -El Parmak	Yaryare Küstü	Sandık	Elibelinde-Ayıcık	Koçboynuzu	Gelinçatlatan	Bıçkı	Kurtağzı-Bukağı	Çengel	Seymen	Yıldız	Ok	Cıynak-Kırkayak	Bereket-Farda	Sığırsıdığı	Akarsu- Suyolu	Çubuk	Çakmak
1	X	X		X													X		X		X	
2								X						X	X			X	X		X	
3								X					X		X					X		
4	X	X	X	X															X	X		
5	X		X	X									X								X	
6		X		X				X										X		X	X	
7	X		X					X					X							X		
8	X								X			X			X			X		X	X	
9	X	X					X	X							X			X		X	X	
10	X			X								X	X		X					X	X	
11	X		X					X					X		X				X	X		
12																					X	
13	X		X						X											X		
14	X	X		X			X						X		X		X		X	X		
15		X	X														X					X
16		X																			X	
17	X	X		X													X	X				X
18		X		X													X				X	
19	X	X			X		X		X								X	X	X		X	
20	X				X				X		X	X					X				X	
21	X	X									X								X		X	
22	X	X		X				X								X			X		X	
23			X																		X	
24	X	X																			X	
25		X		X			X				X						X				X	
26	X	X				X				X	X						X				X	X
27		X		X		X					X	X	X				X		X		X	X
28		X									X	X									X	
29																					X	
30		X		X																		
31	X		X	X				X	X									X	X			
32	X				X		X					X	X						X			
33	X		X																			
TOP.	20	18	9	13	3	3	5	8	5	1	6	6	8	1	7	1	10	7	10	11	20	4

Tablo 35. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Kullanılan Motifler Dağılımları (Gök, 2024).

3.1.3. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinin Boy Oranlarına Göre Dağılımları

Tablo 36’da Silifke Müzesi çuval dokuma örneklerinde boy (uzunluk) ebatlarına göre 60 -105 cm arasındaki çuval örnekleri düşük boy, 106 -125 cm olanlar orta boy, 126 - 150 cm olanlar yüksek boy olarak değerlendirilmiştir.

Dokuma çuval örnekleri boy ölçülerine göre analiz edildiğinde otuz yedi çuval arasında en büyük boya sahip çuval dokuma örneğinin boyu 150 cm’dir. Orta boy çuvallardan en büyük boya sahip çuval 125 cm’dir. Düşük boy grubunda en küçük çuval örneği 101 cm boyundadır (Bkz. Tablo 40 çuval dokuma örnekleri boy ortalamaları dağılımı). Otuz yedi adet çuval örneği arasında boyda en uzun ve en düşük arasındaki boy farkı 62 cm’dir.

En ölçülerine göre dokuma çuval örnekleri analiz edildiğinde otuz yedi çuval arasında eni en büyük olan çuval dokuma örneğinin eni 112 cm’dir. Orta boy çuvallardan en büyük çuval eni 97 cm’dir. Düşük boy grubunda en küçük çuval örneğinin en ölçüsü 72 cm’dir (Bkz. Tablo 40 çuval dokuma örnekleri en-boy ortalamaları dağılımı). Otuz yedi adet çuval örneği arasında en yüksek ve en düşük en arasındaki fark 40 cm olarak ölçülmüştür.

Örnek No	Dokuma Çuval Örneğinin Yöresel Adı ve Kullanım Alanları	Düşük Boy (60-105 cm)	Orta Boy (106-125 cm)	Yüksek Boy (126-150 cm)
1	Ak Çuval/Un Çuvalı		76x114 cm	
4	Ak Çuval/Un Çuvalı		68x124 cm	
21	Ak Çuval/Un Çuvalı		75x125 cm	
16	Ak Çuval/Un Çuvalı		65x117 cm	
26	Ak Çuval/Un Çuvalı		70x115 cm	
28	Ak Çuval/Un Çuvalı		60x125 cm	
18	Ak Çuval/Un Çuvalı			75x149 cm
24	Ak Çuval/Un Çuvalı			60x135 cm
25	Ak Çuval/Un Çuvalı			65x150 cm
15	Ak Çuval/Un Çuvalı			67x147 cm
27	Ak Çuval/Un Çuvalı			65x138 cm
17	Ak Çuval/Un Çuvalı			72x138 cm
30	Ak Çuval/Un Çuvalı			65x140 cm
12	Kıl Çuval/Erzak Çuvalı			70x135 cm
29	Kıl Çuval/Erzak Çuvalı			73x128 cm
11	Kızılala Çuval/Esvap Çuval	72x101cm		
33	Kızılala Çuval/Esvap Çuval	75x104 cm		
23	Kızılala Çuval/Esvap Çuval	87x100 cm		
2	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		97x124 cm	
3	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			100x138 cm
5	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			84x140 cm
6	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			90x135 cm
7	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			112x150 cm
8	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			83x137 cm
9	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			100x141cm
10	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			54x137 cm
13	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		88x125 cm	
14	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		88x110 cm	
19	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		85x120 cm	
20	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		70x120 cm	
31	Kızılala Çuval/Esvap Çuval		88x125 cm	
22	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			95x128 cm
32	Kızılala Çuval/Esvap Çuval			87x130 cm
TOPLAM	33	3	12	18
Not: 18 Adet Kızılala Çuval /Esvap Çuvalı, 13 Adet Ak Çuval/Un Çuvalı, 2 Adet Kıl Çuval/Yem Çuvalı, Çuvalı Yer alır.				

Tablo 36. Silifke Müzesi Çuval Dokuma Örneklerinde Boy Oranına Göre Dağılımları (Gök, 2024).

SONUÇ

Tez araştırması kapsamında, Silifke Müzesinde bulunan çuval dokumalar incelenerek desen motif ve teknik özellikleri belirlenmiştir. Silifke Müzesi'nin deposunda yer alan ve envanter defterine çuval olarak kaydedilen 42 adet çuval incelenmiş bunlardan 33 adet çuval örneği araştırma kapsamına alınmıştır. Çuval dokumaların teknik, desen ve renk özelliklerine ait genel bir değerlendirme yapılabilmesi için, dokumaların envanter bilgileri ve araştırma analizi sonuçları karıştırılarak çuval bilgi form tabloları oluşturulmuştur. İncelemeler sonucunda Müzede yer alan 42 çuval örneğinden 742, 743 ve 1288 Envanter numarası ile kaydedilmiş 3 adet çuval yeryaygısı dokuma örneği envanter kayıtlarına “Köşe çuvalı” olarak yanlış kaydedildiği görülmüştür. Buna benzer yanlış kaydedilmiş dokuma örnekleri araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu bağlamda dokuma ve etnografik eserler alanında uzman kişilerin müzelerde görevlendirilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Silifke Müzesi müdürü ile yapılan sözlü röportaj sonucunda edinilen bilgilere göre, Silifke'de dokumacılık önceleri yöre insanları tarafından hanenin erzaklarını korumak-barındırmak ve taşımak amacıyla dokunmuştur. Günümüzde geçmişe oranla dokuyucuların azalmış olması ve sanayileşme sonucu hazır polipropilen çuvalların (moloz çuvalları) yaşamımıza girmesi dokumacılığı olumsuz yönde etkilemiştir. Yöre halkı evlerinde bulunan dokumalarını müzeye gerek para karşılığında gerekse bağış yolu ile hibe etmeye başlamıştır. Sanayileşmenin ve teknolojik unsurlar yaşamımızı kolaylaştırırken kültürel değerlerimizin ve dokumalarımızın zamanla yok olmasına sebep olmaktadır. Bir milleti yükselten ve yücelten geçmişten gelen kültürel miraslarıdır. Bu nedenle Kaymakamlık ve Halk Eğitim Merkezleriyle iş birliği yapıp dokuma alanında Anadolu'da her bölgede yöresel dokuma projeleri oluşturulmalıdır.

Yapılan araştırmada Silifke Müzesinin etnografik eserler çeşitliliğinin fazla olması (gümüş kemer, kemer tokaları, alınlık, bilezik, yüzük gibi takılar ile para keseleri, kolon dokumalar, yün çorap, kilim ve heybeler, tüfek ve tabancalar, barutluk, fişeklik, kılıç, silah vb.) teşhir salonunun ihtiyacı yeterince karşılayamaması nedeniyle Silifke

Müzesi'nin deposunda saklı tutulmaktadır. Çalışmada, Silifke Müzesi'nin kapasitesinin yörenin önemli kültürel değerleri olan kirkitli dokuma eserlerini korumak ve sergilemek için teşhir salonlarının artırılması gerektiği tespiti de yapılmıştır.

Müzede yer alan çuval dokuma çuval örnekleri üzerinde; göz, pıtrak, küpe-ayak, akrep, el-parmak-tarak, çakmak, yaryareküstü, sandık, elibelinde-ayıcık, koçboynuzu, eğrice- gelinçatlatan, çengel, bıçkı, bukağı-kurtağı, bereket-farda, seymen, yıldız, ok, kırkayak, sığırsidiği, akasu-suyolu ve çubuk motifleri kullanılmıştır. Dolayısıyla motif bakımından oldukça zengin eserlerdir. Kullanımı giderek azalan bu motiflerimizin gelecek nesillere aktarımı sağlanmalıdır. Bu bağlamda; köylerde yöresel dokumacılığın önemi hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapılarak; dokumalarda yöresel motiflerin kullanımı sürdürülmelidir.

Yapılan analiz sonuçlarına göre, çuval dokuma örneklerinde otuz üç adet kilim, otuz iki adet cicim, sekiz adet sumak dokuma teknikleriyle dokunmuş çuval örnekleri tespit edilmiştir. Dokuma çuval örneklerinde kilim tekniği çuvalların arka yüzeyinde bezayağı şeklinde görülmüştür. Deseni oluşturan ön yüzey zeminlerinde, çuvalın ağız ve alt kısmına yakın bölümlerinde ve bazı çuvalların tüm yüzeyinde kilim dokuma tekniğinin kullanıldığı görülür. Cicim dokuma tekniğinin Ala çuval örneklerinde tercih edilen bir dokuma tekniği olduğu görülmüştür. Silifke Müzesi deposunda incelenen çuval örneklerinde de 29 adet cicim dokuma tekniğinin yer aldığı çuval örnekleri tespit edilmiştir. Müzede yer alan çuval örnekleri renk ve motif açısından zengin olduğu gibi, kullanılan dokuma tekniği açısından da oldukça zengin eserlerdir. Dokuma çuval örnekleri boy ölçülerine göre analiz edildiğinde, otuz yedi çuval arasında en büyük boya sahip çuval dokuma örneğinin boyu 150 cm'dir. Orta boy çuvallardan en büyük boya sahip çuval 125 cm'dir. Düşük boy grubunda en küçük çuval örneği 101 cm boyundadır. Bu veriler müzede yer alan dokuma eserlerin çeşitliliğinin bir göstergesidir. Bu kadar değerli ve nadide eserlerin gelecek nesillere referans olması gerekmektedir. Bu sebepten teşhir salonu yetersizliği çözümlene kadar bu bölgede yer alan diğer müzelerle karşılıklı protokoller imzalanarak dokuma eserlerin belirli aralıklarda sergilenmesi sağlanmalıdır.

Silifke Müzesi Deposundaki eserler arasında tespit edilen en eski dokuma çuval örneği 1961 tarihlidir. Bu tarih dokuyucusu tarafından cicim dokuması tekniğinde çuvalın arka yüzeyine dokunmuştur. Silifke müzesine teslim edilen çuvalların envanter kayıtlarına bakıldığında ise, 1974-1989 tarihlerinde getirildiği görülür. Bu verilerden yola çıkarak sadece müzede bulunma yaşı 60 yılın üzerindedir. Kayıt altına alınan dokuma çuvalların öncesinde de bir yaşam serüveni olması dolayısıyla 100 yılın üzerinde bir eser yaşı olduğu kanısına varılmıştır. Bu kadar eski ve değerli kültür varlıklarımızın müzenin deposunda saklanması, gelecek nesillerimize yeterli faydayı sağlayamaz. Müzelerin deposunda unutulmuş eserlerin sergilenmesi, kültürümüzün unutulmaması ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemlidir. Meslek Liselerinde, Üniversitelerin ilgili bölümlerinde ve Halk Eğitim Merkezlerinde yöresel dokumacılığın önemi hakkında konferans ve söyleşiler yapılarak yöresel desenler ve motiflerin farklı sanat alanlarında da kullanımı sağlanmalıdır.

Çalışmada, Silifke Müzesinin kapasitesinin yörenin önemli kültürel değerleri olan dokuma eserlerini korumak ve sergilemek için teşhir salonlarının artırılması gerektiği tespiti de yapılmıştır. Silifke Müzesi deposundaki saklı tutulan eserlerin sergilenmesi için gerekli Bakanlık ve Kurumlara yazılar yazılarak Silifke’de etnografik eserler müzesi açılması sağlanmalıdır. Teşhir salonu yetersizliği çözümlene kadar bu bölgede yer alan diğer müzelerle karşılıklı protokoller imzalanarak dokuma eserlerin belirli aralıklarda sergilenmesi sağlanmalıdır. Farkındalık oluşturmak için etnografik eserler ve geleneksel dokumalar alanında uzman kişilerle; gelen ziyaretçilere eserler hakkında yeterli ve doğru bilgi verilmesi sağlanmalıdır. Ayrıca geleneksel dokumalar ile ilgili daha çok saha araştırmaları yapıp akademik yayınlar oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Acar, B. B. (1982). Kilim, Cicim, Zili. Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları. İstanbul: Eren Yayınları.
- Aslan, İzzet, B. (1988). Silifke Tarihi. Adana: Kemal Matbaası A.Ş.
- Aytaç. Ahmet, (2006). Geleneksel Türk El Dokumacılığı Sanatı. Konya.
- Bayraktaroğlu, S. (1990). Eskişehir ve Çevresi Halı-Kilim ve Düz Dokuma Yaygıları. Vakıflar Dergisi.
- Demirtaş, Ali, B. (1991). İçel İli Yakın Çevre İncelemeleri. Ankara: Demirtaş Kitap.
- Deniz, B. (1994, Ekim). Geçmişte ve Günümüzde Aksaray Halıları-I. Aksaray Cemaleddin Aksaray Sempozyumu, İstanbul.
- Deniz, B. (2000). Türk Dünyasında Halı ve Düz Dokuma Yaygıları. İstanbul: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Durul, Y. (1987). Türk Kilim Motifleri. Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Erbek, Güran. (1986). Anadolu Motifleri Sergisi, Sergi Kataloğu. İzmir: Alman Kültür Merkezi.
- Erbek, M. (2002). Çatalhöyük'ten Günümüze Anadolu Motifleri. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gürtürk, Sami (1987). Silifke Tarihi. İstanbul, Can Matbaa
- Matsubara, Masateke, B. (2012). Göçebeliğin Dünyası. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.

- Özdemir, Orhan Yrd. Doç. B. (2010). Toroslarda Yörükler. Kargıpınarı: Kargıpınarı Belediyesi Kültür ve Sanat Yayınları.
- Parlatır, İ. Zülfikar, H. ve Gözaydın, N. (1994). Türk Dil Kurumu Yayınları Okul Sözlüğü (2. baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basım Evi.
- Saygın, Muhammet, B. (2017). Kent Stratejisi Silifke (2.Baskı). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Söylemez, N. (2016) Anadolu'daki Türk İzleri, İstanbul: Uğur Tuna Yayınları.
- Taciser Onuk, F.Akpınarlı, K. Özlem Alp. Silifke Folkloru (2004) Ankara: Atatürk Kültür Merkezi.
- Uçar Ahmet, (2009) 19. Yüzyılda Silifke. İstanbul Silifke Kültür ve Dayanışma Derneği Kültür Yayınları.
- Vural, Semihi, B. (2010). Huğ'dan Gökdelen Mersin 170 Yılın Mimarlık Mirası Mersin, Mersin: Valiliği Kültür Yayınları.
- Yetkin Şerare, (1991). Türk Halı Sanatı. Ankara: İş Bankası Kültür Yayınları.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-44126/mersin-silifke-muze-mudurlugu.html/-Erişim> Tarihi:02.01.2024).
- <https://www.google.com/search?q=mersin+silifke+haritas%C4%B1&tbm> 03.01.2024
- <https://gezilecekyerlertr.com/silifke-nerede> /03.01.2024
- <https://e-sehir.aksaray.edu.tr/2021/01/13/dokuma-istar-tezgahi/> 07.01.2023).

TEZ KAYNAKLARI

- Eroğlu, M.A. (2013). Akseki Çevresinde Tespit Edilen Çuval ve Heybe Dokumalar (Sanatta Yeterlilik Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (331904).

-BEDEZ ÜTE, Tuba (2012). Sirospun Pamuk İpliklerinde İplik Özellikleri ile Lif Özellikleri Arasındaki İlişkinin Fonksiyonel Olarak Tahminlenmesi (Doktora Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (327227).

- Hidayetoğlu, H. M. (2007). Konya Yöresi Düz Dokuma (Doktora Tezi). YÖK Tez Merkezi veri tabanından erişildi (217300).

KAYNAK KİŞİLER

- Aliye Gök, (1932) Okuryazar, Silifke Kabasakallı Köyü Yörük Kadını.
- Anıl Can Demir, (1998) Lisans, Sanat Tarihçi - Silifke Müzesi.
- Dursun Burçin, (1984) Lise , Koruma ve Güvenlik, Silifke Müzesi
- Emine Karadayı, (1971) İlköğretim, Silifke -Dokuma Ustası.
- Hasan Yagal, (1975) Silifke Sarıkeçili Yörük-Hayvan Yetiştiriciliği.
- Halil İbrahim Yagal, (1970) İlköğretim, Silifke , Sarıkeçililer Derneği Başkanı.
- Hatice Kale, (1975) İlköğretim, Silifke Kabasakallı Köyü Yörük Kadını.
- Mehmet Oktan , (1969) Lisans, Halkla İlişkiler Mezunu, Koruma ve Güvenlik, Silifke Müzesi.
- Melike Uğuruyar, (1988) Yüksek Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Mehmet Reşit Kondukçu, (1982) Yüksek Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Mustafa Kuştepe, (1996) Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Mustafa Ülker, (1997) Yüksek Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Nilgün Yılmaz, (1970) Lisans, Arkeolog- Müze Müdürü, Silifke Müzesi.
- Özgür Topbaş, (1978) Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Özlem Evcı, (1985) Lisans, Sanat Tarihçi, Silifke Müzesi.

- Saliha Yagal, (1976) İlköğretim, Silifke Sarıkeçili Yörük Kadını.
- Sayime Gök, (1955) İlköğretim, Ev Hanımı.
- Süleyman Kaplan, (1985) Lisans, Sanat Tarihçi – Uzman, Silifke Müzesi.
- İbrahim Sezen, (1975) Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.
- Yunus Emre Gözen, (1989) Lisans, Arkeolog, Silifke Müzesi.

ÖZ GEÇMİŞ

Adı Soyadı	Rukiye GÖK
Eğitim Bilgileri	
Lisans	Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel El Sanatları Bölümü Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı
Yüksek Lisans	Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanatları Halı – Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı
Kariyer Bilgileri	
İş Deneyimleri	Mersin Üniversitesi Gülnar Meslek Yüksekokulu 2015-2012 yıllarında Öğretim Görevliliğinin yanı sıra, Müdür Yardımcılığı, El Sanatları Bölüm Başkanlığı ve aynı zamanda Sosyal ve Kültürel Etkinlikler Topluluğu Danışmanlığı görevlerini yürüttü, 2006-2016 yılları arasında Mersin Üniversitesi Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığında Yurt Müdürlüğü, Gülnar Kaymakamlığı İnsan Hakları Komisyon Üyeliği görevlerini yaptı. 2002-2013 yılları arasında Mersin Üniversitesi Mustafa Baysan Meslek Yüksekokulu El Sanatları Halıcılık ve Kilimcilik Programında Öğretim Görevlisi ve Bölüm Başkanlığı yaptı. 2013-2024 yıllarında Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarım Bölümünde Öğretim Görevliliği yapmış olup, halen aynı kurumda görevine devam etmektedir.
Akademik Faaliyetler	
Bildiriler	Mersin Silifke Sarıkeçili Yörüklerinden Kerim Karadayı Ailesi Çuval Dokumaları. Uluslararası Geleneksel Türk Sanatları Sempozyumu (Bildiri) 2017-11-09, 2017-11-11, Antalya, 2017. Mersin Silifke Kabasakallı Köyü Çul Dokumaları Desen Özellikleri. 4. Yöresel Ürünler Sempozyumu Uluslararası Kültür Sanat Etkinlikleri 2016-11-03, 2016-11-05 Antalya 2016 Mersin Silifke Müzesinde Bulunan Çuval Dokumaları 11. Uluslararası Akademik Araştırmalar Kongresi 25-26 Temmuz 2023. Ankara-Türkiye
Sergi-Workshop	Karma sergi, Posta kutusunda sanat var İstanbul- Haydarpaşa garı, FARK. Posta kutusunda sanat var, 04-28,06,2015 istanbul, Türkiye Uluslararası Akdeniz’de Güzel Sanatlar Sempozyumu ve Kültür Sanat Çalıştayı Karma sergiler / , II. Uluslararası Akdeniz’de Güzel Sanatlar Sempozyumu ve Kültür Sanat Çalıştayı 2017-04-29-2017-05-01, Antalya, Türkiye

EK-1: ETİK BEYANI

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu Tezde

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu Tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir Tez çalışması olarak sunmadığımı,

Beyan ederim.

14/05/2024

Rukiye GÖK

EK-2: TEZ ORJİNALLİK RAPORU**AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ****Güzel Sanatlar Enstitüsü**

Yukarıda başlığı verilen Tezimin tamamı Turnitin adlı intihal programı aracılığı ile Tez Danışmanım tarafından kontrol edilmiştir. (Tez 106, Tez 206, Tez 010 Formları) Kontrol sonucunda (kaynakça hariç) aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Raporlama Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı (%)	Gönderim Numarası
14/05/2024	146	189.970	18/04/2024	11	

Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. (14/05/2024)

Rukiye GÖK

Öğrenci No: 202253005803

Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri

Anasanat Dalı

Yüksek Lisans	Sanatta Yeterlik	Doktora	Bütünleşik Doktora
X			

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

Doç. Dr. Mehmet Ali EROĞLU

EK-3: YAYIMLAMA VE FİKRÎ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Akdeniz Üniversitesi'ne verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversite'ye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikrî mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalara (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan, telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversite'ye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*** kapsamında tezim aşağıda belirtilen haricinde YÖK Ulusal Tez Merkezi Erişim Sisteminde erişime açılır.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması Mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. (1)

☐ Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ... ay ertelenmiştir. (2)

☐ Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. (3)

14/05/2024

(İMZA)

Rukiye GÖK